

Základná škola Ľ. Podjavorinskej 1, 040 11 Košice



Školský vzdelávací program pre 2. a 6. ročník

ISCED 1 – primárne vzdelávanie

ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie

Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk
Druh školského zariadenia	Štátne
Dátum schválenia na pedagogickej rade	31. augusta 2016
Dátum schválenia školskou radou	10. októbra 2016
Platnosť výchovného programu od	1. septembra 2016
Miesto vydania	Základná škola Ľ. Podjavorinskej 1, Košice
Zriaďovateľ	Magistrát mesta Košice Trieda SNP 48 / A 040 11 Košice

1	<i>Všeobecná charakteristika školy.....</i>	6
1.1	Veľkosť školy	6
1.2	Charakteristika žiakov	6
1.3	Charakteristika pedagogického zboru.....	6
1.4	Organizácia prijímacieho konania	7
1.5	Dlhodobé projekty	7
1.6	Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	7
1.7	Priestorové a materiálno-technické podmienky školy	8
1.8	Škola ako životný priestor	9
1.9	Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	9
2	<i>Charakteristika školského vzdelávacieho programu.....</i>	10
2.1	Pedagogický princíp školy	10
2.2	Pedagogický princíp školy (vlastné ciele výchovy a vzdelávania).....	10
2.3	Zameranie školy a stupeň vzdelania	11
2.4	Profil absolventa:	14
2.5	Pedagogické stratégie.....	19
2.6	Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia	23
2.7	Žiaci so zdravotným znevýhodnením.....	23
2.8	Žiaci s nadaním.....	24
3	<i>Vnútrošný systém kontroly a hodnotenia</i>	25
3.1	Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov	25
3.2	Vnútrošný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov.....	25
3.3	Hodnotenie školy	26
4	<i>Školský učebný plán pre 2. ročník:</i>	27
5	<i>Učebné osnovy pre 2. ročník</i>	28
5.1	Slovenský jazyk a literatúra:.....	28
5.2	Matematika	38
5.3	Prvouka	45
5.4	Etická výchova:.....	52
5.5	Výtvarná výchova	57
5.6	Telesná a športová výchova	65
5.7	Hudobná výchova.....	75

5.8 Pracovné vyučovanie	82
6 Prierezové témy	88
6.1 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke	88
6.2 Environmentálna výchova	91
6.3 Ochrana života a zdravia	91
6.4 Osobnostný a sociálny rozvoj	94
6.5 Výchova k manželstvu a rodičovstvu	95
6.6 Mediálna výchova	95
6.7 Multikultúrna výchova	95
6.8 Regionálna výchova a ľudová kultúra	96
6.9 Začlenenie prierezových tém	96
8 Školský učebný plán - 6. ročník:	99
8.1 Slovenský jazyk a literatúra	100
8.2 Anglický jazyk	110
8.3 Matematika	115
8.4 Informatika	124
8.5 Fyzika	134
8.6 Biológia	141
8.7 Dejepis	145
8.8 Geografia	151
8.9 Občianska náuka	158
8.10 Etická výchova	167
8.11 Náboženská výchova	174
8.12 Pracovné vyučovanie	179
8.13 Technika	193
8.14 Hudobná výchova	203
8.15 Výtvarná výchova	209
8.16 Telesná a športová výchova	219

1 Všeobecná charakteristika školy

1.1 Veľkosť školy

Základná škola Ľ. Podjavorinskej 1, Košice je plne organizovaná základná škola. Bola daná do užívania 1. 9. 1983 a v školskom roku 1983 /1984 bolo zriadených 15 tried, ktoré navštevovalo 218 žiakov. Pretože sa každoročne zvyšoval počet žiakov navštevujúcich ZŠ Ľ. Podjavorinskej 1, škola kapacitne nestačila, preto sa v školskom roku 2001/ 2002 začala výstavba prístavby školy. V školskom roku 2002 / 2003 bola daná do prevádzky prístavba s osemnástimi triedami, dvoma telocvičňami a bazénom. V školskom roku 2002 / 2003 sa v 32 triedach vyučovalo 652 žiakov v jednej zmene. Kapacita školy je 708 žiakov a 26 tried. Počet žiakov každým rokom stúpal, preto sme museli v školskom roku 2003 /2004 pri počte 771 žiakov v 36 triedach pristúpiť na dvojzmenné vyučovanie. V školskom roku 2006 / 2007 boli dané do užívania školské dielne, ktoré boli vybavené za pomoci US Steel a. s. Košice. Vzhľadom k tomu, že kapacita školy nestačí počtu žiakov, žiaci od 2. ročníka majú dvojzmenné vyučovanie. V školskom roku 2016/2017 pri počte 956 žiakov máme 53 tried, z toho 24 na I. stupni, 14 tried na II. stupni a 15 špeciálnych tried pre žiakov s mentálnym postihom. Škola je postavená na sídlisku Luník IX – Košice Západ. Je umiestnená v peknom prostredí, v blízkosti lesa a autobusovej zastávky, preto je dostupná aj žiakom z iných lokalít.

1.2 Charakteristika žiakov

Základnú školu Ľ. Podjavorinskej 1, Košice navštevujú od 1. 9. 1983 (t. z. 100 %) iba rómski žiaci, prevažne zo sídliska Luník IX. Žiaci tunajšej školy pochádzajú z prostredia s nízkou sociokultúrnou úrovňou rodiny, kde starostlivosť a zodpovednosť rodičov za deti je nedostatočná, s odlišnými sociálnymi vzťahmi ku škole a k vzdelaniu, s malou slovnou zásobou, so slabými vyjadrovacími schopnosťami. Väčšina žiakov pochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia. Pri organizácii práce školy treba vychádzať z podmienok, v ktorých naši žiaci vyrastajú a sú vychovávaní pre život. Rodina v mnohých prípadoch ovplyvňuje v negatívnom zmysle správanie žiaka. Žiaci často nemajú potrebné učebné pomôcky, doma sa na vyučovanie nepripravujú, pretože nemajú vytvorené vhodné podmienky. Ich vedomosti sú nadobúdané iba v škole, čo samozrejme nestačí. Aj úroveň dosiahnutých výsledkov je adekvátna podmienkam, v ktorých žijú. Skutočnosť, že v rodinách komunikujú iba rómskym jazykom, sa negatívne odráža v jazykovom prejave žiakov. Slovná zásoba žiakov je chudobná, ich vyjadrovanie je strohé, gramaticky nesprávne. Vedomosti žiakov sú krátkodobé, učivo v podstate ovládajú, ale nízka úroveň ovládania slovenského jazyka im bráni, aby dané úlohy zvládli.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

V škole pracuje priemerne 64 pedagogických zamestnancov. Pedagogickú a odbornú spôsobilosť dosahuje približne 95 % zamestnancov, ktorí majú dlhodobé skúsenosti v práci so žiakmi. Uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia

problémov a preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi a rodičmi. V škole pracujú dvaja výchovní poradcovia, ktorí úzko spolupracujú so psychológmi z centra pedagogicko – psychologického poradenstva a so špeciálnymi pedagógmi. Škola zamestnáva aj asistentov učiteľa. Veľmi dobrú činnosť vykazujú koordinátori pre environmentálnu výchovu, výchovu k manželstvu a rodičovstvu, primárnej prevencii drogových závislostí a iných sociálno – patologických javov, ochrany života a zdravia. Zamestnávateľ umožňuje a podporuje rozširujúce špeciálne vzdelávanie, priebežné vzdelávanie a školenia organizované Metodickým centrom v Bratislave – regionálnym pracoviskom v Prešove a detašovaným pracoviskom v Košiciach a inými organizáciami.

1.4 Organizácia prijímacieho konania

Nemáme špecifické požiadavky na prijímanie žiakov.

1.5 Dlhodobé projekty

Základná škola Ľ. Podjavorinskej 1, Košice sa od roku 2013 zapojila a aj naďalej pracuje na týchto projektoch:

- Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno-patologických javov v školskom prostredí zameraný na zvyšovanie zamestnanosti a efektívnej príprave žiakov ZŠ so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami pre trh práce - trvá do októbra 2015.
- Druhý krok- zameraný na emocionálny rozvoj detí, na výchovno-preventívny rozvoj multikultúrnej tolerancie žiakov proti násiliu v škole - trvá.
- Správaj sa normálne – určený pre žiakov 5. ročníka základných škôl a je zameraný na zvyšovanie právneho vedomia žiakov, na skvalitnenie ich sociálneho správania a zvýšenie úcty k hodnotám vytváraných spoločnosťou.

1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spolupráca s rodičmi žiakov nie je na požadovanej úrovni. Pravidelne sa uskutočňujú triedne aktivity učiteľov s rodičmi. Nie všetci rodičia si považujú za povinnosť zúčastniť sa ich. Veľmi dobrá je spolupráca s rodičmi bezproblémových žiakov.

Nedostatočná je spolupráca s rodičmi žiakov, ktorí majú vymeškané neospravedlnené hodiny. Aj napriek finančnému postihu – pozastavenie vyplácania rodinných prídavkov – títo žiaci vymeškávajú z vyučovania aj naďalej. Rodičia k záškoláctvu svojich detí pristupujú laxne.

Každoročne v októbri v rámci Európskeho dňa rodičov a škôl organizujeme Deň otvorených dverí pre rodičov žiakov našej školy. Rodičia majú možnosť vidieť kultúrny program, pripravený žiakmi našej školy, zúčastniť sa tvorivých dielní, pozrieť si školské práce svojich detí. Koncom kalendárneho roka pripravujeme pre rodičov akadémiu, na ktorej sa žiaci prezentujú svojim kultúrnym programom. Pri príležitosti Dňa matiek organizujeme triedne aktivity s kultúrnym programom pre matky žiakov.

Pretože škola nemá vlastného psychológa, spolupracujeme s Centrom pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie Košice, Zuzkin park 10 a so Špeciálno – pedagogickou poradňou Košice, Bocatiova 1. Vedeniu školy pri práci pomáha rada školy, ktorá je zložená nielen z pedagógov a zamestnancov školy, ale aj zástupcov rodičov. Školská rada je 11 členná. Škola spolupracuje s kultúrnymi inštitúciami v meste (s Maticou Slovenskou v Košiciach, s knižnicou na Humenskej ulici, s knižnicou Nezábudka), s Materskou školou v Košiciach na Luníku IX. Je dôležité vytvárať podmienky na zaškolenie päťročných detí s využitím všetkých foriem prípravy na vstup do základnej školy.

Výborná spolupráca je aj s US Steel a. s. Košice, ktoré nám pomáhajú materiálne zabezpečiť školské dielne a učebňu IKT, finančne podporujú školské i mimoškolské kultúrne podujatia.

Musíme priznať, že spolupráca školy s rodičmi žiakov je v našej škole na nízkej úrovni. Rodičia sa uspokojujú s tým, že ich deti navštevujú školu a nemajú problémy s úradmi štátnej správy, ale o výchovno – vzdelávacie výsledky svojich detí nemajú záujem. Preto aj naďalej budeme informovať rodičov o problémoch detí na vyučovaní a pravidelne budeme sledovať dochádzku žiakov do školy, zanedbávanie povinnej školskej dochádzky zo strany rodičov s cieľom znižovania počtu neospravedlnených hodín. Sme si vedomí, že si musíme získať dôveru rodičov a vzbudiť u nich záujem o problémy ich detí v škole, záujem o ich výchovno - vzdelávacie výsledky. Musíme ich v prvom rade presvedčiť, že učiteľ chce ich dieťaťu pomôcť. V čase mimo vyučovania sa snažíme, aby čo najviac žiakov trávilo čas v školskom klube detí. Do práce školského klubu detí sa snažíme zapojiť aj rodičov. Chceme motivovať žiakov a rodičov k tomu, aby deti čo najdlhšie navštevovali školu a mali ambície pokračovať v štúdiu na stredných a vysokých školách.

Aj v nasledujúcom období budeme spolupracovať s Centrom pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie v Košiciach s cieľom diagnostikovať žiakov s poruchami učenia a správania a využívať odborný a poradenský servis poradne pri výchovnej práci nielen so žiakmi, ale aj rodičmi.

Spolupracujeme aj s policajným zborom SR nielen pri ochrane objektu a majetku školy, ale aj pri riešení a objasňovaní priestupkov a trestnej činnosti maloletých. Sme zapojení do projektu „Správaj sa normálne“, ktorý vedú príslušníci policajného zboru. V prípade poškodenia školského majetku spolupracujeme s rodičmi pri riešení problému.

1.7 Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

V škole sa edukácia uskutočňuje v 53 triedach, v 5 odborných učebniach výpočtovej techniky(v ktorých je 98 počítačov v učebnom procese). Okrem toho má škola veľkú a malú telocvičňu, bazén, školskú dielňu, žiacku kuchynku a školskú knižnicu. Tieto odborné učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty.

Pretože nemáme spoločenskú miestnosť, veľkú telocvičňu využívame na spoločenské a kultúrne akcie (akadémie, divadelné predstavenia). Vybavenie kabinetov je postačujúce, ale je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie. Chýba nám školské ihrisko. Škola má zabezpečený bezbariérový prístup, upravené triedy a hygienické priestory pre žiakov. Pri obnove učebných pomôcok nie sú rodičia žiakov nápomocní. Škola pozostáva z troch pavilónov. Pôvodný pavilón, ktorý bol postavený v roku 1983 sa priebežne rekonštruje. Žiaci majú zabezpečené stravovanie v školskej jedálni.

1.8 Škola ako životný priestor

Dbáme, aby školské priestory pôsobili kultúrne a esteticky, dôraz kladieme na úpravu tried. U žiakov formujeme estetické cítenie, vedieme ich k tomu, aby dbali o svoje životné prostredie, neničili školský majetok a vybavenie tried. V každej triede a na chodbách sú zriadené kútiky živej prírody. V triedach, na chodbách a vo vestibule školy visia nástenky s prácami žiakov. Na vstupnej nástenke vo vestibule školy sú aktuálne informácie o škole, jej aktivitách a úspechoch žiakov. Na spríjemnenie životného priestoru žiaci pod vedením pedagógov vymaľovali svojimi kresbami chodby školy a školskú jedáleň.

Na vytvorenie priaznivej klímy v škole dbá vedenie školy spolu s pedagogickými a výchovnými pracovníkmi. Snažíme sa, aby sa žiaci správali zdvorilo, ohľaduplne, slušne medzi sebou a tiež k vyučujúcim. Tiež budujeme u žiakov pocit spolupatričnosti, zodpovednosti a vzájomnej pomoci.

1.9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Na zaistenie bezpečnosti ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní na začiatku školského roka zabezpečuje zamestnávateľ školenie pedagogických, výchovných a správnych zamestnancov. Školenie zabezpečuje certifikovaný bezpečnostný technik. Na začiatku školského roka sú žiaci oboznámení s hlavnými zásadami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a protipožiarnej ochrany, s vnútorným poriadkom školy. Pre prácu v telocvičniach, v bazéne a odborných učebniach je vypracovaný samostatný poriadok. Žiaci sú pravidelne počas celého školského roka, hlavne pred prázdninami, opätovne poučaní o hore uvedených bezpečnostných opatreniach. Žiaci sú oboznamovaní o správaní sa počas vychádzok, exkurzií, cvičeniach v prírode, didaktických hier, školských výletoch. Podľa výsledkov kontroly revízneho technika a následných opatrení, ktoré nám boli uložené, prípadné nedostatky urýchlene odstraňujeme.

2 Charakteristika školského vzdelávacieho programu

2.1 Pedagogický princíp školy

Základnú školu Ľ. Podjavorinskej 1, Košice navštevujú od 1. 9. 1983 iba rómski žiaci. Úlohou našej školy je vzdelávať a vychovávať týchto žiakov. Zložitosť výchovy je daná predovšetkým tým, že v jej realizácii sa často vyskytujú protiklady medzi našimi cieľmi výchovy a realitou, medzi našim úsilím a rodinným prostredím. Výchova je aj preto zložitá, lebo sa pri jej realizácii stretávame so žiakmi rôzneho veku v ročníku a rozličných osobnostných individualít.

Výchovu v škole uskutočňujeme v zmysle presne určených cieľov, ktoré sú záväzné pre všetkých pedagógov. Pri výchove mladších žiakov sa usilujeme vytvárať návyky a zvyky, ktoré sú predpokladom neskoršieho formovania charakteru (prekonávanie ťažkostí, disciplinovanosť, pozdrav, poďakovanie, zachovávanie pravidiel slušného správania sa v škole i na verejnosti, úcta k dospelým a pod.).

Významným výchovným činiteľom je vzťah medzi učiteľmi a žiakmi. Učiteľ má veľký výchovný a osobnostný vplyv na žiakov. Cez žiakov sa aj naďalej budeme snažiť vplývať na rodičov. Avšak často je to nad sily a možnosti učiteľov.

Žiaci našej školy sa nezapájajú do súťaží v rámci mesta z predmetov, ktoré sú pre nich ťažko zvládnuteľné (napr. matematické, chemické olympiády). Na druhej strane sa ich snažíme zapájať do výtvarných, hudobných a športových súťaží, v ktorých môžu prejavíť svoje nadanie a talent. Zvlášť sa budeme snažiť prezentovať talenty v médiách.

Naďalej budeme dbať o to, aby sa zlepšila školská dochádzka našich žiakov. Budeme sledovať pravidelnosť školskej dochádzky, v prípade záškoláctva neodkladne uskutočňovať príslušné opatrenia.

Cieľom školy je poskytovať základné vzdelanie v zmysle zákona. Pre skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu sa zameriame na humanizáciu, na upevňovanie pracovnej disciplíny v zmysle školského poriadku, na spoluprácu školy s rodičmi a verejnoprávnymi inštitúciami.

Ďalším cieľom je plynulé uvádzanie platných učebných osnov do vzdelávacieho procesu, vytváranie takých vnútorných podmienok, aby sa výchovno-vzdelávací proces nenarúšal.

2.2 Pedagogický princíp školy (vlastné ciele výchovy a vzdelávania)

Pri určení pedagogického princípu školy a za pomoci analýzy výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov našej školy v minulom školskom roku sme vychádzali z podmienok, v ktorých žiaci vyrastajú, sú vychovávaní a pripravovaní na vyučovací proces. Rodina škole vo väčšine prípadov nepomáha, skôr naopak, často negatívne ovplyvňuje prípravu žiaka na vyučovací proces. Žiaci nemajú doma vytvorené vhodné podmienky na učenie a prípravu na vyučovanie.

Moderná škola vo vzťahu k Rómom neplní svoju základnú funkciu a školské vzdelávanie nezohľadňuje rómske špecifiká – nezávislosť, spontánnosť, slobodu. Rómovia a ich deti nedôverujú škole ako inštitúcii a odmietajú hodnotový systém, ktorý reprezentuje. Napriek tomu je však vzdelanie jedinou šancou pre duchovné povznesenie Rómov. Veríme, že škola

v multikultúrnom prostredí prestane byť prostriedkom asimilačnej politiky a stane sa transkultúrnou inštitúciou.

- **Preto sa budeme snažiť, aby výchovno – vzdelávacia činnosť smerovala k príprave žiakov na život a umožniť im získať dostatočné vedomosti a zručnosti, ktoré budú môcť využiť v každodennom živote.**
- **Dáme šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech v práci.**
- **Škola zabezpečí podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup ku vzdelaniu.**

2.3 Zameranie školy a stupeň vzdelania

Pri analýze výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov našej školy v minulom školskom roku sme vychádzali z podmienok, v ktorých žiaci vyrastajú, sú vychovávaní a pripravovaní na vyučovací proces. Rodina škole vo väčšine prípadov nepomáha, skôr naopak, často ovplyvňuje v negatívnom prípravu žiaka na vyučovací proces. Doma sa žiaci nepripravujú na vyučovanie. Vedomosti nadobúdajú iba v škole, čo nestačí, a aj úroveň výsledkov tomu nasvedčuje. Ďalším veľkým nedostatkom je skutočnosť, že žiaci doma rozprávajú iba rómskym jazykom, čo bráni rozširovaniu slovnej zásoby. Jednou z príčin, prečo žiaci dosahujú priemerné až podpriemerné výsledky je v tom, že majú slabé vyjadrovacie schopnosti, rozprávajú chybne, až nezrozumiteľne, nechápu význam slov. Z toho vyplývajú nedostatky vo vyučovaní slovenského jazyka a s tým súvisí aj osvojovanie vedomostí v ostatných predmetoch. Vyjadrovacie schopnosti žiakov sú strohé, používajú iba jednoduché vety, gramaticky nesprávne. Udržanie vedomostí je krátkodobé. Pri opakovaní prebratého učiva si žiaci dodatočne spomenú, že sa to už učili, avšak prebratím nového učiva sa im poznatky zmiešajú a úlohy nedokážu zvládnuť.

Teoretické vedomosti majú na pomerne dobrej úrovni, avšak v praxi ich nevedia uplatniť, čo sa prejavilo hlavne pri písaní diktátov. Žiaci sú pri písaní diktátov nesústredení, interpunkčné znamienka nie sú pre nich dôležité, prehliadajú ich, a to nielen pri písaní diktátov, ale aj pri mechanickom odpise textu. V texte sa nedokážu orientovať, pretože mu často nerozumejú. Veľkým pozitívom je zriadenie žiackej knižnice, ktorú môžu využívať všetci žiaci našej školy.

V matematike v 1. - 4. roč., ale aj v 5. - 9. roč. nedostatkom je, že žiaci majú veľmi slabý úsudok. Preto im robí problémy odčítanie, ale aj delenie. Slovné úlohy nie sú schopní vyriešiť samostatne, ale iba spoločnou prácou celej triedy za pomoci učiteľa. Chýba im ctižiadostivosť. Nemajú motiváciu pre učenie a dobré známky. V dôsledku nepodnetného a v mnohých prípadoch nedôstojného rodinného prostredia väčšina žiakov nemá vytvorené podmienky na domácu prípravu. Úspech v matematike sa v našej škole dá dosiahnuť zvýšeným názorným vyučovaním.

V ostatných predmetoch sa uvedené nedostatky opakujú. Žiakom chýba domáca príprava a predovšetkým motivácia zo strany rodinného prostredia. Z týchto dôvodov majú možnosť žiaci pripravovať sa na vyučovanie a urobiť si domácu prípravu v škole každý deň v čase od 14⁰⁰ hod. Veľkým prínosom je dotácia na učebné pomôcky, pretože škola tak môže zabezpečiť pre žiakov všetko, čo v skutočnosti potrebujú pre prácu v škole.

Z uvedených dôvodov je preto potrebné v nasledujúcich rokoch :

- rozvíjať slovnú zásobu žiakov a osvojovať si slovenský jazyk,

- dbať na správnu výslovnosť,
- rozvíjať úroveň pamäte,
- rozvíjať úroveň myslenia,
- na vyučovacích hodinách slovenského jazyka precvičovať písanie diktátov,
- na všetkých vyučovacích hodinách v čo najväčšej miere využívať učebné pomôcky,
- na všetkých vyučovacích hodinách využívať didaktické hry, súťaže, čím sa doplní učivo a prispeje k jeho upevneniu a osvojeniu,
- v čo najväčšej miere využívať mimo čítankové čítanie, využívať školskú knižnicu,
- čo najviac so žiakmi komunikovať,
- kladť veľký dôraz na správanie žiakov v škole i na verejnosti,
- spolupracovať s rodičmi pri riešení problémov,
- viesť žiakov k počítačovej gramotnosti, využívať počítače v každodennom živote,
- rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu,
- kladť dôraz na prehlbovanie pracovných návykov u žiakov, ktoré im chýbajú a rodina ich k tomu nemotivuje,
- zabezpečiť v čo najväčšej miere prístup žiakom na internet,
- pripraviť žiakov na uplatnenie sa v informačnej spoločnosti 21. storočia,
- viesť žiakov k poznávaniu nielen svojej národnej kultúry, histórie, zvykov, tradícií, ale aj kultúr ostatných národov a národností.

Stanovenie kritérií

1. Silné stránky (Strength)

A) V ľudskom potenciáli :

- | | |
|---|-----|
| • kvalifikovaní pedagogickí a výchovní pracovníci | 0,7 |
| • manažérske schopnosti vedenia školy | 1 |
| • ochota zamestnancov školy ku zmenám | 0,5 |
| • profesionálny informatik ako zamestnanec školy | 0,6 |
| • webová stránka školy | 0,6 |

B) V materiálnom vybavení :

- | | |
|--|-----|
| • vybavenie kvalitnými pomôckami | 0,6 |
| • práca s internetom – získavanie nových poznatkov | 0,6 |
| • voľný prístup žiakov k informačnej technike | 0,6 |
| • využívanie plaveckého bazéna žiakmi školy, využívanie cvičnej kuchynky, školských dielní v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu aj v mimoškolskej a krúžkovej činnosti | 0,5 |

C) V pedagogickom procese :

- | | |
|---|-----|
| • väčšia kreativita vo výchovno – vzdelávacom procese | 0,7 |
|---|-----|

D) V ostatných faktoroch :

- | | |
|--|-----|
| • bohatá krúžková činnosť s využívaním výpočtovej techniky | 0,6 |
|--|-----|

7

2. Slabé stránky (Weakness)

A) V ľudskom potenciáli :	
• malá účasť v súťažiach	1
• nízke finančné hodnotenie učiteľov	1
B) V materiálnom vybavení :	
• vysoká finančná náročnosť pri kúpe nových pomôcok	1
C) V pedagogickom procese :	
• žiaci, ktorí dosahujú slabé výsledky – ich začlenenie do výchovno – vzdelávacieho procesu	1
D) V ostatných faktoroch :	
• zlý vzťah žiakov k majetku školy	1
	5

3. Príležitosti (Opportunity)

A) Pre našu školu :	
• zvyšovanie imidžu školy	1
• zvýšenie záujmu žiakov o učenie	1
• využitie organizačných schopností učiteľov	1
• možnosť zavedenia výpočtovej techniky do riadiaceho procesu	1
B) Pre školstvo :	
• priblížiť sa európskym štandardom	1
• spojenie výchovno – vzdelávacieho procesu s praxou	1
	6

4. Riziká (Threats)

A) Pre našu školu:	
• riziko odcudzenia výpočtovej techniky a opotrebovanie pomôcok	0,5
• rýchle zostarnutie súčasného vybavenia školy	0,5
• výchovné problémy žiakov	0,5
• psychická záťaž pre učiteľov	0,5
B) Pre rodičov:	
• nedostatočná pochopenie a podpora zo strany rodičov	1
C) Pre žiakov :	

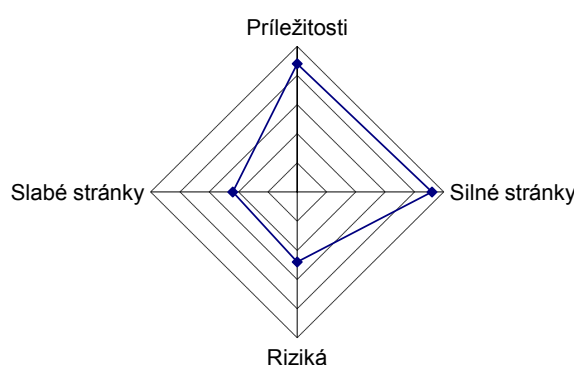
- nezvládnutie učiva z dôvodu záškoláctva žiakov a nezáujem žiakov o zvyšovanie svojej vzdelanostnej úrovne

1

4

Vyhodnotenie SWOT analýzy

Z priloženého grafu je zrejmé, že vektor ťažiska SWOT štvoruholníka smeruje do najideálnejšieho kvadrantu. Znamená to, že projekt by mal byť úspešne zrealizovaný.



Prioritou ZŠ Ľ. Podjavorinskej 1, Košice je rozvíjanie manuálnych zručností a schopností žiakov, ktoré využije pri ďalšom vzdelávaní a v praktickom živote.

Základné kľúčové kompetencie žiaka našej školy sú :

- vie pracovať efektívne (ekonomicky, zodpovedne, presne, bezpečne),
- dokáže hodnotiť výsledok svojej práce,
- má osvojené základné zásady pracovnej kultúry:
- dokáže si pripraviť pracovné miesto a udržiavať poriadok,
- využíva tvorivosť pri plánovaní práce (vytýčenie cieľa, hľadanie prostriedkov na jeho dosiahnutie, príprava materiálu i náradia, vyriešenie zadanej úlohy, overenie),
- dodržiava požadované bezpečnostné a hygienické pravidlá pri práci.

2.4 Profil absolventa:

Absolvent programu primárneho vzdelávania má osvojené (aj vlastným podielom) základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti. Získa základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a rozvíjanie

spôsobilosti. Váži si seba aj druhých ľudí, je spôsobilý ústretovo komunikovať a spolupracovať, je vnímavý k potrebám iných. Získa základy používania štátneho a cudzieho jazyka. Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií tvorí bázu pre ďalší rozvoj následného vzdelávania.

Profil absolventa nižšieho sekundárneho vzdelávania je založený na kľúčových spôsobilostiach (kompetenciách), ktoré zahrňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať – zjednodušene ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.

Prioritou ZŠ Ľ. Podjavorinskej 1, Košice je rozvíjanie manuálnych zručností a schopností žiakov, ktoré využije pri ďalšom vzdelávaní a v praktickom živote.

Základné kľúčové kompetencie absolventa sú :

- **vie pracovať efektívne (ekonomicky, zodpovedne, presne, bezpečne),**
- **dokáže hodnotiť výsledok svojej práce,**
- **má osvojené základné zásady pracovnej kultúry:**
- **dokáže si pripraviť pracovné miesto a udržiavať poriadok,**
- **využíva tvorivosť pri plánovaní práce (vytýčenie cieľa, hľadanie prostriedkov na jeho dosiahnutie, príprava materiálu i náradia, vyriešenie zadanej úlohy, overenie),**
- **dodržiava požadované bezpečnostné a hygienické pravidlá pri práci.**

Absolvent vzdelávania má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti) :

a) sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na neadekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikácie,
- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti,
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií.

b) kompetencie (spôsobilosti) v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely)
- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,

c) kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,
- dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
- dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
- vie používať rôzne vyučovacie programy,
- získal základy algoritmického myslenia,
- chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,

d) kompetencie (spôsobilosti) učiť sa

- má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov ,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok,

e) kompetencie (spôsobilosti) riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným) a spolupracujúcim) spôsobom,

f) osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,
- uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času
- dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
- dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci,
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,

g) kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na

- úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkus,
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho (primárneho) vzdelávania absolvent **nižšieho sekundárneho vzdelania** má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

a) kompetencie (spôsobilosti) k celoživotnému učeniu sa

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

b) sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,

c) kompetencie (spôsobilosti) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

d) kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,

- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
- je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní,

e) kompetencie (spôsobilosti) riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešení ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úrovně ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,

f) kompetencie (spôsobilosti) občianske

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážené chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,

g) kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť (nezávislosť) ako člen celku,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine - uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medziosobných vzťahoch,

h) kompetencie (spôsobilosti) pracovné

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní,
- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach,

i) kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v práci, ale aj v každodennom živote,

j) kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
- dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného základnou úlohou výchovno-vzdelávacieho procesu v našej škole je pripraviť jej absolventov na praktický život. Absolvent našej školy by mal mať vedomosti, zručnosti, spôsobilosti a hodnotové postoje, ktoré mu umožnia uplatniť sa v pracovnom občianskom, rodinnom a osobnom živote. Do popredia bude vystupovať príprava žiakov na ich odborné štúdium na stredných odborných školách. Pretože značná časť našich absolventov v ďalšom štúdiu nepokračuje, výraznejšie sa črtá príprava žiakov na uplatnenie ich schopnosti, zručnosti v iných oblastiach života (umeleckých, remeselníckych), na organizáciu práce v rodine, vedenie domácnosti, hospodárenie v rodine a výchovu detí. Tomuto zameraniu je podriadený aj školský vzdelávací program, učebný plán, ktorý rozširuje oblasť vyučovania výchovných predmetov – hudobnej a výtvarnej, a hlavne technickej výchovy.

2.5 Pedagogické stratégie

Vo výchovno – vzdelávacom procese budeme voliť a uplatňovať rôzne metódy a formy práce, ktoré vzbudzujú záujem o preberané učivo, sústredia pozornosť žiakov na obsahové prvky, ovplyvnia postup myslenia každého žiaka a umožnia im čo najlepšie si ozrejmiť a dokonale osvojiť príslušné vedomosti a schopnosti. Pri realizácii cieľov budeme uplatňovať metódy :

- pozorovanie
- rozhovor
- rozprávanie
- vysvetľovanie
- beseda
- práca s demonštračným obrazom
- využitie vystrihovačiek a aplikácií
- práca s modelmi
- využitie čítania
- praktické cvičenia
- pokus
- práca s učebnicou a pracovným zošitom
- didaktické hry

- práca s počítačmi
- opakovanie a precvičovanie učiva
- preverovanie vedomostí žiakov
- inovatívne metódy (problémové, kooperatívne, dramatizácia, pojmové mapy,)

Pedagógovia na skvalitnenie svojej práce budú využívať tieto organizačné formy :

- frontálne vyučovanie
- diferencované vyučovanie
- individuálne vyučovanie
- práca v skupinách
- práca vo dvojiciach
- samostatná práca žiakov
- práca v kútiku živej prírody
- vychádzky
- vyučovanie v blokoch

Na vyučovacích hodinách sa budeme riadiť psychologickými zásadami, ktoré pomáhajú žiakom pochopiť, osvojiť si a zapamätať si učivo :

- zásada uvedomelosti a aktivity
- zásada primeranosti
- zásada názornosti
- zásada trvácnosti
- zásada sústavnosti a postupnosti
- zásada vedeckosti
- zásada spojenia teórie s praxou
- zásada individuálneho prístupu
- zásada emocionálnosti
- zásada spätnej väzby
- zásada komplexného rozvoja žiaka

Pri práci so žiakmi budeme klásť dôraz na :

- uvedomelosť a zodpovednosť za učenie sa, dodržiavanie základných pracovných a hygienických návykov, odstraňovanie záškoláctva
- na dôsledné plnenie učebných plánov, učebných osnov, vzdelávacích štandardov a iných schválených pedagogických dokumentov
- v obsahu vyučovania neprekračovať požiadavky učebných osnov, v organizácii vyučovacích hodín vytvárať potrebný priestor a čas na osvojenie vedomostí, zručností a návykov žiakov, pravidelne preverovať a hodnotiť ich úroveň
- predchádzanie všetkých foriem diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie

Vo výchovno - vzdelávacom procese využívame tieto zložky výchovy :

Rozumová výchova - hlavné úlohy :

- a) Využívať vhodné metódy a formy práce zamerané na samostatnosť, na upevňovanie učiva, poznatkov, na rozvoj logického myslenia.

- b) Pestovať u žiakov aktívny postoj k učeniu, učiť ich samostatne prekonávať problémy, vyčleňovať z učiva podstatné veci, správne ich chápať, trvale zapamätáť.
- c) Pravidelne spolupracovať s vychovávateľkami ŠKD, s rodičmi a výchovnou poradkyňou.

Výchova k vlastenectvu, humanizmu a demokracii - hlavné úlohy :

- a) Rozvíjať u žiakov vlastenecké cítenie s dôrazom na výchovu k slovenskému národnému povedomiu a štátnosti.
- b) Vštepovať žiakom primerané poznatky o našom regióne – poznať pamätné miesta, históriu, vývoj regiónu.
- c) viesť žiakov k humanizmu, antisemitizmu, proti rasizmu, k výchove k ľudským právam a povinnostiam.

Mravná výchova - hlavné úlohy :

- a) viesť žiakov k dôslednému dodržiavaniu školského poriadku, k ochrane spoločného vlastníctva, kultúrnych a materiálnych hodnôt, životného a pracovného prostredia, vytvárať základy osobnej zodpovednosti.
- b) viesť žiakov k odporu k protispoločenským činom, vysvetľovať škodlivosť fajčenia, alkoholu a drog.
- c) Venovať sa problematike zneužívania a týrania detí, prehľbovať poznatky o ľudských hodnotách, právach a povinnostiach.
- d) Vysvetľovať negatívny vplyv šikanovania.
- e) Včas robiť primerané pedagogické opatrenia, mať na zreteli prioritu prevencie a kladného vplyvu pozitívneho hodnotenia.

Pracovná výchova - hlavné úlohy :

- a) Rozvíjať technickú tvorivosť, viesť žiakov k šetreniu materiálov, k správnej organizácii práce a zodpovednosti za vykonanú prácu, utvárať návyky uvedomelej pracovnej disciplíny.

Estetická výchova - hlavné úlohy :

- a) Dbať na to, aby školské priestory pôsobili kultúrne a esteticky, dôraz klásť na úpravu triedy.
- b) Formovať u žiakov estetické cítenie, viesť ich k tomu, aby dbali a starali sa o svoj zovňajšok, dbali na kultúru reči, na spoločenské správanie sa pri kultúrnych podujatiach.
- c) Zvyšovať úroveň estetickej výchovy prípravou a realizáciou literárnych, výtvarných a hudobných súťaží.

Primárna prevencia drogových závislostí - hlavné úlohy :

- a) Šíriť osvetu nielen medzi žiakmi, ale aj medzi rodičmi v tom zmysle, aby sa viac venovali duchovným potrebám žiaka – dieťaťa.

- b) Zamerať prevenciu na zmysluplné trávenie voľného času a budovanie zodpovednosti za svoje správanie.

Zdravotná výchova - hlavné úlohy :

chrup a k správnej životospráve.

- b) Dať im základy poskytovania prvej pomoci, viesť ich k prevencii pred chorobami, poznať symbol „Červený kríž“.
- c) Zintenzívniť zdravotnú osvetu medzi žiakmi aj rodičmi.
- d) Podporovať ďalší rozvoj projektu „Zdravé školy“.

Čitateľská gramotnosť- hlavné úlohy :

- a) Rozvíjať čitateľskú gramotnosť tak, aby čitateľ vedel množstvo informácií spracovať, hodnotiť, kriticky triediť a použiť.
- b) Cez formovanie schopnosti čítať a chápať všetky druhy textov, vrátane umeleckých, orientovať sa na formovanie takých personálnych štruktúr čitateľa, v ktorých sa odráža jeho všestranná vyspelosť a celistvosť ako človeka.
- c) Zamerať sa na dosiahnutie štyroch procesov porozumenia (vyhľadávanie informácií, vyvodzovanie záverov, integrácia a interpretácia myšlienok a informácií, hodnotenie obsahu, jazyka a textových prvkov).

Informačná gramotnosť- hlavné úlohy :

- a) Dosiahnuť najzákladnejšie zručnosti a zásady práce s počítačom: zapnutie/vypnutie, práca s myšou a klávesnicou, využiť možnosť kresliť voľnou rukou a vytvárať si omaľovánky , vytlačiť ich.
- b) Zoznámiť sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote.

Finančná gramotnosť - hlavné úlohy :

Posúdiť význam trvalých životných hodnôt.

- a) Zvážiť vplyv peňazí na ich zachovávanie a na základe toho stanovenie životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb.
- b) Používať spoľahlivé informácie a rozhodovacie procesy pri osobných financiách.
- c) Orientovať sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.
- d) Vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu.
- e) V rámci možností organizovať osobné financie a používať rozpočet na riadenie hotovosti.
- f) Orientovať sa v problematike udržania výhodnosti požičiavania za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.
- g) Aplikovať rôzne finančné stratégie (veku primerané), ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.
- h) Používať primerané stratégie riadenia rizík.

Prírodovedná gramotnosť - hlavné úlohy :

- a) Využívať vedecké poznatky a závery dôkazov pre pochopenie a tvorbu rozhodnutí o svete prírody a zmenách, ktoré v ňom v dôsledku ľudskej činnosti nastali.
- b) Opisovať, vysvetľovať a predpovedať prírodné javy.
- c) Využívať prírodovedné znalosti a postupy v troch základných oblastiach: zdravie a život; Zem; životné prostredie a technológie.

2.6 Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia

Prioritou výchovy a vzdelávania bude osvojenie si reči – štátneho jazyka. S tým súvisí aj rozvíjanie psychických funkcií – nižších aj vyšších, kognitívnych aj nonkognitívnych. Rozvoj týchto funkcií budeme realizovať prostredníctvom rozmanitých činností – učebných a pracovných, formou hry, frontálnych a individuálnych činností.

V záujme harmonického rozvoja osobnosti je nutné rozvíjať i nonkognitívne funkcie. V praxi to znamená zamerať sa na rozvoj mimopoznávacích charakteristík:

- rozvoj emocionality
- rozvoj motivácie
- rozvoj prosociálneho správania
- rozvoj autoregulácie, sebaovládania a sebakontroly
- rozvoj kreativizácie v oblasti medziľudských vzťahov a správania.

Na uskutočnenie týchto zámerov škola bude spolupracovať s Centrom pedagogicko – psychologického poradenstva v Košiciach, aj so špeciálnymi pedagógmi.

Budeme naďalej spolupracovať s rodičmi žiakov. Ide o rodiny, ktorých deti vymeškajú neospravedlnené vyučovacie hodiny. V prípade porušovania školského poriadku (záškoláctvo) budeme spolupracovať s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach a s Magistrátom mesta Košice- oddelením školstva.

2.7 Žiaci so zdravotným znevýhodnením

Od 1.9.2005 máme otvorené špeciálne triedy pre žiakov s mentálnym postihnutím, v ktorých sa vzdelávajú žiaci s mentálnym postihom - prevažne žiaci v ľahkom pásme mentálnej retardácie – variant A a žiaci v strednom pásme mentálnej retardácie - variant B.

Cieľom výchovy a vzdelávania v špeciálnych triedach bude rozvíjanie individuálnych schopností a predpokladov mentálne postihnutých žiakov tak :

- aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky, potrebné pre ich ďalšiu profesionálnu prípravu
- aby si vedeli vytvoriť správne postoje a dobrý vzťah k ostatným ľuďom, k sebe samým a k životnému prostrediu
- aby boli pripravení na praktický život tak, aby sa mohli prirodzene integrovať do spoločnosti a stali sa jej prirodzenou súčasťou.

V týchto triedach budú vyučovať učitelia, ktorí vyštudovali špeciálnu pedagogiku. Pre žiakov s telesným postihnutím má škola zabezpečený bezbariérový prístup do školy a úpravu hygienických zariadení.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov s mentálnym postihnutím budeme rešpektovať ich postih a postupovať podľa platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov špeciálnych základných škôl a žiakov špeciálnych tried pre mentálne postihnutých žiakov v základných školách.

2.8 Žiaci s nadaním

Škola je pripravená rozvíjať nadanie žiakov v umeleckej a športovej oblasti. Žiaci budú pracovať v záujmových útvaroch a v centre voľného času (spevácky, tanečný, výtvarný, športový).

3 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia

3.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov budeme dodržiavať platné metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu žiakov. Pedagogická rada schválila hodnotenie žiakov v jednotlivých ročníkoch nasledovne:

- a) 0. ročník – všetky predmety v nultom ročníku budeme hodnotiť klasifikáciou.
- b) 1.-4. ročník - všetky predmety budeme hodnotiť klasifikáciou (aj výchovné predmety).
- c) 1.- 4. ročník špeciálnych tried – variant A – všetky predmety budeme hodnotiť klasifikáciou.
- d) 1.-4. ročník špeciálnych tried – variant B – všetky predmety budeme hodnotiť slovne.
- e) 5.-9. ročník predmety budeme hodnotiť klasifikáciou (aj výchovné predmety). Vo vyučovacom predmete Náboženská a Etická výchova sa prideluje žiakom „A“, keď absolvovali daný predmet alebo „N“, v prípade, že ho neabsolvoval.
- f) 5. – 9. ročník špeciálnych tried - variant A – všetky predmety budeme hodnotiť klasifikáciou.
- g) 5. – 9. ročník špeciálnych tried - variant B – všetky predmety budeme hodnotiť slovne.

Žiakov s individuálnym výchovno – vzdelávacím programom budeme hodnotiť slovne. Budeme dbať, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. V priebehu školského roka budeme hodnotiť žiakov na základe kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka, a to formou: klasifikácia, symboly, bodová stupnica, verbálne hodnotenie, nonverbálne a sebahodnotenie. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami budeme brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania, budeme prihliadať na individuálne osobitosti žiaka a na jeho temperament.

3.2 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov sa bude zakladať na bodovom hodnotení. Body sa budú prideliť na základe kritérií na priznanie osobného príplatku a kritérií na priznanie odmien.

- Pozorovanie, hospitácie – kvalita učiteľovej práce
- Práca v sťažených podmienkach
- Práca učiteľa s triednym kolektívom
- Riešenie záškoláctva a spolupráca s úradmi pri jeho odstraňovaní
- Vplyv učiteľa na disciplínu v triede
- Spolupráca učiteľa s rodičmi žiakov
- Vedenie MZ a PK
- Vedenie kabinetov, starostlivosť o inventár školy
- Garant dodržiavania učebných plánov

- Koordinácia výchov : environmentálnej výchovy, výchovy k manželstvu a rodičovstvu a etike intímnych vzťahov, ochrany zdravia a života, prevencie drogových závislostí a iných sociálno-patologických javov.
- Učiteľ zdravotník.
- Výroba učebných pomôcok vlastnou tvorivosťou.
- Zvyšovanie odborných vedomostí a znalostí štúdiom.
- Účasť na podujatiach organizovaných Metodicko – pedagogickým centrom Bratislava – elokované pracovisko Prešov.
- Podiel učiteľov na skrášľovaní interiéru a exteriéru školy.
- Zapájanie žiakov do súťaží, vedenie krúžkov, mimoškolská činnosť učiteľov.
- Individuálny prístup k žiakom.
- Vzájomné hodnotenie učiteľov na základe komentovaných a otvorených hodín.

3.3 Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia školy je, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako žiaci zvládajú požiadavky školy na ne kladené. Preto pravidelne sledujeme podmienky na vzdelanie, spokojnosť s vedením školy a riadením školy, učiteľmi, priebeh vzdelávania (vyučovací proces, metódy a formy vyučovania), úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami, úroveň žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, výsledky vzdelávania, úroveň výsledkov práce školy, úroveň mimoškolskej činnosti žiakov, umiestnenie žiakov v školských, mimoškolských a okresných súťažiach.

Kritériom našej práce je spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov a kvalita výsledkov. Na zisťovanie úrovne stavu školy využívame dotazníky pre žiakov, rodičov i učiteľov a analýzu úspešnosti žiakov na súťažiach.

4 Školský učebný plán pre 2. ročník:

Vzdelávacia oblasť:	Predmety:	Počet hodín – 2. ročník:	Poznámky:
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8 + 1	Pridaná 1 vyučovací hodina bez rozšírenia učiva
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4 + 1	Pridaná 1 vyučovací hodina bez rozšírenia učiva
Človek a príroda	Prvouka	2	
Človek a spoločnosť			
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2	
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	0 + 1	Nový predmet
Spolu		20 + 3	

5 Učebné osnovy pre 2. ročník

5.1 Slovenský jazyk a literatúra:

Slovenský jazyk a literatúra	2. ročník
Štátny vzdelávací program	8
Školský vzdelávací program	1
Spolu	9

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v 2. ročníku základnej školy 8 vyučovacích hodín týždenne. Vzhľadom k tomu, že mnohí žiaci našej školy ešte aj v 2. ročníku majú slovnú zásobu slovenčiny minimálnu a na osvojenie si základov slovenského jazyka majú v podstate len 1 rok, t. z. 10 mesiacov, posilnili sme predmet slovenský jazyk a literatúra o 1 hodinu týždenne. Z toho 5 vyučovacích hodín budeme venovať jazykovej a slohovej zložke a 4 hodiny čítaniu a literárnej výchove.

Charakteristika predmetu :

Jazyk slovenský ako vyučovací predmet má primárne a nezastupiteľné miesto vo vyučovacích predmetoch, pretože vytvára predpoklady na zvládnutie ďalších vyučovacích predmetov. Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikatívnych kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopností úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote. Jazyk sa chápe ako znak národnej a individuálnej identity, ako prostriedok komunikácie a profesionálnej realizácie a prostriedok na vyjadrovanie citov a pocitov.

Jazyk chápeme ako nástroj myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. To by sa vo vyučovaní jazyka malo premietnuť do zámerného preferovania rozvoja komunikatívnych kompetencií, ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom ich ďalšieho rozvíjania v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby.

Predmet slovenský jazyk a literatúra má komplexný charakter, pretože spája jazykovú, slohovou zložku, písanie, literárnu zložku a čítanie. Schopnosť čítať a písať je jedna zo základných životných kompetencií, ktorých základ žiaci získavajú v 1. ročníku ZŠ a v ďalších ho prehľbujú. K hlavným aspektom jazykových zručností a návykov patrí rozvoj slovnej zásoby, získanie základov pravopisu a znalostí z oblasti literatúry, ktoré by mal zvládnuť na elementárnej úrovni. V rámci zložky čítanie a literárna výchova dôraz sa kladie na čítanie s porozumením, verbálnu a neverbálnu komunikáciu. Nezanedbateľnou je i emocionálna stránka jazykovej výchovy - vytváranie kladného vzťahu k čítaniu a knihám a prostredníctvom nich k materinskému jazyku, ako nositeľovi národných tradícií a formovania národného povedomia žiaka. Písanie je základným nástrojom gramotnosti. Na hodinách písania precvičujú a upevňujú správne tvary písmen a číslíc.

Ciele predmetu:

Cieľom jazykového vyučovania je rozvíjanie a preferovanie komunikačných schopností žiakov, ktoré budú východiskom ich ďalšieho vzdelávania v slovenskom jazyku i v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby.

Najväčší dôraz budeme klásť na čitateľskú gramotnosť, na schopnosť nielen plynule čítať slová a vety, ale aj porozumieť textu ako celku a na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, na prácu s informáciami, schopnosť argumentovať.

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- podpore sebadôvery každého žiaka,
- osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v socio-kultúrnom prostredí,
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti,
- zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov,
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania,
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov,
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie,
- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických cítení a vnímaní,
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami, prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka,
- k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka v 2. ročníku základnej školy je predovšetkým:

v jazykovej a slohovej zložke:

- upevniť si základy písanej reči,
- získať základné teoretické poznatky o zvukovej rovine jazyka a pravopise,
- získať základné vedomosti o diakritických a interpunkčných znamienkach,
- získať základné poznatky o melódii vety,
- získať základné poznatky o syntaktickej/skladobnej rovine,
- osvojiť si návyky správnej výslovnosti,
- uplatňovať teoretické pravidlá v písomnom prejave,
- dbať na rozvoj komunikačných kompetencií – osvojenie si pravidiel slušného správania,

v čítaní a literárnej výchove:

- zdokonaľovať sa v technike čítania,
- zapamätať si určité literárne pojmy,
- vnímať estetickú stránku literárneho diela,
- čítať s porozumením, identifikovať informácie uvedené v texte.

V 2. ročníku systematicky budeme podporovať u žiaka rozvoj všetkých komunikačných zručností. Sústreďíme sa predovšetkým na:

Rozprávanie: Zautomatizovanie primeraného používania komunikačných konvencií. Zdokonaľovanie spôsobilostí samostatného rozprávania a rozprávania podľa predlohy. Žiak si postupne nadobudne skúsenosti pri ústnej prezentácii výsledkov svojej práce a pri riešení rôznych úloh.

Počúvanie: Žiak sa zdokonalí v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobudne skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, bude vedieť reprodukovať počuté informácie. Od žiaka budeme vyžadovať porozumenie inštrukciám učiteľa pri riešení úloh.

Čítanie: Žiak sa bude zdokonaľovať v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Budeme vyžadovať reprodukovanie informácií, ktoré sú uvedené v texte priamo podľa otázky formulovanej učiteľom. Pri čítaní literárnych textov si žiak má uvedomiť podobnosť textov v niektorých ich charakteristikách. Na základe tejto podobnosti sa pokúsi vysvetliť význam literárnych pojmov.

Písanie: Žiak sa bude zdokonaľovať v písaní správnych tvarov všetkých písaných písmen. Postupne zvýšime požiadavky na písanie samostatných viet podľa zadania a na samostatnú tvorbu textov.

Kľúčové spôsobilosti:

Žiak 2. ročníka si v predmete slovenský jazyk a literatúra má osvojiť tieto základné kľúčové spôsobilosti:

a) sociálne komunikačné spôsobilosti

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene počúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,

b) spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov,

c) spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

- žiak vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- dokáže komunikovať pomocou elektronických médií,

d) spôsobilosť učiť sa učiť sa na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a efektívne si osvojuje poznatky a študijné návyky,

- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,

e) spôsobilosť riešiť problémy

- prejavuje záujem problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným spôsobom (chápaním a spolupracujúcim spôsobom),

f) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní triednych a celoškolských pravidiel,
- ochotne prijíma nové nápady, prichádza sám s novými nápadmi a postupmi, diskutuje o nich,

g) spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,

- cení si a rešpektuje kultúrno – historické dedičstvo a ľudové tradície,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote.

Medzi základné kompetencie (spôsobilosti), ktoré je potrebné zvládnuť v procese vyučovania slovenského jazyka a ktoré sa opierajú o kľúčové (základné) kompetencie, zaradíme **poznávacie a rečové kompetencie**, ku ktorým patria:

a) motorické zručnosti:

- samostatne písať jednoduché texty s dôrazom na dodržiavanie základných parametrov písma (písané alebo tlačené písmo),
- prečítať a podľa diktovania napísať arabské číslice v súvislosti s učivom v matematike,

b) verejná prezentácia textu a verejný prejav:

- pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť,
- reprodukovat' umelecký aj vecný text,

c) pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti:

- zapamätať si základné informácie a vedieť ich použiť v praxi,
- v písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu určenú pre 2. ročník základnej školy,

d) analytické zručnosti:

- uskutočniť jazykovú analýzu textu, vyhľadávať jazykové javy, vyhodnocovať ich a postupne zatriedovať,

e) tvorivé zručnosti:

- tvoriť a ústne prezentovať vlastný text,
- porozprávať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh),
- porozprávať príbeh podľa predlohy (podľa obrázkov),
- dokončiť rozprávanie alebo neukončenú rozprávku alebo iný literárny žáner,
- zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text, žiaci si rozdelia úlohy z textu a snažia sa zahrať krátky príbeh z textu, pričom dbáme na správny prednes, artikuláciu, gestikuláciu, pohyb,

f) komunikačné zručnosti:

- adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu,
- vyjadrovať sa verbálne aj neverbálne a reagovať na neverbálnu komunikáciu,
- naučiť žiaka verejne sa prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Obsah predmetu :

Jazyk slovenský a literárna výchova v 2. ročníku základnej školy sa člení na zložky, **jazyková a slohová zložka a čítanie a literárna výchova.**

Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Jazyková a slohová zložka:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
- hláska a písmeno - rozlíšenie pojmov hláska – písmeno - odlišnosť písmen <i>ch</i>, <i>dz</i> a <i>dž</i> v hovorenej reči a v písanom prejave - výslovnosť hlások a písmen v slovách - abeceda	- správne určovať hlásku a písmeno v daných slovách, - vymenovať počet písmen a hlások v slovách, - rozlišovať hlásky, ktoré sa zapisujú jedným písmenom od hlások, ktoré sa skladajú z dvoch písmen (<i>dz</i>, <i>dž</i>, <i>ch</i>), - správne vyslovovať hlásky v slovách, - napísať tlačené a písané písmená

	slovenskej abecedy, - vymenovať a napísať písmená v abecednom poradí, - zoraďovať slová v abecednom poradí na základe prvého písmena
- rozlišovacie znamienka v grafickom prejave a ich funkcia (zmena významu slova) - rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň a dve bodky	- správne vyslovovať a písať hlásky s rozlišovacími znamienkami: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky, - rozlíšiť a správne použiť slová, kde rozlišovacie znamienko mení význam slov (koza - koža...), - správne dopĺňať chýbajúce rozlišovacie znamienka do slov, - opravovať text s nesprávne uvedenými rozlišovacími znamienkami
- samohlásky: krátke a dlhé - spoluhlásky: mäkké, tvrdé a obojaké - dvojhlásky - rozlíšenie hlások na samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky - samohlásky: krátke a dlhé - samohláska <i>ä</i> a jej pravopis	- samostatne vymenovať samohlásky: krátke a dlhé, - samostatne vymenovať spoluhlásky: mäkké, tvrdé, obojaké, - samostatne vymenovať dvojhlásky, - v texte rozlíšiť samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky, - rozdeliť samohlásky na dve skupiny, - správne vyslovovať krátke a dlhé samohlásky, - uplatniť pravopis slov so samohláskou <i>ä</i>, - rozlíšiť význam slov, kde kvantita samohlásky mení význam slova napr. (latka – látka, sud – súd),
dvojhlásky: <i>ia, ie, iu</i>,	- správne vyslovovať a písať dvojhlásky: <i>ia, ie, iu, ô</i>, - správne napísať slabiky <i>ja–já, je, ju–jú</i> na začiatku a na konci slova, - zdôvodňovať pravopis v slovách s dvojhláskami: <i>ia, ie, iu, ô</i>,
- mäkké spoluhlásky - pravopis <i>i/i</i> po mäkkých spoluhláskach a <i>y/ý</i> v koreni domácich slov - výslovnosť mäkkých spoluhlások <i>č, dž, ž, š, c, dz, j d', t', ň, l'</i> - výslovnosť a pravopis spoluhlások <i>d', t', ň, l'</i> pred samohláskami <i>i, e</i> a pred dvojhláskami <i>ia, ie, iu</i>	- identifikovať v slovách mäkké spoluhlásky <i>č, dž, š, ž, c, dz, j d', t', ň, l'</i> a samostatne ich vymenovať, - uplatniť pravopis <i>i/i</i> po mäkkých spoluhláskach, - správne vyslovovať mäkké spoluhlásky aj v menej známych slovách, v nových slovných spojeniach a poznať ich významovú stránku,
- tvrdé spoluhlásky - výskyt <i>i/i</i> po tvrdých spoluhláskach v cudzích a zvukomalebných slovách - výslovnosť a pravopis spoluhlások <i>d, t, n, l</i> v porovnaní s výslovnosťou a	- identifikovať v slovách tvrdé spoluhlásky <i>h, ch, k, g, d, t n, l</i>, - rozlišovať tvrdé spoluhlásky v texte po sluchovej aj zrakovej stránke, - uplatniť pravopis <i>y/ý</i> po tvrdých

pravopisom spoluhlások ď, ť, ň, ľ	spoluhláskach, • uplatniť pravopis i/í po tvrdých spoluhláskach v cudzích slovách (kino, kimono, ...) a v zvukomalebných slovách (kikirik, chi-chi, ...), • uplatniť pravopis a výslovnosť slov s tvrdou spoluhláskou ľ, po ktorej sa píše y (lyko, mlyn, plyn, lysá, lyžica...),
• slabika • kvantita slabík • spájanie hlások do slabík • slabičnosť slov • rozdeľovanie slov na konci riadka	• rozoznávať krátke a dlhé slabiky, • správne spájať spoluhlásky a samohlásky do slabík, • správne spájať spoluhlásky a dvojhlásky do slabík, • rozdeľovať slová na slabiky, • rozdeľovať slová na jednoslabičné a viacslabičné, • správne rozdeľovať slová na konci riadku, • rozoznávať kvantitu slabík, • rozdeľovať slová s dvojhláskami na slabiky,
• jednoduchá veta • druhy viet • interpunkčné znamienka (bodka, otáznik, výkričník) na konci vety • neúplná veta	• tvoriť gramaticky správne vety, • identifikovať druhy viet (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie a zvolacie), • správne používať za vetami interpunkčné znamienka: bodku, otáznik, výkričník, • uplatňovať melódiu vety podľa komunikačného zámeru výpovede, • rozlišovať neúplnú vetu v texte,
• ústne a písomné blahoželanie • tykanie – vykanie • adresa bydliska • súkromný list • blahoželanie (ústne, písomne) • pohľadnica	• zablahoželať ústne aj písomne, • používať tykanie a vykanie v závislosti od danej situácie, • napísať správne adresu svojho bydliska, • napísať jednoduchý (súkromný) list, • sformulovať blahoželanie ústne, písomne, • napísať blahoželanie na pohľadnicu,
• rozprávanie (ústne) • opis predmetu • ilustrácie	• porozprávať vlastný zážitok, • porozprávať obsah z prečítaného textu, • porozprávať príbeh podľa série obrázkov, • porozprávať dej konkrétneho alebo vymysleného príbehu, • vytvoriť nadpis k príbehu, • opísať predmet podľa jeho najvýraznejších (osobitých) znakov,

	• opísať ilustráciu pomocou vlastnej slovnéj zásoby.
--	--

Čítanie a literárna výchova:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• text • báseň, strofa, rým, verš • nadpis	• vysvetliť, že text má určitý komunikačný zámer (oznámiť niečo, poučiť niekoho, prípadne pobaviť), • uplatňovať správnu techniku čítania pri čítaní akéhokoľvek textu, • čítať plynulo súvislý text, správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť, • prečítať text na primeranej úrovni, pričom uplatňuje vhodnú moduláciu hlasu, suprasegmentálne javy (melódia vety, slovný prízvuk, dôraz, pauza, rytmus, intenzita hlasu), • čítať text s porozumením, • reprodukovat' informácie, ktoré sú v texte uvedené priamo, podľa otázok formulovaných učiteľom, • reprodukovat' informácie, ktoré sú v texte uvedené nepriamo, podľa otázok formulovaných učiteľom, • vyjadriť vlastný názor na prečítaný text, • rozlíšiť báseň od iných literárnych útvarov, • identifikovať veršované a neveršované literárne útvary, • identifikovať v básni strofu, • identifikovať v básni rým, verš, • zarecitovať báseň (básne) podľa vlastného výberu, • identifikovať nadpis v texte, • tvoriť nadpis k rôznym textom (básnickým alebo prozaickým)
• autor, spisovateľ, spisovateľka • kniha, knižnica, čitateľ • ilustrácia, ilustrátor	• vyhľadávať v textoch mená autorov detskej literatúry, • vymenovať najznámejších autorov detskej literatúry, • orientovať sa v knižnici, • čítať knihy od známych slovenských aj zahraničných autorov detskej literatúry, • povedať obsah prečítanej knihy, • vymenovať postavy z prečítanej knihy, • vymenovať detských ilustrátorov,

	• nakresliť ilustráciu k prečítanej knihe
• krátke literárne útvary ľudovej slovesnosti • ľudové riekanky, vyčítanky, piesne	• recitovať krátke útvary ľudovej slovesnosti, • odlišiť krátke literárne útvary ľudovej slovesnosti od iných literárnych útvarov (napr. rozprávok), • zaspievať ľudovú pieseň podľa vlastného výberu,
• ľudová rozprávka (obsah, dej, postavy)	• vysvetliť pojem ľudová rozprávka, • plynulo prečítať text ľudovej rozprávky, • uplatniť pri čítaní správne dýchanie, artikuláciu a dodržiavať správnu výslovnosť, • identifikovať postavy v rozprávke, • porozprávať dej rozprávky, • povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky, • vymenovať názvy niektorých rozprávkových kníh,
• bábkové divadlo, bábkoherec, bábkár	• vysvetliť pojem bábkové divadlo, • vysvetliť, čo je báбка, kto je bábkoherec, bábkár, • zhotoviť jednoduchú báбку (z papiera, látky), • zahrať bábkovú hru so spolužiakmi,
• zdrobnenina	• vysvetliť pojem zdrobnenina, • vyhľadať zdrobneninu v texte, • vytvoriť krátky literárny text so zdrobneninami,
• noviny • detské časopisy	• čítať nahlas a s porozumením veku primerané texty z novín a detských časopisov, • povedať stručný obsah prečítaného textu, • vymenovať názvy známych detských časopisov.

Diktáty:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 2. ročníku:

Počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ
2. Hláska a písmeno (ch, dz, dž)
3. Samohláska ä
4. Dvojhlasčky

5. Tvrdé spoluhlásky
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Mäkké spoluhlásky
8. Slabiky di, ti, ni, li, de, te, ne, le
9. Vety
10. Opakovanie učiva z 2. ročníka

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov:

- 0 – 3 chyby = 1
- 4 – 6 chýb = 2
- 7 – 9 chýb = 3
- 10 – 13 chýb = 4
- 14 a viac chýb = 5

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za jednu chybu, napríklad rýchly chlapec mal rýchly krok – (1 chyba).

Rozsah kontrolných diktátov v druhom ročníku

2. ročník: 20 – 30 plnovýznamových slov

Poznámka: Navrhovaný rozsah slov platí aj pri prepise a odpise textu.

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľia budú využívať rôzne metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Ide predovšetkým o analyticko- syntetickú metódu, didaktické hry, hravé aktivity, práca s obrázkami, práca s textom, využitie mimočítankového čítania, dramatizácia, diferencované a individuálne vyučovanie, problémové vyučovanie, prácu v skupinách, samostatná práca, práca vo dvojiciach, či návštevu školskej knižnice.

Medzipredmetové vzťahy :

Učivo z jazyka slovenského a literatúry sa prelína s prierezovými témami, s učivom z prvouky a matematiky. Piesne naučené na hudobnej výchove sa využívajú na motiváciu, oddýchnutie a spestrenie hodín. Pri dodržiavaní hygienických požiadaviek budeme využívať prvky telesnej výchovy v relaxačných cvičeniach.

Hodnotenie predmetu :

V priebehu školského roka budeme hodnotiť žiakov na základe kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka a to formou: symboly, bodová stupnica, verbálne hodnotenie, nonverbálne hodnotenie a sebahodnotenie. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania, budeme prihliadať na individuálne osobitosti žiaka a na jeho temperament. Učebný predmet slovenského jazyka a literatúry v 2. ročníku budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie žiakov základnej školy.

Učebnice a pracovné zošity:

1. Učebnica slovenského jazyka pre 2. ročník základnej školy.
2. Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 2. ročník.
3. Čítanka pre 2. ročník základnej školy.

5.2 Matematika

Matematika	2. ročník
Štátny vzdelávací program	4
Školský vzdelávací program	1
Spolu	5

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v 2. ročníku základnej školy 4 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme pridali 1 vyučovaciu hodinu bez zmeny obsahu učiva na precvičovanie a upevňovanie predpísaného učiva.

Charakteristika predmetu :

Matematika rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách. Je rozpracovaná na kompetenčnom základe, čo zaručuje vysokú mieru schopnosti aplikácie matematických poznatkov v praxi. Matematické vzdelávanie je založené na realistickom prístupe k získavaniu nových vedomostí a na využívaní manuálnych a intelektových činností, na rozvíjanie širokej škály žiackych schopností. Zovšeobecňovaním názorných predstáv a praktických skúseností žiakov sa systematicky a s porozumením utvárajú a rozvíjajú ich matematické vedomosti, zručnosti a návyky vo všetkých častiach matematiky.

Vytváraním presných učebných návykov sa rozvíjajú žiacke schopnosti, presné myslenie a formovanie argumentácie v rôznych prostrediach, rozvoj algoritmického myslenia. Súhrn veku primeraného matematického poznania tvorí východisko k získaniu základných matematických vedomostí, ktoré umožnia žiakom získať matematickú gramotnosť novej kvality, ktorá sa bude prelínať celým základným matematickým vzdelaním a vytvorí predpoklady pre ďalšie úspešné štúdium matematiky a dá základ celoživotnému vzdelávaniu.

Ciele predmetu:

Cieľom učebného predmetu matematika v 2. ročníku základnej školy je naučiť žiakov poznatkom, ktoré v priebehu svojho ďalšieho vzdelávania a v každodennom živote budú potrebovať a rozvíjať schopnosti žiakov, pomocou ktorých sa pripraví na samostatné získavanie ďalších poznatkov. Systematickým, premysleným a diferencovaným riadením práce žiakov podporovať a upevňovať kladné, morálne a vôľové vlastnosti žiakov, ako je napr. samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, kritickosť.

Našimi cieľmi vo vyučovaní matematiky v 2. ročníku je predovšetkým :

- veku primerane presne používať slovenský a odborný jazyk a správne aplikovať postupne sa rozširujúcu matematickú symboliku, používať pochopené a osvojené pojmy, postupy a algoritmy ako prostriedkov pri riešení úloh,
- v súlade s osvojením matematického obsahu a prostredníctvom numerických výpočtov spamäti a písomne rozvíjať numerické zručnosti žiakov,
- na základe skúseností a činností rozvíjať orientáciu žiakov v rovine a v priestore,
- riešením úloh a problémov postupne budovať vzťah medzi matematikou a realitou, na základe využitia induktívnych metód získavať nové vedomosti, zručnosti a postoje, rozvíjať matematické nazeranie, logické a kritické myslenie,

- viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa,
- systematickým, premysleným a diferencovaným riadením práce žiakov podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastností žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá sebvýchova a sebazvedľávanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom aj verejnom kontexte,
- systematicky viesť žiakov k získavaniu skúseností s významom matematizácie reálnej situácie, tvorby matematických modelov, približovať žiakom dennú prax,
- spolu s ostatnými učebnými predmetmi sa podieľať na primeranom rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky informačno-komunikačných technológií k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií,
- v rámci matematického vzdelávania rozvíjať u žiakov kľúčové kompetencie v sociálnej a komunikačnej oblasti, v oblasti informačno-komunikačných technológií, v osobnej a občianskej oblasti, v oblasti prírodovednej a kompetenciu vedieť sa učiť.

Kľúčové kompetencie:

Žiak 2. ročníka si v predmete matematika má osvojiť tieto základné kľúčové spôsobilosti:

a) sociálne komunikačné spôsobilosti

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou k veku,
- správne používa matematické pojmy,

b) spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie,
- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov,

c) spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

- žiak vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,

d) spôsobilosť učiť sa učiť sa

- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva ich vo svojom učení,
- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,

e) spôsobilosť riešiť problémy

- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,

f) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti.

Obsah predmetu :

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Obsah tvorí učivo z aritmetiky a geometrie. Je rozdelené do 5 tematických celkov.

Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
- sčítanie počítaním po jednom, dopočítaním druhého sčítanca k prvému, dopočítaním menšieho sčítanca k väčšiemu - sčítanie a odčítanie použitím zautomatizovaného spoja - rovnice (na propedeutickej úrovni) - jednoduché slovné úlohy typu: - určiť súčet, keď sú dané sčítance - zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek - určiť jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec - zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek - porovnať rozdielom - zložená slovná úloha typu: - určiť súčet, keď sú dané tri sčítance - určiť rozdiel, keď je daný menšenec a dva menšitelia - propedeutika násobenia a delenia prirodzených čísel	- sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10, - sčítať (odčítať) čísla v ľubovoľnom poradí pri riešení úloh, - vyriešiť jednoduché rovnice na sčítanie a odčítanie, - vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, - vyriešiť zložené slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, - vytvoriť jednoduché i zložené slovné úlohy k danému numerickému príkladu na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, - sčítať viac rovnakých sčítancov, - odčítať viac rovnakých menšiteľov,

Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 100:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
- počítanie po dvoch, troch, ..., po jednotkách, po desiatkach - prirodzené čísla 1 – 100 a 0 - číslo, číslica, cifra - jednociferné číslo, dvojciferné číslo, trojciferné číslo - jednotky, desiatky - rozklad čísla na jednotky a desiatky - prvý, piaty, ..., dvadsiaty piaty, ..., stý - číselný rad - pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, druhý, ..., predposledný, posledný - vzostupný a zostupný číselný rad - číselná os - väčšie, menšie, rovné, najväčšie, najmenšie - relačné znaky $>$, $<$, $=$ - nerovnice (na propedeutickej úrovni) - slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako	- určiť počet prvkov v skupine a vyjadriť ho prirodzeným číslom, - vytvoriť (vyznačiť, oddeliť) skupinu s daným počtom prvkov, - napísať a prečítať číslo, - rozlíšiť a správne použiť pojmy číslo, číslica, cifra, - rozlíšiť jednociferné, dvojciferné a trojciferné číslo, - rozložiť dvojciferné číslo na jednotky a desiatky, - zložiť z jednotiek a desiatok dvojciferné číslo, - použiť radové číslovky v číselnom obore do 100, - orientovať sa v číselnom rade, - vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad, - doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného číselného radu, - zobraziť číslo na číselnej osi, - usporiadať čísla podľa veľkosti

	vzostupne i zostupne, • porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou relačných znakov $>$, $<$, $=$, • vymenovať niekoľko čísel menších (väčších) ako dané číslo, • vyriešiť jednoduché nerovnice, • vyriešiť slovné úlohy na porovnávanie,
--	--

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v číselnom obore do 100:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• pamäťové sčítanie a odčítanie • sčítanie a odčítanie celých desiatok • sčítanie dvojciferného a jednociferného čísla bez prechodu cez základ 10, • odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného bez prechodu cez základ 10 • sčítanie dvojciferného čísla a celej desiatky, • odčítanie celej desiatky od dvojciferného čísla • sčítanie dvojciferného čísla a jednociferného čísla s prechodom cez základ 10, • odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného s prechodom cez základ 10 • sčítanie a odčítanie dvojciferných čísel bez prechodu cez základ 10 • sčítanie a odčítanie dvojciferných čísel s prechodom cez základ 10 • algoritmus písomného sčítania a odčítania dvoch prirodzených čísel bez prechodu i s prechodom cez základ 10 • sčítanie troch a viacerých prirodzených čísel • komutatívnosť ako vlastnosť sčítania (na propedeutickej úrovni) • rovnice (na propedeutickej úrovni) • jednoduché slovné úlohy na sčítanie: - určiť súčet, ak sú dané sčítance - zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek • jednoduché slovné úlohy na odčítanie:	• sčítať prirodzené čísla spamäti, • odčítať prirodzené čísla spamäti, • sčítať prirodzené čísla písomne, • odčítať prirodzené čísla písomne, • pri riešení úloh využiť komutatívnosť sčítania, • vyriešiť jednoduché rovnice v číselnom obore do 100, • vyriešiť jednoduché slovné úlohy v číselnom obore do 100, • vyriešiť zložené slovné úlohy v číselnom obore do 100, • pri riešení slovných úloh vykonať kontrolu správnosti,

- určiť rozdiel dvoch čísel - zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek - porovnať rozdielom • zložené slovné úlohy typu: $a + b + c$, $a + b - c$, $a - b + c$, $a - b - c$ • kontrola správnosti (skúška správnosti)	
--	--

Geometria a meranie:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• bod, označenie bodu veľkým tlačeným písmenom (A, B,...) • priamka, polpriamka, úsečka • bod patrí (nepatrí) útvaru, bod leží (neleží) na útware • krajné body úsečky • jednotky dĺžky: milimeter (mm), centimeter (cm), meter (m) • dĺžka úsečky v centimetroch • porovnávanie a usporiadanie úsečiek pomocou prúžku papiera, meraním a odhadom, • nástroje na meranie dĺžky: pravítko, meter, meracie pásmo • neštandardné jednotky dĺžky: palec, stopa, lakeť a pod. • uzavretá čiara • pomenovanie mnohoúhelníkov: trojuholník, štvoruholník, ... • strana a vrchol rovinného geometrického útvaru • zhodné zobrazenie – posunutie (na propedeutickej úrovni) • vzor, obraz • stavba z kociek	• vyznačiť bod a pomenovať ho, • narysovať, označiť a pomenovať priamku, polpriamku, úsečku, • vyznačiť bod, ktorý danému útvaru (úsečke, priamke, polpriamke) patrí, resp. nepatrí, • vyznačiť úsečku na priamke, polpriamke, • narysovať úsečku, ak sú dané dva krajné body, • odmerať dĺžku predmetu za pomoci pravítka (s presnosťou na centimetre) a výsledok merania zapísať, • odmerať dĺžku úsečky (s presnosťou na centimetre), • porovnať a usporiadať úsečky podľa dĺžky, • narysovať úsečku danej dĺžky (s presnosťou na centimetre), • odmerať vzdialenosť za pomoci metra i pásma (s presnosťou na metre) a výsledok merania zapísať, • správne použiť a označiť jednotky dĺžky, • pri meraní dĺžky použiť vhodný nástroj na meranie a zvoliť vhodnú jednotku dĺžky, • odmerať dĺžku za pomoci neštandardných jednotiek, • narysovať uzavretú čiaru, • identifikovať a pomenovať mnohoúhelníky, • identifikovať strany a vrcholy rovinných geometrických útvarov, • v štvorcovej sieti dokresliť (dorysovať) zhodný obrázok, • postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa vzoru a podľa obrázka,

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• pravda, nepravda • postupnosť znakov, symbolov, čísel, obrázkov • pravidlo vytvorenia postupnosti znakov, symbolov, čísel, obrázkov • doplnenie čísel, znakov, symbolov do postupnosti • systém usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov • spôsoby usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov • počet všetkých možností usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov • nepriamo sformulované úlohy • zber údajov a ich zaznamenávanie rôznymi spôsobmi • tabuľka, riadok tabuľky, stĺpec tabuľky, údaj • jednotky času: hodina, minúta • časové údaje: pol hodiny, štvrt hodiny, trištvrte hodiny • sudoku s rozmermi max. 5x5 • magický štvorec s rozmermi max. 4x4 • platidlá: eurá (€), centy (c) • numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti	• rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia, • identifikovať a popísať pravidlo vytvorenej postupnosti čísel, znakov, symbolov, • na základe identifikovaného pravidla doplniť do postupnosti niekoľko čísel, znakov, symbolov, • vytvoriť systém pri hľadaní a zapisovaní spôsobov usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov, • nájsť všetky rôzne spôsoby usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov, • určiť počet možností usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov, • vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 100, • zozbierať, zoskupiť, zaznamenať údaje rôznymi spôsobmi, • vytvoriť jednoduchú tabuľku a orientovať sa v nej, • doplniť do tabuľky chýbajúce údaje, • využívať tabuľku ako nástroj na riešenie úloh, • označiť a pomenovať jednotky času, • určiť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, • znázorniť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, • doplniť chýbajúce čísla (znaky) podľa logického usporiadania (sudoku, magické štvorce), • vymenovať platidlá, • nájsť niekoľko spôsobov zaplatenia danej sumy, • vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti.

Metódy a formy :

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učitelia budú využívať rôzne metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujúce motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Najúčinnějšími metódami sú didaktické hry,

hravé aktivity, práca s obrázkami, grafmi, samostatná práca žiakov s učebnicou, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami, diferencované a individuálne vyučovanie, problémové vyučovanie, demonštrácia, práca v skupinách. Metódy, ktoré sa blížia objaviteľskému postupu a rozvíjajú samostatnosť, aktivitu a tvorivosť žiakov, sú už od najnižších ročníkov nielen prostriedkom, ale aj obsahom vzdelávania. Postupne budeme zvyšovať nároky na rozsah, kvalitu a samostatnosť práce v školských zošitoch tak, aby sa ťažisko práce postupne presúvalo z pracovných zošitov na prácu s učebnicou a školským zošitom.

Medzipredmetové vzťahy:

Učivo z matematiky sa prelína s prierezovými témami, s učivom z prvouky, jazyka slovenského a literatúry, piesne naučené na hudobnej výchove sa využívajú na motiváciu, oddýchnutie a spestrenie hodín. Pri dodržiavaní hygienických požiadaviek využívame prvky telesnej výchovy v relaxačných cvičeniach. Výtvarná výchova sa prejavuje pri vyfarbovaní obrázkov.

Hodnotenie predmetu:

V priebehu školského roka budeme žiakov hodnotiť priebežne a celkovo na základe kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka a to formou: bodovej stupnice, verbálnym a neverbálnym hodnotením, sebahodnotením a klasifikáciou. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré sú v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb a ochota spolupracovať. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania, budeme prihliadať na individuálne osobitosti žiaka a na jeho temperament. Učebný predmet matematiky v 2. ročníku budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie žiakov základnej školy.

Učebnice a pracovné zošity:

1. Učebnica matematiky pre 2. ročník základnej školy
2. Pracovný zošit z matematiky (I. a II. časť) pre 2. ročník ZŠ

5.3 Prvouka

Prvouka	2. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu v 2. ročníku ZŠ 2 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme zachovali týždennú hodinovú dotáciu podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Charakteristika predmetu:

Prvouka vytvára vedomostný, spôsobilostný a postojoý základ pre dva nadväzujúce predmety – prírodovedu a vlastivedu. Vo vlastivednej oblasti sa zameriava na poznávanie reálneho spoločenského priestoru prostredníctvom oboznamovania sa s fungovaním služieb, samosprávy a geografického opisu krajiny. V prírodovednej oblasti poznávaním organizmov, neživého prostredia a ich vzájomných vzťahov oboznamuje žiakov s reálnym prírodným priestorom prostredníctvom skúmania fungovania vybraných prírodných javov.

Ciele predmetu:

Hlavným cieľom predmetu je rozvíjať poznanie žiakov v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby boli samostatne schopní orientovať sa v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej im to povoľuje ich kognitívna úroveň.

Žiaci:

- rozvíjajú svoje predstavy o vybraných prírodných a spoločenských javoch,
- rozvíjajú svoje pozorovacie spôsobilosti tak, aby z bežne zažívaných situácií dokázali získať nové informácie a obohatiť si doterajšie poznanie,
- sú vedení k porovnávaniu predmetov a javov a k zoskupovaniu, triedeniu predmetov a javov podľa identifikovaných znakov,
- zovšeobecňujú na základe porovnávania,
- vytvárajú vlastný, argumentačne podložený úsudok,
- spolupracujú pri riešení jednoduchých skúmateľských aktivít, pričom súčasťou kooperácie je podieľanie sa na aktuálnom poznaní a jeho efektívnom využívaní pri tvorbe záveru (riešenia),
- argumentujú prostredníctvom vlastnej skúsenosti, t.j. rozvoja odbornej diskusie k danej téme, ktorá je adekvátna z hľadiska veku primeranosti žiakov,
- rozlišujú vhodné a nevhodné správanie v triede aj mimo nej,
- uvedomujú si a rešpektujú rozdielnosť u ľudí (rozumejú, že existujú podobnosti a rozdiely medzi skupinami ľudí),
- vysvetľujú význam pravidiel a predpisov v živote.

Čiastkové ciele predmetu:

Jedným z parciálnych cieľov predmetu je efektívny a postupný **rozvoj myslenia** žiaka. Žiak, ktorý ešte nie je schopný abstraktne myslieť a jeho logické myslenie je zatiaľ nasmerované na konkrétnu realitu (empíriu) je systematicky vedený tak, aby získal čo najviac empirického materiálu o všeobecných prírodných javoch a aby sa na týchto konkrétnych javoch postupne učil základným logickým operáciám. Druhý ročník prvouky je preto zameraný najmä na aktívnu manipuláciu s materiálmi, s ktorými sa žiaci bežne stretávajú. Žiaci sú vyučovaním usmerňovaní k skúmaniu čiastkových aspektov bežných situácií tak, aby:

- sa rozvíjala ich schopnosť pozorovať detaily vzhľadom na celok (s čím neskôr súvisí schopnosť syntézy),
- sa naučili porovnávať (s čím neskôr súvisí schopnosť dedukcie),
- sa naučili identifikovať premenné skúmanej situácie (s čím neskôr súvisí schopnosť tvorby testov, hypotéz a predpokladov),
- vedeli identifikovať podstatné znaky objektov a ich premenlivé znaky (s čím neskôr súvisí schopnosť identifikovať výnimku alebo pravidlo),
- sa učili zovšeobecňovať vyslovovaním záveru z niekoľkonásobných pozorovaní (s čím neskôr súvisí schopnosť aplikovať osvojené vysvetlenie na podobné javy a modifikovať ho, ale aj schopnosť indukcie),
- sa naučili vyjadrovať svoje predstavy o javoch slovom a obrazom (s čím neskôr súvisí schopnosť modifikácie predstáv abstraktnou manipuláciou - analýzou javu s imaginárnym druhým ja - využitie egocentrickej reči ako prostriedku myslenia),
- si rozvíjali schopnosť argumentácie s využívaním kauzality (s čím neskôr súvisí schopnosť tvoriť hypotézy opodstatnené vlastnou teóriou),
- dokázali zdieľať svoje predstavy s vrstovníkmi v pracovnej skupine (s čím neskôr súvisí schopnosť efektívnej kooperácie).

Kľúčové kompetencie:

Žiak 2. ročníka si v predmete prvouka má osvojiť tieto základné kľúčové spôsobilosti:

a) sociálne komunikačné spôsobilosti

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou k veku,
- správne používa pojmy z predmetu prvouka,
- dokáže určitý čas sústredene počúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,

b) spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používa rôzne druhy myslenia na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách (na rôznych úrovniach),
- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov,

c) spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,

d) spôsobilosť učiť sa učiť sa

- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva ich vo svojom učení,
- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,

e) spôsobilosť riešiť problémy

- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,

f) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,

- kontroluje vlastné konanie a vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadi a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci,
- g) spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry
- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu(etiketu),
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- pozná a dodržiava základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka.
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

Obsah predmetu:

Obsah predmetu tvoria dve vzdelávacie oblasti:

1. Človek a príroda – delí sa na tematické celky
 - Rastliny
 - Živočíchy
 - Človek
 - Neživá príroda a skúmanie prírodných javov
2. Človek a spoločnosť

Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Tematický celok: Rastliny

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• rôznorodosť životných podmienok rastlín, prispôsobovanie sa prostrediu, životné prejavy rastlín • význam rastlinných semien, rozširovanie semien, podmienky klíčenia semien: vzduch, voda, teplo • rast rastliny, životné podmienky rastlín: svetlo, teplo, vzduch, voda, pôda	• uviesť päť príkladov rôznych prostredí a k nim príklady rastlín v nich žijúcich • vysvetliť na príkladoch, ako sa rastliny prispôbujú svojim tvarom a spôsobom života podmienkam, v ktorých žijú, • vysvetliť, ako sú rastliny závislé od neživého prostredia, • opísať tri životné prejavy rastlín, • vysvetliť, kde a prečo je možné nájsť semená rastlín, • zhodnotiť význam rastlinných semien pre život človeka, • uviesť na príkladoch, že niektoré semená majú vyvinuté nástroje na to, aby sa dostali čo najďalej od materskej rastliny, • vysvetliť, z ktorej časti semena rastlina kľíči a čo sa deje so zvyškom semena po jej vyklíčení, • navrhnúť postup, ako je možné zistiť podmienky klíčenia semien, • vysvetliť, akým spôsobom a prostredníctvom ktorých častí získavajú

	rastliny z prostredia vodu, vzduch a svetlo, • navrhnúť postup na overenie predpokladov týkajúcich sa podmienok rastu rastlín.
--	---

Tematický celok: Živočíchy

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• životné prejavy živočíchov a rastlín • rast, vývin • pestovanie úžitkových rastlín, zber divo rastúcich rastlín, lov divo žijúcich zvierat • chov zvierat: kravy, ovce, sliepky, kone, včely • spoločenský hmyz • včelia rodina: matka, trúd, robotnica • mravenisko	• porovnať spôsob života živočíchov a rastlín, • zistiť, že životné prejavy živočíchov sú podobné životným prejavom rastlín, ich spôsob života je však iný, • vysvetliť, že živočíchy (aj človek) sa postupne menia – rastú, vyvíjajú sa, dospievajú, starnú, • uviesť príklady mláďat rôznych druhov živočíchov, ktoré sa nemusia podobáť na dospelé jedince • vysvetliť, že dĺžka života živočíchov je rôzna, • vysvetliť, že človek získava potravu rôznym spôsobom, • vysvetliť na príkladoch, aký úžitok človeku poskytuje chov živočíchov, • vysvetliť význam tvorby živočíšneho spoločenstva, • identifikovať a opísať včelu medonosnú, • opísať spôsob života včiel a mravcov.

Tematický celok: Človek

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• pohyb ako prejav života • kostra ľudského tela: lebka, chrbtica a stavce, rebrá, ramenná kosť, stehenná kosť, kĺb, zlomenina • svaly ich význam a rozvoj, únava svalov, pohyby ovládané vôľou a pohyby realizované mimo vôle človeka	• vysvetliť, aký význam má pre človeka pohyb, • zistiť vlastným pozorovaním, že palec umožňuje realizovať najviac pohybov a úkonov, ktoré sú typické pre človeka, • že pohyb zabezpečujú svaly, ktoré sú upnuté na kosť, • pomenovať niektoré hlavné kosti ľudského tela a identifikovať ich na vlastnom tele, • vytvoriť jednoduchý nákres kostry ľudského tela (sústrediť sa na to, že kosti sa nachádzajú v celom tele a sú pospájané kĺbmi),

	• vysvetliť, že kosti rastú spolu s človekom až do dospelosti, • vysvetliť, že kosti sa môžu zlomiť; zlomená kosť sa späť zrastie, • vysvetliť, že človek pomocou svalov vykonáva rôznorodé pohyby, • skúmaním zistiť, že niektoré pohyby v tele sú ovládané vôľou (chcením) a niektoré mimo vôle človeka, • vymenovať päť rôznych pohybov, ktoré zabezpečujú svaly, • vysvetliť, že svaly rastú, vyvíjajú sa a silnejú postupne s rastom a vývinom človeka, • vysvetliť únavu svalov a význam pravidelného cvičenia pre vývin svalstva.
--	--

Tematický celok: Neživá príroda a skúmanie prírodných javov

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• zloženie pôdy, úrodnosť pôdy, znečistenie pôdy • rozpúšťanie látok vo vode, zrýchľovanie rozpúšťania, filtrácia, • odparovanie	• vysvetliť, čo obsahuje pôda a jednotlivé jej zložky zaradiť k živým, neživým alebo odumretým súčastiam, • uviesť medzi živými súčastami živočíchy, ktoré žijú v pôde a dýchajú vzduch prítomný v pôde, • uviesť vodu a vzduch ako neživé súčasti prírody, • vysvetliť, že z pôdy sa do vody prítomnej v pôde uvoľňujú rôzne látky, ktoré potom rastliny prijímajú koreňmi a využívajú ich na svoj rast, • zistiť vlastnosti rôznych typov pôd, • vytvoriť zo skúmania závery o rôznych vlastnostiach pôd, • skúmať rozpúšťanie látok vo vode, • vytvoriť záver o tom, ktoré látky sa rozpúšťajú vo vode a ktoré nie, • skúmaním zistiť, akým spôsobom je možné rozpúšťanie urýchliť, • jednoducho vysvetliť, čo sa deje s látkou, ktorá sa vo vode rozpúšťa, • navrhnúť postup, ako zistiť prítomnosť látky vo vode, • opísať na základe pozorovania proces filtrácie, • vysvetliť, čo je odparovanie, • vysvetliť, čo sa pri odparovaní deje s vodou a s látkou, ktorá bola vo vode

	rozpustená.
--	-------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
- cesta do školy, priechod pre chodcov, semafor - kalendár – rok, mesiac, týždeň, deň, dátum, sviatky, rodina, narodeniny - jeseň (september, október, november), zima (december, január, február), jar (marec, apríl, máj), leto (jún, júl, august), Vianoce, Nový rok, vznik Slovenskej republiky, Veľká noc, Pamiatka zosnulých - Slovensko – štátna vlajka, štátny znak - prvky krajiny (polia, lúky, lesy, rieky, jazerá, vrchy, rovina, domy a cesty) - cestovanie, práca, škola, dovolenka, druhy dopravy (auto, autobus, vlak, lietadlo, loď), spoznávanie krajiny, pamätihodnosti - povolania ľudí (lekár, učiteľ, vedec, strojník, pekár, mäsiar, obchodník a i.) - zásady bezpečnosti, slnečné žiarenie, oheň, elektrický prúd a iné nebezpečné predmety, postup pri volaní hasičov (150), záchrannej zdravotnej služby (155), polície (158), tiesňová linka (112)	- opísať cestu do školy, - ovládať základné pravidlá bezpečnosti na ceste, - určiť aktuálny rok, - zaradiť mesiace v roku podľa ročných období od začiatku roka, - určiť význam sviatkov (narodeniny, sviatky na Slovensku), - vysvetliť, že obec je súčasťou Slovenska, - rozpoznať štátne symboly (štátnu vlajku a štátny znak SR), - rozlišovať jednotlivé prvky krajiny, - opísať krajinu v okolí školy/bydliska (podľa obrázkov) počas roka, - uviesť dôvody, prečo ľudia cestujú, - vymenovať druhy dopravy, - porozprávať o javoch v krajine, ktoré sú pri cestovaní zaujímavé (atrakcie, pamiatky, príroda a i.), - porozprávať o vybraných profesiách a ich náplni, - opísať úlohu hasičov, policajtov a záchrannej zdravotnej služby, - opísať postup, ako privolať pomoc, - určiť čas celých hodín na klasických a digitálnych hodinách.

Medzipredmetové vzťahy:

Medzi prvoukou a ostatnými výchovno - vzdelávacími predmetmi existuje mnoho medzipredmetových vzťahov. Na základe komunikačných zručností získaných v slovenskom jazyku si žiaci osvojujú vedomosti a zručnosti v prvouke. Zručnosti získané v matematike, triedenie a porovnávanie, sú pre žiakov východiskom na osvojovanie nových vedomostí v prvouke, pri manipulácii s rozličným materiálom. Podľa potreby sa do vyučovania zaraďujú telovýchovné chvíľky. Využívaním ukážok z hudobnej tvorby a ilustrácií z literatúry zameriavame žiakov na umenie okolo seba, na históriu kultúry zvykov a ľudových tradícií. Do predmetu prvouka sú zaradené aj prierezové témy.

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľia budú využívať rôzne moderné metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujú

motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Najúčinnějšími metódami sú didaktické hry, hravé aktivity, práca s obrázkami, grafmi, samostatná práca žiakov s učebnicou, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami, tvorba projektov, pokusy, pozorovanie, diferencované a individuálne vyučovanie, problémové vyučovanie, práca v skupinách. Metódy, ktoré sa blížia objaviteľskému postupu a rozvíjajú samostatnosť, aktivitu a tvorivosť žiakov, sú už od najnižších ročníkov nielen prostriedkom, ale aj obsahom vzdelávania. Budeme zvyšovať nároky na rozsah, kvalitu a samostatnosť práce v školských zošitoch tak, aby sa ťažisko práce postupne presúvalo z pracovných zošitov na prácu s učebnicou a školským zošitom.

Hodnotenie predmetu:

V priebehu školského roka budeme hodnotiť žiakov na základe kritérií prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka a to formou: bodová stupnica, verbálne hodnotenie, nonverbálne a sebahodnotenie. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania, budeme prihliadať na individuálne osobitosti žiaka a na jeho temperament. Učebný predmet prvouka v 2. ročníku budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie žiakov základnej školy.

Učebnice a pracovné zošity:

1. Učebnica prvouky pre 2. ročník ZŠ
2. Pracovný zošit z prvouky pre 2. ročník ZŠ

5.4 Etická výchova:

Etická výchova	2. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu v 2. ročníku základnej školy 1 vyučovaciu hodinu týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme zachovali týždennú hodinovú dotáciu podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Charakteristika predmetu:

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem, ktoré napomáhajú osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí na život tak, aby raz ako dospelí, prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi. Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností (otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných...), ako aj podpora mentálnej hygieny. Podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Ciele predmetu:

Žiaci :

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa aktívne participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu),
- osvoja si prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie hodnoty priateľstva, vzájomnosti a rodiny,
- rozvíjajú svoj postoj k postihnutým, chorým a starým ľuďom.

Kľúčové kompetencie:

Žiak 2. ročníka si v predmete etická výchova má osvojiť tieto základné kľúčové spôsobilosti:

a) sociálne komunikačné spôsobilosti

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou k veku,

- dokáže určitý čas sústredene počúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
 - uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a inými ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
 - rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie,
- b) spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia
- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov,
- c) spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- d) spôsobilosť učiť sa učiť sa
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva ich vo svojom učení,
 - získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
 - zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti,
- e) spôsobilosť riešiť problémy
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
 - vníma a sleduje problémové situácie v škole vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať problémy, premýšľa o ich príčinách a navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
 - pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným spôsobom,
- f) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti
- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
 - kontroluje vlastné konanie a vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
 - ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadmi a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci,
 - uvedomuje si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizuje,
 - podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede a dobrých medziľudských vzťahov,
 - účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní triednych a celoškolských pravidiel, je zodpovedný a dodržiava dohody,
- g) spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry
- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti,
 - pozná pravidlá spoločenského kontaktu(etiketu),
 - rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
 - pozná a dodržiava základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka.
 - je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr,
 - cení si a rešpektuje kultúrno – historické dedičstvo a ľudové tradície,
 - je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

Obsah predmetu:

Obsah predmetu etická výchova je rozpracovaný do týchto tematických celkov:

- Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch
- Tvorivosť
- Iniciatíva
- Vyjadrovanie citov

- Naša trieda

Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• spolupráca • vzťahy v triede • právo a povinnosť • práva a povinnosti v rámci rodiny a triedy	• vysvetliť pojem spolupráca na príkladoch, • zdôvodniť potrebu vzájomného počúvania, • rozpoznať vzťah medzi právom a povinnosťou, • vysvetliť svoje práva a povinnosti v škole i v rodine,

Tvorivosť:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• tvorivosť • vlastné talenty • pozornosť, fantázia, úsilie, vytrvalosť • prínos tvorivosti (úžitok, radosť, obohatenie iných) • tvorivosť, ktorá škodí a zarmucuje	• zhotoviť originálny darček pre spolužiaka, • zahrať pomocou pantomímy rôzne situácie, • vymyslieť spoločne príbeh o svojej triede, • oceniť originalitu iných, • dopĺňať znenie pravidiel skupiny,

Iniciatíva:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• iniciatíva – ochota, prekonanie lenivosti a obáv • iniciatíva pri poznávaní nových vecí, pri vytváraní dobra a zabraňovaní zlu • iniciatíva pri vytváraní dobrých vzťahov v triede i mimo nej	• uviesť príklady iniciatívneho správania, • určiť oblasť, v ktorej je iniciatívny, • zapájať sa do triednych a školských činností,

Vyjadrovanie citov:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• city • prežívanie citov • city v rodine, medzi rovesníkmi • úcta k osobám opačného pohlavia • úcta k citom iných	• opísať jednoduchou formou, čo znamená slovo city, • prejsť svoje city spojené s príjemným i nepríjemným prežívaním formou kresby – „moje city počas

	dňa“, • vyjadriť kultivovane svoje city, • uviesť, ako vhodnou formou vie vyjadriť city spojené s nepríjemným prežívaním,
--	---

Naša trieda:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• naša trieda – spoločenstvo detí • pozitíva a negatíva našej triedy • vylepšovanie nášho spolužitia • súdržnosť spoločenstva	• rozlíšiť medzi vhodným a nevhodným správaním v triede, • predložiť návrhy na zlepšenie súdržnosti spoločenstva triedy, • prejaviť pochopenie so spolužiakmi, • prispieť k dobrej atmosfére v triede, • vyjadriť svoje pozitívne prania formou kresby.

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učitelia budú využívať rôzne moderné metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Na hodinách etickej výchovy budeme uplatňovať tieto metódy: riadený rozhovor, demonštrácia, samostatná práca žiakov. Najúčinnějšími metódami sú didaktické hry, hravé aktivity, rolové hry, práca s obrázkami, samostatná práca žiakov, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami, problémové vyučovanie, diferencované a individuálne vyučovanie, tvorba projektov, pozorovanie.

Medzipredmetové vzťahy:

Medzi etickou výchovou a ostatnými výchovno-vzdelávacími predmetmi existuje mnoho medzipredmetových vzťahov. Na základe komunikačných zručností získaných v slovenskom jazyku si žiaci osvojujú vedomosti a zručnosti v etickej výchove. Podľa potreby sa do vyučovania zaraďujú telovýchovné chvíľky.

Využívaním ukážok z hudobnej tvorby a ilustrácií z literatúry zameriavame žiakov na umenie okolo seba, na históriu kultúry zvykov a ľudových tradícií v rámci prierezovej témy multikultúrna výchova. Osvojovaním základov dopravnej disciplíny vedieme žiakov k bezpečnému správaniu sa na komunikáciách.

Aplikovaním učiva ochrana života a zdravia sa integrujú postoje, vedomosti, postoje a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách a pri pobyte v prírode.

Environmentálnou výchovou vstúpujeme vedomosti, zručnosti a schopnosti žiakov vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí a vnímať životné prostredie a jeho ohrozenie na celom svete.

Výchovou k manželstvu a rodičovstvu pomáhame vytvárať predstavu o správne fungujúcej rodine a o medziľudských vzťahoch. Žiaci sa naučia uplatňovať svoje práva a zároveň aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Súčasťou etickej výchovy je aj finančná gramotnosť.

Hodnotenie predmetu:

V priebehu školského roka budeme hodnotiť žiakov na základe kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka a to formou: bodová stupnica, verbálne hodnotenie, nonverbálne, sebahodnotenie a hodnotenie kolektívom. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania, budeme prihliadať na individuálne osobitosti žiaka a na jeho temperament. Učebný predmet etická výchova v 2. ročníku budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie žiakov základnej školy.

Učebnice a pracovné zošity:

1. Pracovný zošit na etickú výchovu pre 2. ročník ZŠ

5.5 Výtvarná výchova

Výtvarná výchova	2. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu v 2. ročníku ZŠ 2 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme zachovali týždennú hodinovú dotáciu podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Charakteristika predmetu:

Výtvarná výchova v primárnom vzdelávaní vychádza zo spontánneho detského prejavu. Žiaci prostredníctvom výtvarných činností, hravou formou spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky). Formou výtvarných činností (kreslenia, maľovania, priestorového a objektového vytvárania) sa stretávajú so svetom navrhovania dizajnu, architektúry, fotografie, videa a filmu. Aktívnu prácu s materiálom a nástrojmi nie je možné nahradiť formou pracovných zošitov – všetky ostatné didaktické formy, ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a pod. sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok). Výtvarná výchova zahŕňa aj prácu s vizuálnymi prostriedkami prostredníctvom počítača. Od žiakov očakávame najmä uplatnenie jeho predstavivosti a fantázie; nie napĺňanie dopredu očakávaných výsledkov. Výtvarná výchova je založená na tvorivosti žiaka – na rozvíjaní jeho vlastných nápadov a koncepcií. Zručnosti (ovládanie nástrojov a techník) sú podriadené tvorivosti – prednosť má vymýšľanie, od námetu až po realizáciu formy. Očakávané sú vlastné riešenia žiakov, nie presné plnenie úloh.

Výtvarná výchova obsahuje aj prvky, ktoré ju prepájajú s inými vyučovacími predmetmi, napr. s pracovným vyučovaním (zručnosti v ovládaní nástrojov a v spracovaní materiálov), s hudobnou výchovou (tvorivé reagovanie na zvukové podnety), prvoukou (reakcie na prostredie, prírodné javy, históriu a pod.), s matematikou (porovnávanie, mierka, počet a pod.) s geometriou (tvar). Niektoré témy je možné, podľa uváženia učiteľa, prepájať s témami týchto predmetov.

Žiaci sú veku prístupnou formou uvádzaní do znalosti súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, do súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Získavajú dôležité kompetencie porozumenia svetu, ktorý je ich každodennou skúsenosťou.

Ciele predmetu:

Žiaci :

- rozvíjajú svoju predstavivosť a fantáziu,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti,
- spoznávajú základné prostriedky výtvarného vyjadrovania,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- osvojujú si základné zručnosti pri práci s nástrojmi a materiálmi,
- poznávajú umelecké diela a svoj zážitok z nich výtvarne vyjadrujú,

- osvojujú si základné kultúrne postoje.

Kľúčové kompetencie:

Žiak 2. ročníka si v predmete výtvarná výchova má osvojiť tieto základné kľúčové spôsobilosti:

a) sociálne komunikačné spôsobilosti

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou k veku,
- dokáže určitý čas sústredene počúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,

b) spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov,

c) spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,

d) spôsobilosť učiť sa učiť sa

- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva ich vo svojom učení,
- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,

e) spôsobilosť riešiť problémy

- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným spôsobom,

f) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- kontroluje vlastné konanie a vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadmi a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci,

g) spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- pozná a dodržiava základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka.
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr,
- cení si a rešpektuje kultúrno – historické dedičstvo a ľudové tradície,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania).

Obsah predmetu:

Obsah predmetu tvorí sústava edukačných tém. Každá z tém zodpovedá riešeniu určitého výtvarného problému. Témy sú zoradené v metodických radoch. Metodický rad predstavuje riešenie príbuzných výtvarných problémov vždy na úrovni zodpovedajúcich veku. Takéto zoradenie sleduje stupňovanie náročnosti pri štruktúrovaní osobnosti žiaka. Zoradenie edukačných tém v rámci druhého ročníka umožňuje učiteľovi sledovať motivačné nadväznosti, prípadne ich zgrupovať a tvoriť z nich edukačné projekty témy.

Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• línia (rôzne typy čiar) • výrazový charakter línie (využitý pri tematickom kreslení) • kresliace nástroje a pomôcky (voľnou rukou, pravítkom, kružidlom, náhodne) • lokálny farebný tón (maľba, alternatívne kolorovaná kresba jednotlivých predmetov, farba podľa videnej skutočnosti) • obrysový tvar predmetu • symetria a asymetria jednoduchých tvarov (osová, stredová symetria)	• použiť rôzne kresliace nástroje, • kresliť čiary s rôznym charakterom, • vyjadriť základný farebný tón predmetu, • vyjadriť približný obrysový tvar predmetu, • usporiadať tvary symetricky alebo asymetricky,

Rozvoj fantázie a synestetické podnety:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• rytmy v hudobnej skladbe (ukážky) • rytmy v kresbe, maľbe • rytmy v prírode • kresba námetu podľa fantázie (alternatívne fantastická téma, hudobníci, tanečníci, počutá hudba, abstraktné zobrazenie rytmov ...)	• v kresbe vyjadriť rôzne hudobné rytmy,

Podnety moderného výtvarného umenia:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• land art • prírodná/mestská krajina • prírodné materiály/umelé materiály • surrealizmus • fantastický portrét • asambláž • ukážky land artu	• vytvoriť objekt (výtvarnú realizáciu) v krajine, • vytvoriť objekt (asambláž) zbieraním, ukladaním, vrstvením, lepením z rôznych prírodných materiálov podľa vlastnej fantázie,

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• umenie Egypta (pyramídy, hieroglyfy ...) • rôzne typy písma – história vývoja písma (obrázkové – hláskové) • výtvarná interpretácia obrázkového písma, význam a obraz	• vytvoriť vlastnú verziu obrázkového písma,

Škola v galérii:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• živá socha (ukážky) • sochy v galérii (alt. vo virtuálnej galérii) • sochy v kostole • sochy na verejnom priestranstve • výtvarná interpretácia sochy v inom médiu (maľba, koláž, performance) alebo v inej technike (napr. modelovanie z plastelíny...)	• napodobniť sochy postojom, výrazom alebo performanciou (akciou)

Podnety architektúry:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• architektonické prvky (oblúk, preklad, stena, strop, brána, schody, ...) • architektúra ako skladačka (skladanie – stavba z kociek, lega, škatuliek, kartónu ...) • spájanie (alt.: zárezmi, spinkami, lepiacou páskou, lepidlom, viazaním ...) • alt. modelovanie architektonického prvku z modelovacej hmoty	• skonštruovať architektonický tvar (prvok) zo stavebnice,

Podnety fotografie:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• rôzne žánre fotografie (z časopisov) – portrét, krajina, architektúra, mikro/makrofotografia, reportáž ... • koláž, montáž • strihanie a spájanie častí fotografií do nových kompozičných súvislostí • kompozícia z rôznych žánrov	• zostaviť koláž z častí rôznych fotografií,

Podnety videa a filmu:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• filmová postava v kreslenom, animovanom alebo hranom filme • filmový kostým, výzor postavy, filmová postava v dramatickej akcii	• výtvarne interpretovať filmovú postavu v novej dramatickej situácii podľa vlastnej fantázie, • navrhnúť kostým pre filmovú postavu,

Podnety dizajnu a remesiel:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• hračky rôzneho druhu • chlapčenské a dievčenské hračky • mechanické a statické hračky (funkcie, materiál, farby, tvary ...) • klobučnícke remeslo • pokrývky hlavy – klobúky, čiapky, šatky, kukly, kapucne, koruny	• navrhnuť hračku podľa vlastnej fantázie, • vytvoriť jednoduchú pokrývku hlavy podľa vlastnej fantázie,

Podnety poznávania sveta:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• prvouka – prírodniny a prírodné materiály (listy, kôra, kamene, semená, plody ...)	• vytvoriť objekt (alt. asambláž alebo obraz) z prírodnín nájdených v okolitej prírode, • interpretovať prírodné tvary.

Cieľové kompetencie:

Žiak má mať po absolvovaní druhého ročníka tieto vedomosti, ovládať zručnosti a byť schopný zaujímať postoje:

Vedomosti:

Vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka; časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (knihy, časopisy, obrazy).

Žiak druhého ročníka si osvojí:

- základné vedomosti o charakteroch tvarov, textúr, základných priestorových vzťahoch,
- vedomosti o vlastnostiach a možnostiach používania výtvarných nástrojov a materiálov (ceruzky, fixy, štetce, nožnice, pastózne a vodové farby, suché a voskové pastelky, mäkké modelovacie hmoty, podkladové materiály,
- základné vedomosti o vybraných artefaktoch predhistorického umenia a antického umenia,
- základné vedomosti o vývoji a hlavných kultúrnych typoch písma,
- základné poznatky o princípoch surrealistickej maľby, land artu a niektorých formách body artu vyplývajúce z výtvarnej skúsenosti - znalosť vybraných charakteristických diel týchto smerov,
- prvé vedomosti o vzniku filmu - o filmovej postave,
- prvé vedomosti o architektonickom priestore a tvare,
- vedomosti o krajine svojho okolia, obci, regióne a ich vizuálnych a estetických kvalitách (typy, tvary, kolorit, usporiadanie, prírodniny, prírodné a kultúrne reálie.

Zručnosti a spôsobilosti:

Formálne zručnosti - vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov (jazyka) vizuálnych umení (gramotnosť v oblasti vizuálnej kultúry).

Žiak dokáže:

- tvoriť spontánne i cielene vedené stopy – cieľavedomé významové usmernenie gesta a akcie, za účelom výrazu alebo realizovať rôzne typy stôp (rôzne druhy línií, škvŕn, odtlačkov, bodov, textúr) na ploche i v modelovacej hmote v závislosti od rôznych nástrojov, rôznych spôsobov ich použitia (prítlak, rýchlosť a smer pohybu, gesto, hravá aktivita a pod.) a rôznych materiálov (pastózna farba, tekutá farba, mäkký a tvrdý kresliaci materiál, rôzne druhy podkladu, rôzne modelovacie hmoty a pod.),
- vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy, i (voľne) podľa videnej skutočnosti – s nárokmi na približnú proporcionalitu, obsažnosť prvkov (detailov) a prevažne spontánny výraz; dokázať operovať s tvarmi (doplňať neúplné tvary), transformovať predmetný tvar na iný predmetný tvar, písmo na predmetný tvar, skladať tvar z rozmanitých prvkov, konštruovať novotvar,
- vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru, predmetu vo vzťahu k videnej skutočnosti aj podľa predstavy a fantázie, vytvárať farebné postupnosti, používať materiálové kontrasty (tvrdý, mäkký materiál), kontrasty textúry povrchov (drsňá, hladká, vzorovaná ...),
- komponovať - vedome umiestňovať tvar (motív) v rôznych častiach plochy formátu,
- vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby, maľby, grafiky, priestorového vytvárania (objekt, model),
- vyjadriť základnú vizuálnu symetriu a asymetriu,
- pokúšať sa o štylizáciu (vlastné poňatie zobrazenia motívu).

Technické zručnosti - zvládnutie jednoduchých výtvarných techník rôznymi nástrojmi a spôsobmi.

Žiak dokáže:

- zvládnuť základné motorické úkony (narábanie) s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.),
- vytvárať stopy alebo tvary priamym telesným dotykom (rukou, prstami),
- kresliť prostredníctvom linky a jednoduchého šrafovania,
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palette i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. šrafúra, pointilizmus, roztieranie, zapúšťanie),
- zvládnuť jednoduché konštrukčno - technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkladanie, lepenie, spínanie, viazanie a pod.),
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, papierorez a pod.),
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty, zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov (architektúr) z modulov (skladačka, stavebnica) a improvizovaných materiálov,

Mentálne spôsobilosti - rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov (vlastných koncepcií), rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia.

Žiak dokáže:

- primerane veku pomenovávať postupy a výsledky vlastnej výtvarnej činnosti - motorické akcie, gestá a procesy (trhanie, krčenie, skladanie, strihanie, rezanie, lepenie, spínanie, vkladanie, balenie, ... rôzne druhy kreslenia: čiary, maľovanie plochy, modelovanie tvaru, ...), opísať jednoduché technické postupy a znalosť ich výsledného výrazu,
- primerane veku voliť motívy na vyjadrenie zadaných (zvolených) námetov,
- interpretovať psychickú charakteristiku výrazu zobrazeného motívu (smutný, veselý, nahneváný, sklamaný, dráždivý, ľahostajný a pod.),
- vedome používať významové kontrasty motívov (napr. interpretácia zlého a dobrého tvaru a pod.),

- kategorizovať predmety podľa základných znakov (veľkosť, farebnosť, účel, tvarová podobnosť, príslušnosť k významovej množine a pod.),
- priradovať, zmnožovať, preskupovať, spájať a rozpájať prvky na základe zvolených kritérií,
- cieľavedome umiestňovať zobrazované prvky vo formáte za účelom vyjadrenia príbehu (myšlienky), radenie vo vývojovom rade (pohyb, ilustrácia),
- analyticko-synteticky posudzovať rozdielnosti a príbuznosti farieb (tónov a odtieňov), tvarov, materiálov,
- vedome hľadať a pokúšať sa charakterizovať synestetické vzťahy (farba a tvar voči tónom hudby, chutiam, vôňam a pachom),
- hľadať tvarové a funkčné analógie medzi živými organizmami a architektúrou.

Postoje:

Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori **tvorivý prístup** - žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil iniciatívne svoje vlastné, teda **autentické riešenie**, a postupne formuloval svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom edukácie, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula.

Žiak má osvojené tieto postoje:

- otvorenosť voči experimentovaniu s farbou, hmotou, tvarom, technikou, postupom, motívom a témou,
- otvorenosť voči hľadaniu analógií (tvarových, materiálových, výrazových),
- spontánne výtvarné riešenia,
- náklonnosť k uvedenému hľadaniu vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém - inovovanie grafických stereotypov na základe podnetov fantázie a (primerane veku) vlastného názoru (myslenia),
- toleranciu voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí,
- aktívny prístup ku svojmu prostrediu, citlivú reflexiu jeho hodnôt – jeho poznávanie a pretváranie.

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva a splnenie vyučovacích cieľov učiteľa budú využívať rôzne moderné metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov.

Na hodinách výtvarnej výchovy budeme uplatňovať tieto metódy: riadený rozhovor, demonštrácia, samostatná práca žiakov. Najúčinnjšími metódami sú práca s obrázkami, samostatná práca žiakov s učebnými pomôckami, problémové vyučovanie, diferencované a individuálne vyučovanie, tvorba projektov, pozorovanie.

Medzipredmetové vzťahy:

Osnovy výtvarnej výchovy podporujú medzipredmetové väzby, interdisciplinárnosť vyučovania, pri zachovaní špecifik spôsobu poznávania sveta prostredníctvom výtvarnej výchovy. Zapájajú citovosť, afektivitu, expresivitu a obrazovú konceptualizáciu, ktoré sú vlastné výtvarnému vyjadrovaniu vo vzťahu aj s inými prevažne kognitívnymi predmetmi.

Aj v predmete výtvarná výchova sú zaradené prierezové témy: dopravná výchova (napr. výtvarné hry), environmentálna výchova (napr. podnety rôznych oblastí poznávania sveta), mediálna výchova (napr. podnetu filmu a videa), multikultúrna výchova (napr. podnety výtvarného umenia- výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia), ochrana života a zdravia (napr. bezpečná manipulácia s rôznymi nástrojmi a materiálmi -nožnice, štetec, farby).

Hodnotenie predmetu:

V priebehu školského roka budeme hodnotiť žiakov podľa metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu predmetu výtvarná výchova v základnej škole. Pri hodnotení žiaka budeme porovnávať jeho výkon s jeho predchádzajúcimi výkonmi a s nastavenými kritériami pre porovnávanie s výkonmi iných žiakov.

Hodnotiť budeme nielen výsledok činnosti (vytvorený artefakt), ale aj celý proces a prístup žiaka v rámci tohto procesu. Učebný predmet výtvarná výchova v 2. ročníku budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie žiakov základnej školy.

Učebnice a pracovné zošity:

1. Výtvarná výchova pre 2. ročník ZŠ.

5.6 Telesná a športová výchova

Telesná a športová výchova	2. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu v 2. ročníku ZŠ 2 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme zachovali týždennú hodinovú dotáciu podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Charakteristika predmetu:

Zameranie telesnej a športovej výchovy v primárnom vzdelávaní je dominantne upriamené na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná a športová výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybových aktivít a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj dôležitú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Svojím zameraním má telesná a športová výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému formovaniu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Ciele predmetu:

Ciele telesnej výchovy v primárnej edukácii vychádzajú zo všeobecných cieľov vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ platných pre celú školskú telesnú výchovu a zároveň postupné plnenie cieľov primárnej edukácie prispieva k naplneniu týchto všeobecných cieľov.

Žiaci:

- získajú poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímajú pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia,
- osvoja si základné vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu,
- majú vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach,
- nadobudnú pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám a športu,
- uplatňujú zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti,
- majú kultivovaný pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,

- osvoja si základné pohybové zručnosti súvisiace s vykonávaním základných lokomócií, nelokomočných pohybových zručností a vybraných športov,
- prostredníctvom vhodných telesných cvičení si rozvíjajú pohybové schopnosti pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti,
- chápu význam diagnostiky v telesnej výchove ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti.

Kľúčové kompetencie:

Žiak v 2. ročníku si má osvojiť kompetencie, ktoré rozvíja v kontexte s kľúčovými kompetenciami a ich prepojením so vzdelávacou oblasťou a učebným predmetom:

a) sociálne komunikačné spôsobilosti

- má vytvorený základný pojmový aparát na veku primeranej úrovni prostredníctvom poznatkov z realizovaných pohybových aktivít, aktuálnych skúseností a športových záujmov,
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane,
- vyjadruje sa veku primeranou športovou terminológiou,
- vyjadruje svoje názory, vedomosti a pocity súvisiace s realizovanými pohybovými aktivitami,
- interaktívne a kreatívne reaguje na otázky súvisiace so športovou činnosťou,
- dokáže komunikovať o aktuálnych športových udalostiach v škole, obci, regióne ale i významných športových súťažiach a sviatkoch (OH, MS, ME ap.).

b) spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného

- pri rozvoji matematických modelov myslenia využíva vyjadrovanie telom a pohybom,
- rozvíja priestorové myslenie prostredníctvom pohybových aktivít,
- rozvíja logické myslenie prostredníctvom taktických úloh v pohybových činnostiach,
- využíva poznatky o tele človeka, jeho pohyboch a účinkoch,

c) spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

- využíva informačné technológie na vyhľadávanie potrebných informácií súvisiacich so športovými aktivitami,

d) spôsobilosť učiť sa učiť sa

- má osvojené elementárne vedomosti a zručnosti z telesnej výchovy, vie ich aplikovať a tvorivo rozpracovať v pohybových aktivitách v škole i vo voľnom čase,
- aktívne využíva informácie zo školskej telesnej výchovy vo voľnom čase,
- má záujem (byť motivovaný) o ďalšie vzdelávanie sa v oblasti športu.

e) spôsobilosť riešiť problémy

- vytvára si vlastnú identitu (nájsť si svoje miesto) pri aktívnej športovej činnosti - svojej účasti na nej v rámci skupiny, tímu ap.,
- rešpektuje práva, povinnosti (svoje i iných) a pravidlá pri realizovaných športových aktivitách,
- kooperuje pri športových aktivitách,
- je tolerantný pri iných názoroch na riešenie aktuálneho problému súvisiaceho so športovou aktivitou a zároveň asertívny pri nastoľovaní svojich požiadaviek a formulovaní svojich názorov,

f) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- má na veku primeranej úrovni rozvinuté pohybové schopnosti, ktoré vytvárajú predpoklad pre optimálnu zdravotne orientovanú zdatnosť,
- dokáže v pohybových činnostiach uplatňovať princípy fair - play, je tolerantný k súperovi

- pri súťažiach, vie kooperovať v skupine, akceptuje práva a povinnosti účastníkov hry, súťaže a svojim správaním prispieva k nerušenému priebehu športovej akcie,
- s kamarátmi realizuje aj vo voľnom čase naučené pohybové hry a športové aktivity v rôznom prostredí,
 - je iniciatívny pri aplikácii pohybových činností do svojho vlastného denného režimu,
 - dokáže v každodennom živote uplatňovať zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany vlastného zdravia,
 - pozná a uvedomuje si význam pohybu pre zdravie a dokáže svoje zdravie upevňovať prostredníctvom každodenného pohybu.
 - sústreďuje sa na kvalitu a vhodnosť výberu voľných činností, aktívne si chráni svoje fyzické a duševné zdravie,
- g) spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry
- pozná a rešpektuje základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka, dodržiava základné hygienické návyky, zásady psychohygieny, má správne držanie tela.

Obsah predmetu:

Vzdelávací štandard má tri základné časti: **Zdravie a zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu.** Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia pre základné pohybové zručnosti (30 %), manipulačné, prípravné a športové hry (30 %), hudobno-pohybové a tanečné činnosti (15 %), psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia (10 %) a aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti (15 %).

Základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

Obsah predmetu telesná a športová výchova tvoria 3 základné časti:

1. Zdravie a zdravý životný štýl
2. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť
3. Športové činnosti pohybového režimu, ktorý je členený na tieto tematické celky:
 - a) základné pohybové zručnosti
 - b) manipulačné, prípravné a športové hry
 - c) hudobno – pohybové a tanečné činnosti
 - d) psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry
 - e) aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Časová dotácia športových činností pohybového režimu:

Tematický celok:

Základné pohybové zručnosti	30%
Manipulačné, prípravné a športové hry	30%
Hudobno – pohybové a tanečné činnosti	15%
Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry	15%
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	10%

Z dôvodu materiálneho technického vybavenia školy, žiakov a ich rodičov sme časovú dotáciu aktivity v prírode a sezónne činnosti upravili z 15% na 10% a 5% sme pridali na psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry.

Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:

1. Zdravie a zdravý životný štýl:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• zásady zdravého životného štýlu (pravidelný pohyb v dennom režime, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny, stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži, práca a odpočinok v dennom režime), • význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy pre udržanie hmotnosti, • negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí na zdravie človeka, • význam pohybu pre zdravie človeka, adaptácia organizmu na zaťaženie, dôležité fyziologické zmeny vplyvom telesného zaťaženia, • spôsoby otužovania – vzduchom, vodou, slnkom, • hygienické zásady pred, pri a po cvičení hygiena úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad, • organizácia cvičenia, dopomoc a záchrana pri cvičení, • prvá pomoc pri drobných poraneniach, privolanie dospeléj osoby, • zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoj, v sede, v ľahu, chybné držanie tela, odchýlky v držaní tela, cvičenia pre správne držanie tela, • pohybový režim, aktívny odpočinok, základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.),	• identifikovať znaky zdravého životného štýlu, • rozlišovať zdravú a nezdravú výživu, • rozpoznať nebezpečenstvo návykových látok a ich negatívny vplyv na zdravie človeka, • vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka, • rozpoznať základné spôsoby a význam otužovania organizmu, • dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti • aplikovať zásady bezpečnosti pri cvičení, • opísať zásady poskytovania prvej pomoci v rôznom prostredí – privolať dospelú osobu, • popísať znaky správneho držania tela v rôznych polohách, • aplikovať osvojené pohybové zručnosti v režime dňa,

2. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, zdravotne orientovaná zdatnosť • poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri zaťažení (potenie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov) • pohybové prostriedky na rozvoj kondičných a koordinačných schopností • odporúčané testy na posudzovanie individuálnych výkonov: skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 metrov, výdrž v zhybe, ľah- sed za 30 sekúnd, vytrvalostný člnkový beh	• vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin, • rozpoznať základné prejavy únavy pri fyzickej záťaži, • využívať prostriedky na rozvoj pohybových schopností, • individuálne sa zlepšiť v stanovených ukazovateľoch vybraných testov,

3. Športové činnosti pohybového režimu:

Tematický celok: Základné pohybové zručnosti:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• základné povely, postoje, obraty a pochodové útvary – pozor, pohov, vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad • rad (dvojrada, 3–rada ap.), zástup (dvojstup, 3–stup ap.) kruh, polkruh jednotliviec, dvojica, trojica družstvo, skupina, kolektív • na značky, čiara, priestor, ihrisko • cvičenia a hry s prvkami poradovej prípravy ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore • úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením • rôzne spôsoby rozcvičení bez náčinia, s náčiním, s hudobným doprovodom a pod. • bežecká abeceda, beh rýchly, beh vytrvalostný, beh so zmenami smeru, beh z rôznych polôh • hod loptičkou, hod plnou loptou	• pomenovať základné povely a útvary poradových cvičení realizovaných vo výučbe, • používať základné povely a správne na ne reagovať pohybom, • vysvetliť význam a potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, • pomenovať základné pohybové zručnosti, • zvládnuť techniku behu, skoku do diaľky a hodu tenisovou loptičkou, • pomenovať a vykonať základné polohy tela a jeho častí, • zvládnuť techniku základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách a väzbách a skokov, • vykonať ukážku z úpolových cvičení,

• skok do diaľky, skok do diaľky znožmo z miesta • pojmy – štart, cieľ, súťaž, pravidlá, dráha • cvičenia základnej gymnastiky, cvičenia spevňovacie, odrazové, rotačné • cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho (prevaly, obraty, kotúle) • stojka na lopatkách, • cvičenie a manipulácia s náčiním pomôckami – gymnastickým náčiním (lopta, obruč, krátka tyč, švihadlo, lano, a. p.) • cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, prekážkové dráhy), • preskoky a skoky na švihadle, • úpolové cvičenia a hry zamerané na: - odpory - pretláčanie - preťahovanie	
---	--

Tematický celok: Manipulačné, prípravné a športové hry:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• základné pojmy – pohybová hra, športová hra, hráč, spoluhráč, súper, kapitán, rozhodca, útočník – útok, útočná činnosť, obranca – obrana, obranná činnosť • ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), stredová čiara • bránka, hracie náčinie (lopta), gól, bod, prihrávka, hod, strelba • hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a s inými pomôckami • pravidlá realizovaných hier, ich význam a sankcie za porušenie, pravidlá fair-play • pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných a hybridných) • prípravné športové hry zamerané na futbal, hádzanú • pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných	• charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami, • pomenovať základné herné činnosti jednotlivca, • vymenovať názvy hier realizovaných vo výučbe, • aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich, • zvládnuť techniku manipulácie s náčiním, • uplatniť manipuláciu s náčiním v pohybovej alebo prípravnej športovej hre, • zvládnuť herné činnosti jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe, • využívať naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda),

pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastického, atletického)	
--	--

Tematický celok: Hudobno –pohybové a tanečné činnosti:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• základné pojmy a poznatky – rytmická gymnastika (rytmus, takt, tempo, dynamika), moderná gymnastika – náčinie a cvičenia s ním (lopta, švihadlo), rovnovážne výdrže – pózy • poskoky a skoky (nožnicový, čertík) • tanec – ľudový, moderný, tanečný krok (prísunný krok, cval, poskočný krok), tanečný motív, tanečná väzba, pohybová skladba • rytmické cvičenia spojené s vytlieskávaním, vydupávaním, hrou na telo • cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti • tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách • tanečné kroky a motívy regionálnych ľudových tancov • tanečné kroky a motívy vybraných moderných tancov • aerobik a iné formy cvičení s hudobným sprievodom • rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov • imitačné pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka) • pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy • tanečná improvizácia na základe naučených tanečných krokov, motívov, väzieb • pantomíma	• vymenovať základné pojmy rytmickej a modernej gymnastiky, • pomenovať tanečné kroky realizované vo výučbe • vykonať ukážku rytmických cvičení, • zladať pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou, • zvládnuť základné tanečné kroky, tanečné motívy v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe, • vytvoriť krátke väzby a motívy z naučených tanečných krokov ľudových i moderných tancov, • uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno-pohybových, tanečných a dramatických hrách, • improvizovať na zadanú tému alebo hudobný motív,

Tematický celok: Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
- relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry (vyklepávanie, vytriasanie, automasáž a pod.) - cvičenia so zameraním na riadené spevňovanie a uvoľňovanie svalstva (svalové napätie a uvoľnenie) - aktivity zamerané na rozvoj dýchania, dýchacie cvičenia – cvičenia zamerané na nácvik správneho dýchania v rôznych polohách - naťahovacie (strečingové) cvičenia - kompENZAČNÉ (vyrovnávajúce) cvičenia - cvičenia na rozvoj flexibility (ohybnosť, pohyblivosť) - rozvoj rovnováhových schopností: statickej rovnováhy (cvičenia zamerané na stabilitu a labilitu v rôznych polohách) a dynamickej rovnováhy (balansovanie na fit lopte) - balansovanie s predmetmi (žongľovanie, prenášanie predmetov rôznym spôsobom a pod.) - cvičenia telesnej schémy zamerané na uvedomovanie si vlastného tela – pohybových možností jeho jednotlivých častí - cvičenia spájajúce zmyslové vnímanie s pohybovým (napr. pohybové reakcie na zmyslové podnety) - psychomotorické hry, cvičenia a hry s neštandardným náčiním (balóny, štipce, noviny a pod.)	- postupne uvoľniť pri slovnom doprovode svalstvo končatín i celého tela - opísať základné spôsoby dýchania - vykonať jednoduché strečingové cvičenia, - charakterizovať cvičenia z psychomotoriky, - vysvetliť podstatu psychomotorických cvičení a ich význam, - aplikovať naučené zručnosti v cvičeniach a hrách,

Tematický celok: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
- základné pojmy a poznatky zo sezónnych aktivít realizovaných vo výučbe - chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén - turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník,	- vymenovať základné druhy realizovaných sezónnych pohybových aktivít, - zvládnuť pohybové zručnosti vybraných sezónnych aktivít, - uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach, v škole i

turistická značka • zásady a význam otužovania, pohybu a pobytu v prírode v každom ročnom období a počasí • jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli	vo voľnom čase, • bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a v rôznych podmienkach, • prekonať pohybom rôzne terénne nerovnosti, • vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej.
---	---

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva a splnenie vyučovacích cieľov učiteľa budú využívať rôzne metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Na hodinách telesnej a športovej výchovy budeme uplatňovať metódy napr.: riadený rozhovor, demonštrácia, cvičenia žiakov s náčiním a na náradí.

V primárnej edukácii je úlohou školy zabezpečiť komplexný pohybový režim žiakov danej školy. Pre splnenie všetkých cieľov telesnej a športovej výchovy budeme realizovať tieto organizačné formy:

- ranné cvičenia (denne na začiatku prvej vyučovacej hodiny),
- telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín (denne niekoľkokrát na všetkých predmetoch, keď učiteľ pozoruje u žiakov únavu resp. nekoncentrovanosť),
- rekreačné využívanie prestávok (denne predovšetkým cez veľkú prestávku využívať možnosti školského dvora, telocviční, voľných priestorov ap.). V prípade nepriaznivého počasia (nedá sa ísť von, v triedach a na chodbách je vydýchaný vzduch) zabezpečiť potrebu okysličovania organizmu 2 – 3 minútovými aktivizačnými cvičeniami na začiatku vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina telesnej výchovy (hlavná organizačná forma),
- vyučovacia hodina integrovanej telesnej výchovy (so spoluúčasťou žiakov zdravých a zdravotne oslabených v tom istom rozsahu ako riadna telesná výchova),
- školské športové súťaže – pravidelné i jednorazové,
- cvičenia v prírode (2 x ročne v rozsahu 4 hodín).

Medzipredmetové vzťahy:

Osnovy telesnej a športovej výchovy podporujú medzipredmetové väzby. Na základe komunikačných zručností získaných v slovenskom jazyku si žiaci osvojujú vedomosti o telesnej kultúre, športe a zdraví, olympizme (olympijská výchova) a základné pojmy, zručnosti získané v matematike využijú pri pravidlách alebo rozpočítavaní sa.

Ukážky z hudobnej tvorby využívame pri rytmickej gymnastike. Aj v predmete telesná a športová výchova sú zaradené prierezové témy: dopravná výchova, environmentálna výchova, mediálna výchova, multikultúrna výchova, ochrana života a zdravia.

Osvojovaním základov dopravnej disciplíny vedieme žiakov k bezpečnému správaniu sa na komunikáciách. Aplikovaním učiva ochrana života a zdravia sa integrujú postoje, vedomosti, postoje a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách a pri pobyte v prírode.

Environmentálnou výchovou vstúpujeme vedomosti, zručnosti a schopnosti žiakov vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí a vnímať životné prostredie a jeho ohrozenie na celom svete.

Hodnotenie predmetu:

V priebehu školského roka budeme hodnotiť žiakov podľa metodických pokynov na hodnotenie a klasifikácia predmetu telesná a športová výchova v základnej škole. Pri hodnotení žiaka budeme porovnávať jeho výkon s jeho predchádzajúcimi výkonmi a s nastavenými kritériami pre porovnávanie s výkonmi iných žiakov. Hodnotiť budeme celý proces a prístup žiaka. Učebný predmet telesná a športová výchova v 2. ročníku budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie žiakov základnej školy.

5.7 Hudobná výchova

Hudobná výchova	2. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu v 2. ročníku ZŠ 1 vyučovaciu hodinu týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme zachovali týždennú hodinovú dotáciu podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Charakteristika predmetu:

Primárna hudobná edukácia predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie predprimárnej hudobnej výchovy. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným, činnostným, kde sa na báze hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie v oblasti hudby a umenia.

Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na vrodené predpoklady detí ich spontánnosť, sklony k hravosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta.

Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a prostriedkom žiakovej hudobnej exprese, ktorá podporuje ich hudobnú seberealizáciu v komplexe aktívnych aj receptívnych hudobných činností. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy kontaktu žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, obrazom, pohybom, hrou na elementárnych hudobných nástrojoch.

Hudobné činnosti tvoria základný prostriedok na rozvíjanie hudobných i kľúčových kompetencií žiakov. Hudobné činnosti nie sú izolované, ale v reálnej praktickej podobe sa vzájomne dopĺňajú, podporujú aj s inými mimohudobnými činnosťami a zmysluplne sa integrujú.

Hudobný materiál a hudobné činnosti sú kľúčovým prostriedkom na osvojenie si hudobno-teoretických poznatkov. Tie si však žiaci osvojujú postupne a nadobudnuté vedomosti sú výsledkom aktívnych hudobných činností, z ktorých vyplývajú. Teoretické poznatky a vedomosti sú dôležité len do tej miery, do akej sú nevyhnutné pre aktívny hudobný prejav žiakov, chápanie základných zákonitostí hudby a prácu s hudobným materiálom.

Ciele predmetu:

Cieľom je prostredníctvom:

- poznania a precítenej interpretácie slovenských ľudových piesní, pochopením úlohy ľudovej piesne v živote človeka a spoločnosti si osvojiť hudobný materinský jazyk a takto prispieť k rozvíjaniu kultúrnych kompetencií žiakov,
- poznania slovenského zvykoslovia, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesní hudobnými skladateľmi, minulej a súčasnej podoby ľudových piesní získať základy národnej identity a vlastenectva,

- postupného poznávania umeleckých artefaktov ich chápať ako prirodzenú súčasť svojho života.

Kognitívne ciele:

- poznávať svet zvukov a hudby na báze a princípoch detskej hry a jej rôznych foriem (senzomotorická, napodobňujúca, námetová, funkčná, fantastická a pod.),
- prostredníctvom hudobných aktivít postupne získať elementárne základy hudobných vedomostí, hudobného jazyka, výrazových prostriedkov, učiť sa s nimi tvorivo pracovať a využívať ich ako prostriedok komunikačný a sebvýjadrovací bez nároku na definíciu pojmov,
- prispievať k rozvoju osobnosti žiaka, k rozvíjaniu hudobnosti (hudobných schopností) prostredníctvom komplexných, navzájom prepojených a nadväzujúcich hudobných činností,
- zvládnuť postupný prechod od spontánnych a napodobňujúcich hudobných hier k hrám s pravidlami, k zámernej práci s hudobným materiálom,
- poznávať zákonitosti tvorby hudobných diel, vybrané umelecké diela tak, aby vzhľadom na mieru svojich skúseností žiaci chápali, rozpoznávali a interpretovali výpovede predložených veku primeraných umeleckých diel,
- získať základy hudobného myslenia, elementárne základy hudobno-estetického vedomia v sústave hudobných vedomostí a vkusových postojoch.

Socioafektívne ciele:

- uvedomovať si a rozlišovať mravné a estetické hodnoty, otvorenosť a tvorivosť,
- empaticky pristupovať k precítaniu a pochopeniu umeleckých diel a asertívne vyjadrovať vlastné názory a postoje,
- bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- získať schopnosti spolupracovať v tíme, vedieť plánovať, propagovať, realizovať i prezentovať vlastnú prácu i skupinové projekty,
- chápať umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrnienia svojho života.

Psychomotorické ciele:

- na základe získaných zručností dokázať na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné predstavy v súčinnosti s výtvarnými, pohybovými a literárnymi a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch,
- dokázať zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky.

Kľúčové kompetencie:

Žiak 2. ročníka si v predmete hudobná výchova má osvojiť tieto základné kľúčové spôsobilosti:

a) sociálne komunikačné spôsobilosti

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane,
- správne používa pojmy z hudobnej terminológie,
- dokáže určitý čas sústredene počúvať, náležite reagovať,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie,

b) spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii

- poznatkov,
- c) spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- d) spôsobilosť učiť sa učiť sa
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva ich vo svojom učení,
 - získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- e) spôsobilosť riešiť problémy
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- f) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti
- rozvíja si svoj citový svet ,
 - uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
 - formuje si mravné vzťahy k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života,
- g) spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky,
 - uvedomí si význam umenia a kultúrnej komunikácie v živote,
 - cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo,
 - získava vzťah a hrdosť na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, má kladný vzťah ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľa sa na ňom,
 - vhodne a nenásilne spája hudbu s prejavmi iných umení – s poéziou, výtvarnými dielami, tancom,
 - je vnímavý aktívny poslucháč, tolerantný k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre,
 - rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj.

Obsah predmetu:

Dobre známa sústava hudobných činností je rozšírená o hudobno-dramatické činnosti, ktoré majú integrujúci charakter, spájajú v sebe hudobné činnosti, ako aj skúsenosti, zručnosti a vedomosti z literárnej, dramatickej, etickej, výtvarnej a telesnej výchovy na báze zážitkového učenia. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy styku žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, pohybom, hrou na detských hudobných nástrojoch. Tvorí základný prostriedok na rozvíjanie všeobecných a hudobných schopností žiakov. Hudobné činnosti nemôžu byť izolované, ale sa majú vzájomne dopĺňať a podporovať.

V druhom ročníku primárneho vzdelávania majú prevahu hudobné prejavy: vokálno-intonáčné, hudobno-pohybové, inštrumentálne (interpretačné a tvorivé), podporené percepčnými a hudobno-dramatickými činnosťami. Hudobné činnosti učiteľ usmerňuje tak, aby prinášali radosť, aby sa každý žiak prejavil v jemu blízkych hudobných prejavoch tak, aby sa zvyšovalo jeho sebavedomie a sebaúcta. Prostredníctvom individuálneho prístupu pri vedení hudobno-výchovného procesu by sa mali zapájať do jednotlivých hudobných činností všetky skupiny žiakov bez strachu z osobného zlyhania. Každá hudobná činnosť musí byť zmysluplná, zameraná na splniteľnosť, stimuláciu najschopnejších žiakov, povzbudzovanie menej nadaných a podporovanie najslabších žiakov.

Obsah predmetu tvorí :

- hudobný materiál (detské, umelé a ľudové piesne z folklórnych oblastí Slovenska),
- inonárodné piesne s rozmanitou deťom primeranou tematikou, hudobné rozprávky,
- príbehy, ľudové a umelé detské hudobno-pohybové (tanečné) hry, hudobný materiál zameraný na jednotlivé ročné obdobia, zvykoslovie a rôzne sviatky, na ilustráciu

didaktických problémov), sústava hudobných činností vokálnych, inštrumentálnych, percepčných, hudobno-pohybových, hudobno-dramatických.

V 2. ročníku učivo nie je rozdelené do tematických celkov.

Obsah vokálnych činností:

- základy speváckeho dýchania, držanie tela, nasadenie tónu, tvorba tónu, artikulácia, dynamické odlíšenie, hlasová hygiena, rozširovanie hlasového rozsahu, jednohlas,
- práca s hlasom, kultivácia speváckeho a hovoreného prejavu prostredníctvom uplatňovania a upevňovania správnych speváckych návykov,
- jednohlas,
- intonácia diatonických postupov v durových a molových tóninách, melodická ozvena, melodická otázka, melodizácia textu, mien, riekaniek, tvorivé hudobné hry,
- hudobný rytmus a metrum – spev v 2/4, 3/4, 4/4 takte,
- používanie taktovacích gest,
- orientácia v grafickom zázname jednoduchej melódie – čítanie nôt, určovanie rytmu, tempa, dynamiky.

Obsah inštrumentálnych činností:

- hra na detských hudobných nástrojoch a ich využívanie počas hudobnej reprodukcie i produkcie,
- hra na detských hudobných nástrojoch, štylizácia charakteristických zvukov a javov z prírody a okolitého prostredia, sveta rozprávok,
- hra jednoduchých ostinátnych sprievodov k piesňam, tvorba jednoduchých sprievodov v 2/4, 3/4, 4/4 takte k piesňam a hudobným hrám,
- tvorivá rytmizácia k jednoduchým piesňam, improvizácia predvetia, závetia.

Obsah hudobno-pohybových činností:

- reagovanie na hudbu a stvárňovanie hudby pomocou pohybu, tanca, gesta,
- pohybové vyjadrenie rytmu a charakteru piesne, hudobnej skladby (krok, chôdza, dopredu, dozadu, na mieste, poklus, beh),
- vytváranie jednoduchých ostinátnych sprievodov hrou na tele (tlieskanie, plieskanie, podupy podľa hudby),
- pohybové vyjadrenie vzťahov vysoko, nízko, stúpanie, klesanie melódie, silno, slabo, pomaly, rýchlo,
- používanie taktovacích gest v 2/4, 3/4, 4/4 takte,
- pohybové stvárnenie a vyjadrenie hudobného výrazu a nálady.

Obsah percepčných činností:

- aktívne vnímanie a prežívanie hudby, počas ktorej žiak poznáva hudbu vo všetkých jej žánrových, štýlových a funkčných podobách, učí sa hudbu analyzovať a interpretovať,
- rozlíšenie zvukov okolitého sveta (zvuk, tón, reč, spev),
- rozlíšenie tónov podľa výšky, sily, druhu tempa,
- pozorné počúvanie piesní a hudobných skladieb, rozlišovanie známych piesní ľudových, umelých, jednohlasných, dvojhlasných (kánón), melódie, sprievodu,
- sluchové rozoznávanie predohry, medzihry, dohry, tém, motívov, hudobných fráz,
- sluchové rozlíšenie kontrastu, návratu, opakovania, variačnej zmeny,

- využitie vhodných miest v skladbách na spoluúčasť so spevom, inštrumentálnou hrou, pohybom; vizualizácia, verbalizácia zážitku, sformulovanie názoru o hudobnej ukážke.

Obsah hudobno-dramatických činností:

- využitie všetkých činností pri predvedení dramatického príbehu.

Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
Hlasové činnosti • vokálne činnosti v rámci rozsahu c1-c2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, popevky, riekanky, vokálne dialogické hry, dychové a hlasové cvičenia • taktovacie gestá 2/4 a 3/4 taktu, gestá na zmeny tempa a dynamiky • rytmické hodnoty štvrtová, osminová, polová, pomlčky, bodka za štvrtovou notou, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pau-za“, sa, tai-ti • ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu	• používať hlas vedome, so správnou hlasovou technikou na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa, • spievať relatívne čisto a rytmicky správne, • reagovať pri speve na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku, • rytmizovať reč s vedomím základných rytmických modelov, • melodizovať reč 5.-3.; 5.-6.-5.-3. a 5.-3.-1. stupňa (so-mi; la-so-mi; la-so-mi-do),
Inštrumentálne činnosti • Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), • hra na tele • využívanie objektov (predmetov) v triede, prírodnín • rytmické hodnoty štvrtová, osminová, polová, pomlčky, bodka za štvrtovou notou, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pau-za“, tai-ti • so-mi, so-la-so-mi, so-mi-do, durový kvintakord • inštrumentálny sprievod – jedným tónom, dvoma tónmi toniky a dominanty, jednoduché ostináto	• hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, • hrať rytmické modely, • hrať melodické modely, • vytvoriť inštrumentálny sprievod, • inštrumentálne improvizovať, • reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa – nástup, odsadenie, adekvátne meniť tempo, dynamiku,

• predohra, medzihra a dohra • improvizácia • gestá učiteľa	
Percepčné činnosti - aktívne počúvanie • zvuky okolia, objektov, vlastného tela; skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretáciu učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny), hry so zvukom • výrazné zvukové kontrasty, pohyb kantilény, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, harmónia, forma, agogické zmeny • jednohlas, dvojhlas, zbor • hudobná forma, malá piesňová forma	• aktívne počúvať zvuky, piesne a hudobné skladby, • určiť vlastnosti zvuku, charakter skladby, • vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami, • identifikovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky v kontrastoch, • pri počúvaní identifikovať nástrojové obsadenie hudobnej skladby, • rozlíšiť niektoré hudobné nástroje v počúvaných skladbách, • rozpoznať jednohlas, dvojhlas, • rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme, • určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely,
Hudobno-pohybové činnosti • pohybová improvizácia, pohybová interpretácia • pohyby v priestore (chôdza, pádovanie, poskoky, beh, cval, jednokročka, dvojkročka), • pohyby na mieste (ohýbanie sa, vystieranie, výskok, drep, otočka, švihanie, hra na tele – tlieskanie, plieskanie, dupanie, lúskanie; • orientácia v priestore (vpred, vzad, vpravo, vľavo, hore, dolu, v kruhu, v rade, v zástupe, jednotlivo, v dvojiciach, v skupine)	• vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami, • adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, • pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky, • tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách,
Hudobno-dramatické činnosti • nahrávky, piesne, príbehy, rozprávky, video, integrácia s rozličnými vyučovacími predmetmi • materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, riekanky, básne, rozprávky, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény	• vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, pohybom, dramatickými prostriedkami, • vytvoriť hudobno-dramatický celok,
Hudobno-vizuálne činnosti • notový zápis tónov c1-a1	• realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, • vizuálne zobrazit' zvukové vnemy,

	• interpretovať tú istú pieseň rôznymi výrazovými prostriedkami (spevácky, pohybom, hrou na hudobnom nástroji).
--	---

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učitelia budú využívať rôzne metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Na hodinách hudobnej výchovy budeme využívať predovšetkým skupinové, projektové, diferencované vyučovanie; návštevu hudobných podujatí, besedy, zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusiu, hranie rolí, špecifické metódy napr. intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadené objavovanie hudby, informačno-receptívna metóda, improvizácia.

Medzipredmetové vzťahy:

Sústava hudobných činností je rozšírená o hudobno - dramatické činnosti, ktoré majú integrujúci charakter, spájajú v sebe hudobné činnosti, skúsenosti, zručnosti a vedomosti z literárnej, dramatickej, etickej, výtvarnej a telesnej výchovy na báze zážitkového učenia.

V rámci vyučovania hudobnej výchovy sa budú realizovať aj prierezové témy: dopravná výchova (výchovné pôsobenie pri piesňach napr. Zebra), mediálna výchova (počúvanie a selektívne využívanie médií a ich produktov), multikultúrna výchova (poznávanie piesní, zvykov, tradícií a kultúr iných príslušníkov národov).

Hodnotenie predmetu:

Na hodinách hudobnej výchovy budeme hodnotiť postoje žiaka k hudbe, jeho formujúce sa názory na svet, ktorý ho obklopuje, jeho estetické úsudky, snahu vzdelávať sa v hudbe a zlepšovať svoje hudobné prejavy. Pri hodnotení predmetu hudobná výchova budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu predmetu hudobná výchova v základnej škole. V 2. ročníku budeme hudobnú výchovu klasifikovať. Učebný predmet hudobná výchova v 2. ročníku budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie žiakov základnej školy.

Učebnice a pracovné zošity:

1. Učebnica hudobnej výchovy pre 2. ročník ZŠ.

5.8 Pracovné vyučovanie

Pracovné vyučovanie	2. ročník
Štátny vzdelávací program	0
Školský vzdelávací program	1
Spolu	1

Školský vzdelávací program sme doplnili týždenne jednou vyučovacou hodinou pracovného vyučovania, aby sme rozvíjali a prehľbovali manuálne zručnosti a schopnosti, pracovné návyky u žiakov, ktoré im chýbajú a rodina ich k tomu nemotivuje.

Charakteristika predmetu:

Oblasť Človek a svet práce zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov. Koncepcia vzdelávacej oblasti Človek a svet práce vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov.

Ciele predmetu:

Pri vymedzení cieľov primárneho vzdelávania pre oblasť Človek a svet práce vychádzame zo všeobecných požiadaviek vedecko-technickej gramotnosti i zo všeobecných cieľov primárneho vzdelávania, ktoré sú:

1. výchova vzťahu k technike (hodnoty, postoje),
2. výchova o technike (vedomosti),
3. výchova prostredníctvom techniky (skúsenosti, pracovné činnosti, zručnosti).

Základné ciele elementárneho vzdelávania oblasti Človek a svet práce vychádzajú :

1. z výchovy vzťahu k technike - žiak si osvojuje tieto hodnoty a postoje:
 - ponímať úlohy techniky v spoločnosti,
 - uvedomovať si, ako technika ovplyvňuje náš život v rôznych životných situáciách (doma, v škole, pri cestovaní, pri hre, športe atď.),
 - bipolárne vnímať techniku (technika môže pomáhať, ale aj ohrozovať zdravie život),
 - rozvíjať mravné vedomie a konanie v súvislosti s využitím techniky,
 - rozvíjať osobnostné vlastnosti,
 - uplatňovať tvorivosť vlastných nápadov,
 - vytvárať postoje k hodnotám vo vzťahu k práci človeka,
 - rozvíjať zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,
 - rozvíjať morálne a vôľové vlastnosti (vytrvalosť a sústavnosť pri plnení zadaných úloh, vynakladať úsilie na dosiahnutie kvalitného výsledku),
 - rozvíjať asertivitu pri presadzovaní vlastných názorov, postojov a citov,
 - rozvíjať autonómnú pozíciu človeka (sebarealizácie, sebadôvery, sebazvedelávania atď.).

2. z výchovy o technike - žiak si má osvojiť tieto vedomosti :
- porozumieť základným technickým problémom v kľúčových oblastiach techniky (materiály a technológie, komunikačné systémy, doprava a konštruovanie) na veku primeranej úrovni,
 - poznať základné životné potreby rastlín v rámci pestovateľských prác,
 - poznať základnú techniku v domácnosti a bezpečnú manipuláciu s ňou.
3. z výchovy prostredníctvom techniky - žiak si osvojuje skúsenosti, pracovné činnosti a zručnosti :
- získavať pracovné skúsenosti a zručnosti v kľúčových oblastiach techniky,
 - spôsobilosť kriticky používať informačné a komunikačné technické prostriedky,
 - získavať pracovné zručnosti pri opracovaní technických materiálov,
 - spôsobilosť v oblasti konštruovania počnúc plánovaním až po prezentáciu produktu,
 - osvojovať si bezpečné využívanie techniky v domácnosti,
 - pestovať a ošetrovať základné druhy rastlín,
 - získavať všeobecne využiteľné pracovné skúsenosti,
 - využívať vhodné pracovné prostriedky v bežnom živote,
 - naučiť sa pracovať v tíme,
 - poznať pravidlá bezpečnosti práce a schopnosť poskytnúť pomoc pri úraze.

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov tým, že vedie žiaka k:

- pozitívnemu vzťahu k práci a k zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce
- osvojeniu základných pracovných zručností a návykov v rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote
- vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku
- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k sebadôvere, k novému postoju a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebavzdelávania a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia.
- orientácii v rôznych oboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojeniu potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenia, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu
- schopnosti bezpečne sa správať v doprave a na komunikáciách
- rešpektovaniu environmentálnych hodnôt a chápaniu recyklácie materiálov a produktov.

Kľúčové kompetencie:

Žiak 2. ročníka si v predmete pracovné vyučovanie má osvojiť tieto základné kľúčové spôsobilosti:

a) sociálne komunikačné spôsobilosti

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane,
- správne používa pojmy z pracovnej terminológie,
- dokáže určiť čas sústredene počúvať, náležite reagovať,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie,

- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikácie,
- b) spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia
 - pracuje efektívne (ekonomicky, zodpovedne, presne, bezpečne),
 - využíva tvorivosť pri plánovaní práce (vytýčenie cieľa, hľadanie prostriedkov na jeho dosiahnutie, príprava materiálu i náradia, vyriešenie zadanej úlohy, overenie),
 - používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie,
 - rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov,
- c) spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie
 - vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- d) spôsobilosť učiť sa učiť sa
 - vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva ich vo svojom učení,
 - získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- e) spôsobilosť riešiť problémy
 - pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
 - pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom,
- f) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti
 - má osvojené základné zásady pracovnej kultúry,
 - dodržiava požadované bezpečnostné a hygienické pravidlá pri práci,
 - dokáže si pripraviť pracovné miesto a udržiavať poriadok,
 - osvojuje si pracovné návyk,
 - dokáže hodnotiť výsledok svojej práce,
 - uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
 - účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní pravidiel, je zodpovedný, dodržiava dohody,
 - ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadmi a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci,
- g) spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry
 - uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie v živote,
 - cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo,
 - rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj.

Obsah predmetu :

Obsah predmetu tvoria 4 tematické okruhy:

Tvorivé využitie technických materiálov	14 hod.
Základy konštruovania	8 hod.
Starostlivosť o životné prostredie	6 hod.
Ľudové tradície a remeslá	5 hod

Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:

1. Tvorivé využitie technických materiálov: 14 hodín

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
Poznávanie vlastností materiálov • pomocou porovnávacieho pozorovania, bádania a experimentovania nadobudnúť poznatky o technických materiáloch, s ktorými sa bežne žiaci stretávajú • poznať, rozlíšiť a popísať štruktúru a vlastnosti technických materiálov • získať odbornou-špecifické poznatky o materiáloch (papier, textil) a procesoch tvorby produktov. 1. Papier a kartón Praktické činnosti: • strihanie, lepenie, skladanie, oblepovanie Námety na skúmanie: • skúmať vlastnosti papiera podľa toho, ako sa strihá, trhá, skladá, ktorý papier je najvhodnejší na skladanie (balenie), z akého papiera sú listy učebníc, detských kníh... Pracovné námety: • priestorové a kruhové vystrihovačky, skladanie origami podľa náčrtu, balenie kníh a darčiekov, koláž z kartónu 2. Textil Praktické činnosti: • strihanie Námety na skúmanie: • skúmať vlastnosti textílií podľa toho, ako udržiavajú teplo, podľa krčivosti Pracovné námety: • panáčik z textilu	• opísať vlastnosti materiálov porovnávaním, triedením, experimentovaním, • získať pracovné zručnosti s nimi, • vedieť vytvoriť jednoduchý predmet riešením problémovej úlohy s uplatnením vlastnej predstavivosti a fantázie, • dodržiavať zásady bezpečnej práce s materiálom a pracovnými nástrojmi, • vytvárať pracovné prostredie s akcentom na estetiku prostredia, • porozprávať o hodnotách vytvorených človekom a prírodou,

2. Základy konštruovania: 8 hodín

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
Konštrukcie okolo nás • skúmanie konštrukcií okolo nás a ich spoločenský význam (mosty, budovy, zariadenia) pre človeka. Všímanie si celku i detailov • Pokus o návrh technického objektu na	• opísať základné druhy a hlavné znaky ľudských obydlií, • porozprávať o význame stavieb a skonštruovať ich podľa určitých požiadaviek a podľa inštrukcií, • vybrať vhodný materiál na

zhotovenie. Technické objekty zhotovujeme zo stavebníc alebo z rôznych technických materiálov (papier, kartón, lepenka, koženka, plasty, drôtičky, drevo) za použitia dostupných nástrojov a náradí. Odporúča sa použiť stavebnice s väčšími prvkami a škatule rôznych veľkostí a tvarov. Úlohy majú mať charakter hry. Námety: obydlia, mosty, pohyblivé detaily strojov (vrtuľka), šarkan	konštrukciu určeného modelu, navrhnuť jednoduché modely z hľadiska konštrukčného, technologického, ekonomického a estetického.
--	---

3. Starostlivosť o životné prostredie: 6 hodín

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
1.Črepníkové rastliny a životné prostredie - poznávanie a odborné pomenovanie črepníkových rastlín, poznávanie ich nárokov na životné podmienky a ich význam pre tvorbu životného prostredia, - ošetrovanie črepníkových rastlín (umiestnenie podľa nárokov na svetlo a teplo, polievanie, ošetrovanie rastlín, kyprenie, rosenie, prihnojovanie, presadzovanie), - rozmnožovanie rastlín (semenami, vegetatívne – odrezkami, delením trsu, cibulami, hl'uzami...) 2. Pokusy a pozorovania - podmienky klíčenia semien (vhodné napr. hrach, fazuľa) - význam vody, tepla a svetla pre rastliny (napr. fazuľa kríčková, hrach) - vplyv ošetrovania rezaných kvetov na dobu ich kvitnutia (úprava stonky, výmena vody, výživné – dezinfekčné prípravky)	- založiť kútik živej prírody a využívať ho na pestovateľské činnosti, výstavky a pokusy. - poznať a pomenovať viac druhov črepníkových rastlín (10 druhov), - vymenovať základné životné podmienky rastlín a pestované druhy správne ošetrovať, - regulovať podmienky pre zakorenenie odrezkov, - vymenovať spôsoby vegetatívneho rozmnožovania rastlín pestovaných v KŽP, - odoberať a upravovať stonkové odrezky a listové odrezky, - zasadiť do črepníkov rozmnožené rastliny, - založiť jednoduché pokusy na overenie základných životných podmienok rastlín. - v pravidelných intervaloch sledovať pokusné a kontrolné rastliny, zaznamenávať objektívne výsledky pozorovania, - výsledky pozorovaní a pokusov vyhodnotiť

4. Ľudové tradície a remeslá: 5 hodín

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
Skúmanie vlastnej kultúry skúmanie a objavovanie vlastnej	porozprávať o význame sviatkov vlastnej kultúry (Vianoce, Veľká noc)

kultúry a spoznávanie iných kultúr v oblasti ľudových tradícií. Tradície spojené s vianočnými a veľkonočnými sviatkami • skúmanie vlastných tradícií spojených s vianočnými a veľkonočnými sviatkami, • navrhnutie a vytvorenie (vianočných veľkonočných) ozdôb a doplnkov, • uvažovanie (premýšľanie) o ich význame a využití. Spoznávanie ľudových remesiel • poznávanie základných ľudových remesiel, ktoré sa v minulosti vyskytovali v regióne (napr., hrnčiarstvo, kováčstvo, tkáčstvo ...), • poznávanie tradičných remesiel Rómov (kolárstvo, kováčstvo, košíkárstvo, kotlíkárstvo...), • pri poznávaní ľudových tradícií žiak používa rôzne druhy technických a prírodných materiálov, napr. drevo, plech, šišky ihličnatých drevín, šúpolie, slama, rôzne druhy papiera, • hrnčiarstvo – hlina, modelárska hmota, plastelína	a o zvykoch, • zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu, • vymenovať minimálne tri ľudové remeslá, • vymenovať aspoň 3 tradičné remeslá Rómov.
--	---

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva a splnenie vyučovacích cieľov učiteľa budú využívať rôzne metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Na hodinách pracovného vyučovania budeme uplatňovať metódy ako sú: riadený rozhovor, demonštrácia, samostatná práca žiakov, práca s obrázkami, práca s rôznym materiálom, problémové vyučovanie, diferencované a individuálne vyučovanie, pozorovanie.

Medzipredmetové vzťahy:

Osnovy pracovného vyučovania podporujú medzipredmetové väzby, interdisciplinárnosť vyučovania, pri zachovaní špecifik spôsobu poznávania sveta. V predmete pracovné vyučovanie sú zaradené prierezové témy: dopravná výchova (napr. konštruovanie dopravných značiek, dopravných prostriedkov), environmentálna výchova (napr. poznávanie významu črepníkových rastlín na skrášľovanie a zlepšovanie životného prostredia), mediálna výchova (napr. podnetu filmu a videa), multikultúrna výchova (napr. poznávanie a úcta k vlastným kultúrnym zvykom a tradíciám a úcta ku kultúram iných národov), osobnostný a sociálny rozvoj (napr. rozvoj manuálnych zručností a schopností), ochrana života a zdravia (napr. bezpečná manipulácia s rôznymi nástrojmi a materiálmi – nožnice).

Hodnotenie predmetu:

V priebehu školského roka budeme hodnotiť žiakov podľa metodických pokynov na hodnotenie a klasifikácia predmetu pracovné vyučovanie v základnej škole. Pri hodnotení žiaka budeme porovnávať jeho výkon s jeho predchádzajúcimi výkonmi a s nastavenými kritériami pre porovnávanie s výkonmi iných žiakov. Hodnotiť budeme nielen výsledok činnosti (vytvorený artefakt), ale aj celý proces a prístup žiaka v rámci tohto procesu. Formou hodnotenia v druhom ročníku bude škálovanie formou známok, a to škálou od 1 do 5. Učebný predmet pracovné vyučovanie v 2. ročníku budeme klasifikovať a hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie žiakov základnej školy.

6 Prierezové témy

Prierezové témy sú prostriedkom na spájanie aktuálnych problémov súčasnosti a edukácie. Prepájajú a dopĺňajú vzdelávací obsah jednotlivých predmetov s aktuálnymi potrebami, s dianím v spoločnosti a s každodennými skúsenosťami žiakov.

Prierezové témy budeme realizovať ako integrálnu súčasť učebných obsahov jednotlivých predmetov. Ciele prierezových tém sa budú realizovať v nadväznosti na vyučovacie predmety.

6.1 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Charakteristika:

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, cyklisti, či cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy. Okrem pozitívnych stránok má doprava aj veľa záporných stránok. Neúmerný je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú aj deti v mladšom školskom veku.

Prostredníctvom školy žiaci získavajú základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách.

Ciele:

Ciele dopravnej výchovy zahŕňajú oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú. Cieľom výchovy je :

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- formovať u žiakov mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- dodržiavať zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, cyklista, korčuliar, cestujúci v dopravnom prostriedku,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

V priebehu vyučovania je potrebné vytvárať tieto kompetencie:

1. Poznať dopravné značky a riadiť sa podľa nich.
2. Bezpečne chodiť po chodníku a po ceste.

3. Brat' ohľad na ostatných účastníkov cestnej premávky.
4. Kultúrne sa správať na cestách a v dopravných prostriedkoch.
5. Zavolať alebo poskytnúť pomoc pri dopravnej nehode.
6. Schopnosť pozorovať svoje okolie a vyhodnocovať ho z hľadiska bezpečnosti.

Obsah:

Obsahom učiva dopravnej výchovy je osvojene si všeobecne záväzných právnych predpisov – dopravné značky a dopravné predpisy, bezpečné správanie sa na komunikáciách.

Tematický celok:	Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
Teoretické znalosti pravidiel cestnej premávky	Prechádzanie cez cestu - voľba miesta – priechod, podchod alebo nadchod; svetelné signály; vyznačený priechod pre chodcov, križovatky; nebezpečenstvo pohybu na parkovisku, dobrý výhľad na obe strany, neustále sledovanie oboch strán pri prechádzaní; význam svetelných signálov a pokynov policajtov; prednosť vozidiel s právom prednostnej jazdy (charakteristické zvukové a svetelné znamenia). Chôdza po ceste (v prípade, ak nie je popri ceste chodník) – pravidlá pohybu pri presune skupiny v organizovanom tvare (pohyb po pravej strane vozovky), bezpečné oblečenie na ceste. Cestovanie verejnými dopravnými prostriedkami – pravidlá správania: prednosť pri nastupovaní a vystupovaní, označené miesta pre invalidov, starých a chorých ľudí, dodržiavanie bezpečnosti počas jazdy. Pohyb na bicykli – pohyb po chodníku pre chodcov popri bicykli, pravidlá pohybu cyklistu na ceste.	• vie porozprávať o správaní sa na chodníku a na cestnej komunikácii • vie porozprávať o jazde na bicykli • vie vysvetliť čo je kultivované a bezpečné správanie vo verejných dopravných prostriedkoch
Dopravné značky a zariadenia	Rozdelenie dopravných značiek podľa významu: Výstražné (križovatka), zákazové (zákaz vjazdu všetkých vozidiel, zákaz vjazdu bicyklov), príkazové (daj prednosť v jazde! cestička pre cyklistov, cestička pre chodcov	• vie pomenovať a vysvetliť význam najfrekventovanejších dopravných značiek, podľa ktorých sa aj riadi

	a cyklistov), informatívne (podchod alebo nadchod, pešia zóna, koniec pešej zóny, priechod pre cyklistov, priechod pre chodcov, nemocnica), dodatkové tabuľky (priečne čiar: - priechod pre cyklistov, priechod pre chodcov)	
Praktické cvičenia	Chôdza po ľavom okraji cesty, po krajnici, predchádzanie. Prechádzanie vozovky v rôznych situáciách (návzik základných úkonov, t. j. zastavenie, rozhliadnutie) a na rôznych miestach (i v miestach so zakrytým výhľadom). Význam opatrného prechádzania cez cestu.	• vie správne prechádzať cez cestu • vie vysvetliť význam opatrného prechádzania cez cestu
Taktika bezpečného správania a jednania pri chôdzi	Zvolenie bezpečného miesta pre predchádzanie, odhadnutie rýchlosti a vzdialenosti prichádzajúceho vozidla, dodržiavanie zásady vždy pred vstupom na vozovku sa zastaviť, rozhliadnuť sa a dať najavo zámer prejsť cez cestu, vstup na vozovku až po zastavení vozidla. Význam priechodu pre chodcov ako najbezpečnejšieho miesta na prechod.	• vie vysvetliť, prečo je najbezpečnejšie prechádzať po priechode pre chodcov • vie samostatne prejsť po priechode pre chodcov
Podmienky premávky na cestách	Časti cesty (v meste - ulice): vozovka, krajnica, chodník, obrubník, nástupný ostrovček. Značenie nebezpečných miest dopravnými značkami.	• vie pomenovať časti ciest a ich význam • vie porozprávať o nebezpečných miestach na ceste a ich označenie
Technické podmienky premávky vozidiel	Rýchlosť jazdy - pomalá, rýchla. Čím ťažšie vozidlo, tým dlhšie trvá, kým zastaví. Význam dodržiavania stanovenej rýchlosti.	• vie povedať, aká je dovolená rýchlosť v meste a mimo mesta

Organizačné formy a metódy vyučovania:

Dopravnú výchovu v 2. ročníku budeme realizovať v rámci predmetu prvouka (4 vyučovacie hodiny) a telesná a športová výchova (vychádzky, jarné a jesenné cvičenie v prírode, na vyučovacích hodinách). Ciele dopravnej výchovy budeme realizovať aj v ostatných vzdelávacích predmetoch ako afektívne ciele.

Využívať budeme hlavne hry zamerané na skvalitnenie prijímania a rozlišovania zmyslových vnemov, návzik dopravných pesničiek, hranie scénok, divadelných predstavení s

dopravnou problematikou, prácu s omaľovánkami, nácvik vhodného a bezpečného dopravného správania v simulovaných i reálnych dopravných situáciách.

6.2 Environmentálna výchova

Charakteristika:

Environmentálna výchova učí žiakov vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí a životným prostredím v globálnom meradle.

Ciele:

Cieľom environmentálnej výchovy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím. Dôležité je, aby žiaci získali nielen vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a k zvieratám žijúcim vo voľnej prírode.

Obsah:

Obsah environmentálnej výchovy tvoria témy ochrany prírody a spoločenského prostredia:

- rozmanitosti života na našej planéte, poznávanie rastlín a živočíchov v regióne, chránené rastliny a živočíchy na Slovensku,
- lesné spoločenstvo, lesné rastliny a živočíchy, ich vzájomné vzťahy, význam lesa pre človeka,
- znečisťovanie ovzdušia, vody, pôdy a ich význam pre život na Zemi, hospodárenie s vodou, ochrana pôdy, odpadové skládky,
- základné podmienky života na Zemi, úbytok ozónovej vrstvy,
- znečisťovanie ovzdušia plynmi, zrážky: dážď, sneh a obsah škodlivých látok v nich, kyslý dážď,
- spotreba energie, druhy energie (slnečná energia), šetrenie energetických zdrojov, šetrenie energie v domácnosti,
- odpad, vznik odpadu, spôsoby likvidácie odpadu,
- narušenie prírodného prostredia v dôsledku výstavby, význam zachovania prírodného prostredia, starostlivosť o zeleň v okolí školy a domova.

Metódy a organizačné formy:

Prierezovú tému environmentálna výchova sme začlenili do všetkých vyučovacích predmetov prostredníctvom afektívnych cieľov. Využívať budeme hlavne hry zamerané na ochranu životného prostredia, hranie scénok, divadelných predstavení s environmentálnou problematikou, prácu s omaľovánkami.

6.3 Ochrana života a zdravia

Charakteristika:

Ochrana života a zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách.

Ciele:

Cieľom je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Cieľom je formovať u žiakov vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, zdravia a života iných ľudí, poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky, osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách.

Obsah:

Obsah učiva je orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. Odbornú zložku učiva napĺňajú tematické celky s obsahom :

- Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana
 - možnosti vzniku mimoriadnych udalostí v prírode a na objektoch;
 - zoznámenie sa s detskou ochranou maskou (DM-1, CM3-3), určenie veľkosti;
 - druhy signálov civilnej ochrany a činnosť žiakov na vyhlásenie varovného signálu „Všeobecné ohrozenie“;
 - evakuácia školy v prípade ohrozenia požiarom;
 - protipožiarne stanovište, kde sa nachádza zbor požiarnej ochrany a spôsob jeho privolania;
 - nebezpečenstvá pri zaobchádzaní s elektrickým a plynovým zariadením;
 - zápalky, zapalovače a horľaviny.
- Zdravotná príprava
 - kedy a kadiaľ do zdravotného strediska;
 - správanie sa v čakárni u lekára a pri školských lekárskech prehliadkach;
 - pomoc lekárov chorým a zraneným;
 - ochrana pred chorobami, účelné obliekanie;
 - ochrana a prvá pomoc pri zistení kliešťa, uštipnutí zmijou, osou a včelou.
- Pohyb a pobyt v prírode
 - význam vody v prírode, pitie povrchovej vody;
 - jedovaté rastliny, jedovaté huby;
 - zásady správneho a bezpečného správania sa v prírode;
 - zvieratá vo voľnej prírode, nebezpečenstvo besnoty;
 - značenie turistických chodníkov.

Tematický celok:	Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana	Možnosti vzniku mimoriadnych udalostí. Druhy varovných signálov. Opatrenia na ochranu životov, zdravia a majetku pri vzniku mimoriadnej udalosti. Spôsob evakuácie. Detská ochranná maska a jej použitie. Pravidlá správania sa v prípade	✓ Vymenovať riziká, ktoré ohrozujú život, zdravie, majetok. ✓ Charakterizovať svojimi slovami pojem mimoriadna situácia, udalosť. ✓ Povedať aspoň dve možnosti vzniku mimoriadnej udalosti v prírode a na objektoch. ✓ Povedať, kde v blízkosti školy a svojho bydliska môže dôjsť k

	ohrozenia požiarom. Protipožiarne stanovište. Nebezpečenstvo hroziace pri manipulácii so zápalkami, zapalovačmi a horľavinami, s elektrickým a plynovým zariadením.	vzniku mimoriadnej udalosti. ✓ Určiť, ako znie tón pri vyhlásení varovného signálu „Všeobecné ohrozenie“. ✓ Vymenovať pravidlá evakuácie pri ohrození požiarom. ✓ Opísať únikovú cestu v prípade vyhlásenia evakuácie pri vzniku požiaru. ✓ Povedať, kto a ako vyhlási signál „Hori“ na škole. ✓ Povedať, komu a ako je potrebné ohlásiť požiar. ✓ Vysvetliť nebezpečenstvo použitia otvoreného ohňa v blízkosti horľavých a výbušných látok. ✓ Určiť, kde v škole sú umiestnené hasiace prístroje. ✓ Povedať, čo všetko je potrebné skontrolovať pred odchodom z domu do školy, aby nedošlo k požiaru. ✓ Identifikovať základné prostriedky ochrany jednotlivca. ✓ Vymenovať bežné dosiahnuteľné prostriedky ochrany jednotlivca. ✓ Povedať, pomocou čoho a ako sa zisťuje veľkosť ochrannej masky.
Zdravotná príprava	Významné strediská z hľadiska zdravotnej prevencie a liečenia. Návšteva lekára v zdravotnom stredisku. Správanie sa v zdravotníckych zariadeniach. Úloha lekára pri pomoci chorým a zraneným. Starostlivosť o zdravie. Neprijemné poranenia. Prevencia pred chorobami a preventívne opatrenia proti uštipnutiu hmyzom.	✓ Vymenovať významné zdravotnícke zariadenia. ✓ Povedať, kde sa nachádza zdravotné stredisko v mieste svojho bydliska. ✓ Opísať, na aký účel slúži ľudom nemocnica. ✓ Vysvetliť, ako sa správame v čakárni u lekára a význam povolania lekár. ✓ Vymenovať zásady starostlivosti o zdravie. ✓ Vysvetliť Vymenovať, akých lekárov už navštívil a ako pomáhajú chorým a raneným. ✓ Povedať, ktorým športom si upevňujeme zdravie. ✓ Vysvetliť, aká strava je pre človeka najzdravšia. ✓ Vymenovať zásady ošetrovania nepríjemných poranení. ✓ Povedať a prakticky ukázať, na aké poranenie použije studený obklad. ✓ Povedať, pomocou čoho vytiahneme žihadlo zapichnuté v koži. ✓ Povedať názov jediného jedovatého hada u nás.

		✓ Charakterizovať, ako vyzerá miesto so zahryznutým kliešťom. ✓ Charakterizovať význam vody v prírode. ✓ Povedať, ktorá rieka preteká v mieste jeho bydliska alebo okolí a povedať, čím sa znečisťuje voda v prírode. ✓ Vymenovať a identifikovať jedovaté huby na obrázku a vysvetliť, prečo ich nesmieme jesť. ✓ Vymenovať zásady pohybu a pobytu v prírode a povedať, prečo nemáme poškodzovať prírodu. ✓ Opísať možné následky nesprávneho ukrytia pred bleskom. ✓ Identifikovať turistické chodníky, určiť miesto, kde sa nachádza najbližší turistický chodník v okolí školy, mesta. ✓ Opísať, ako sa označujú turistické chodníky.
Pohyb a pobyt v prírode	Príroda – charakteristika a význam. Význam vody v prírode a jej konzumácia. Zásady správneho a bezpečného správania sa v prírode. Jedovaté huby. Správanie sa a pohyb v prírode. Turistické chodníky. Značenie turistických chodníkov.	

Metódy a formy vyučovania ochrany života a zdravia:

Prierezová téma ochrana života a zdravia bude súčasťou vyučovania prvouky. Budeme jej venovať 6 vyučovacích hodín teoretickej prípravy. Praktická časť prierezovej témy Ochrana života a zdravia sa v 2. ročníku bude realizovať prostredníctvom didaktických hier, ktoré sa uskutočnia raz ročne v trvaní 4 hodín.

6.4 Osobnostný a sociálny rozvoj

Charakteristika:

Prierezová téma rozvíja ľudský potenciál žiakov, rozvíja ich študijné, osobnostné a sociálne spôsobilosti, ich sebareflexiu, sebaúctu, sebadôveru a sebazvedľávanie, spoznávanie seba samého, svoje dobré, ale aj slabé stránky.

Ciele:

Cieľom je:

- rozvíjať osobnosť žiakov, predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva,
- rešpektovať názory, potreby a práva ostatných,
- rozvíjať dobré medziľudské vzťahy, uprednostňovať priateľské vzťahy v triede,
- uplatňovať prevenciu sociálno – patologických javov (šikanovanie, agresivita),
- porozumieť sebe samým,
- uprednostňovať základné princípy zdravého životného štýlu.

6.5 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Charakteristika:

Prierezová téma je zameraná na utváranie základných vedomostí a postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami.

Ciele:

Cieľom je:

- rozvíjať zodpovednosť žiakov voči sebe a iným, aby boli schopní prevziať zodpovednosť za vlastné správanie,
- formovať sociálne zručnosti žiakov v interakcii s inými: vytvárať a zvládnuť vzťahy, odhaľovať a riešiť problémy, jasne a výstižne formulovať myšlienky, vypočúť mienku iných v diskusii a iné,
- zdôrazňovať význam kamarátstva a priateľstva ktoré pomáha rozvíjať interpersonálne vzťahy – empatiu, komunikačné schopnosti,
- viesť žiakov k utváraniu personálnej bezpečnosti, poznať rozdiely medzi vhodnými a nedovolenými telesnými dotykmi,
- viesť žiakov k tomu, aby si postupne uvedomovali a osvojili svoju pohlavnú rolu so zreteľom na spoločensko–mravné normy vzájomného správania,
- pestovať v žiakoch túžbu založiť si v dospelosti rodinu, mať vlastné deti a tieto s láskou vychovávať,
- oboznámiť žiakov s negatívnymi účinkami fajčenia, alkoholu a iných drog na zdravie
- a správanie jednotlivca.

6.6 Mediálna výchova

Charakteristika:

Prierezová téma dáva príležitosť žiakom orientovať sa v mediálnom svete, osvojiť si zručnosť zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich bezpečného využívania.

Ciele:

Cieľom je:

- ☐ uvedomiť si význam a vplyv médií vo svojom živote a spoločnosti,
- ☐ pochopiť a rozlíšiť pozitíva a negatíva využívania a vplyvu médií a ich produktov,
- ☐ osvojiť si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu.

6.7 Multikultúrna výchova

Charakteristika:

Prostredníctvom prierezovej témy žiaci spoznávajú svoju kultúru, históriu, zvyky a tradície a kultúru iných národov a národností, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi komunikovať a spolupracovať.

Ciele:

Cieľom je:

- spoznávať históriu, zvyky, tradície a kultúru svojho národa,

- rešpektovať prirodzenú rozmanitosť spoločnosti,
- akceptovať kultúrnu rozmanitosť,
- uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných ľudí.

6.8 Regionálna výchova a ľudová kultúra

Charakteristika:

Táto prierezová téma úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, je však viac zameraná na hmotné a nehmotné dedičstvo Slovenska, na poznanie svojho regiónu, na jeho kultúrne a prírodné bohatstvo.

Ciele:

Cieľom je:

- rozširovať a rozvíjať znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu,
- vytvárať si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine,
- rozvíjať svoju národnú a kultúrnu identitu.

6.9 Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Dopravnú výchovu – výchovu k bezpečnosti v cestnej premávke – budeme realizovať na vyučovacích hodinách hlavne v predmetoch prvouka a vlastiveda (vychádzky, dopravné ihrisko, besedy). Zameriame sa na bezpečný pohyb chodcov a cyklistov v cestnej premávke.

Ochrana života a zdravia – teoretickú časť učiva budeme realizovať prostredníctvom učebných predmetov prvouka, prírodoveda, vlastiveda a praktickú časť realizovať hlavne na didaktických hrách v rozsahu 4 hodín, ktoré sa budú konať v 0. – 4. ročníku ZŠ jedenkrát do roka v jarých mesiacoch. Zameriame sa na rozpoznávanie situácií, ktoré ohrozujú život a zdravie, na osvojenie si praktických zručností v sebaochrane, na poskytnutie prvej pomoci, na základné činnosti súvisiace s pobytom a pohybom v prírode.

Environmentálna výchova – ciele a úlohy budeme realizovať formou prednášok, besied, vychádzok, výstav, didaktických hier a práce v kútiku živej prírody počas celého školského roka. Táto prierezová téma sa prelína všetkými predmetmi, hlavne prvoukou, prírodovedou, vlastivedou. Cieľom výučby je umožniť žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšeniu životného prostredia.

Mediálna výchova – je integrovaná do všetkých výchovno-vzdelávacích predmetov (hlavne slovenský jazyk a literatúra, vlastiveda, prvouka, etická výchova). Jej cieľom je dať žiakom základy mediálnej gramotnosti a postupne zvyšovať úroveň schopností, kriticky prijímať, analyzovať a hodnotiť mediálny obsah.

Multikultúrna výchovu – je začlenená do všetkých výchovno-vzdelávacích predmetov (hlavne prvouka, prírodoveda, vlastiveda, etická výchova). Je zameraná na rešpektovanie rôznych typov ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov na spoznávanie svojej kultúry a iných kultúr, histórie zvykov a tradícií.

Osobnostný a sociálny rozvoj – prelína sa celým edukačným procesom. Hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt, rozvíjať ich vzdelanostnú úroveň, ich osobné a sociálne kompetencie.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu - budeme realizovať na vyučovacích hodinách hlavne v predmetoch etická výchova, prvouka a prírodoveda. Zameriame sa na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva.

Regionálna výchova a ľudová kultúra- je súčasťou obsahu všetkých vyučovacích predmetov. Zameriame sa na poznávanie hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska, hlavne v našom regióne a na vytváranie pozitívneho vzťahu k svojmu bydlisku a krajine.

	Zvážiť príspevky na darcovstvo	• Opísať na jednoduchých
--	--------------------------------	--------------------------

	a filantropiu.	príkladoch význam vzájomnej pomoci a charitatívnych aktivít.
5. Úver a dlh	Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.	• Vymedziť situácie kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava. • Zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu.
	Zhodnotiť spôsoby ako sa vyhnúť problémom so zadlžením alebo ako ich zvládnuť.	• Porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí. • Opísať aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičiava obľúbenú osobnú vec. • Opísať postup ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú vec.
	Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov.	• Vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.
6. Sporenie a investovanie	Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.	• Opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť.
	Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov.	• Uviesť svoju predstavu o tom, čo je možné považovať za investíciu.
7. Riadenie rizika a poistenie	Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie.	• Uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti.
	Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným poistením.	• Vysvetliť, prečo sa ľudia potrebujú poistiť. • Na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.

8 Školský učebný plán - 6. ročník:

Vzdelávacia oblasť:	Predmety:	Počet hodín – 6. ročník:	Poznámky:
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	
	Anglický jazyk	3	
Človek a príroda	Fyzika	2	
	Chémia	0	
	Biológia	1 + 1	bez zmeny obsahu učiva
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	
	Geografia	1 + 1	bez zmeny obsahu učiva
	Občianska náuka	1	
Človek a hodnoty	Etická/Náboženská výchova	1	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	
	Informatika	1	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	0 + 1	
	Technika	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1 + 1	bez zmeny obsahu učiva
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2	
Povinná časť a voliteľné hodiny		25 + 4	

8.1 Slovenský jazyk a literatúra

Slovenský jazyk a literatúra	6. ročník
Štátny vzdelávací program	5
Školský vzdelávací program	0
Spolu	5

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v 6. ročníku ZŠ 5 vyučovacích hodín týždenne. Tento počet hodín zachováva aj školský vzdelávací program.

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania centrálné postavenie, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov.

Vzdelávací obsah slovenského jazyka a literatúry tvoria tri oblasti: jazyková komunikácia, komunikácia a sloh, čítanie a literatúra.

V oblasti jazykovej komunikácie žiaci nadobúdajú schopnosti, vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné k osvojovaniu si spisovnej podoby slovenského jazyka. Jazyková komunikácia vedie žiakov k presnému a logickému mysleniu, ktoré je základným predpokladom jasného, presného a zrozumiteľného vyjadrovania.

V oblasti komunikácie a slohu sa žiaci učia vnímať a chápať rozličné jazykové informácie, čítať s porozumením, kultivovane písať, rozprávať a na základe prečítaného alebo počutého textu samostatne sa rozhodovať, nadobúdajú kompetencie text analyzovať a kriticky hodnotiť. Vo vyšších ročníkoch získavajú kompetencie text posudzovať po stránke jazykovej, kompozičnej a výstavbovej.

V literárnom vzdelávaní sa žiak prostredníctvom literárnych ukážok zoznamuje s literatúrou všeobecne, konkrétne s literárnymi druhmi, literárnymi žánrami, kompozíciou literárnych diel, štylistikou literárneho textu, získava informácie o autoroch, ich živote a diele. Žiaci sa učia formulovať vlastné názory o prečítanom diele. Získavajú kompetencie rozlišovať fiktívny príbeh od skutočného. Nadobúdajú čitateľské zručnosti, schopnosti reprodukovat' prečítaný literárny text a samostatne tvoriť nový umelecký text. Žiaci sa oboznamujú s významnými slovenskými predstaviteľmi tvorby pre deti a mládež. Získané poznatky ovplyvňujú ich postoje, životnú hodnotovú orientáciu, empatiu, prosociálne správanie.

Žiak má získať také intelektuálne zručnosti, ktoré z neho robia vzdelaného čitateľa, ktorý v literatúre nachádza zábavu, poučenie, vie sa v nej orientovať a intelektuálne a duchovne sa vzdelávať.

Ciele predmetu :

Cieľom vzdelávania v oblasti slovenského jazyka a literatúry je dosiahnuť takú úroveň rečových zručností v príslušnom jazyku, aby žiaci zvládli každú komunikatívnu situáciu hovorovú či odbornú primerane a vhodne z hľadiska jazykového štýlu, s príslušnou gramatickou a pravopisnou normou v ústnom i písomnom prejave.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka v 6. ročníku ZŠ je, aby žiaci dokázali:

- spoznávať jazyk ako vnútorne štruktúrovaný a ucelený systém
- poznať bohatosť jazykových prostriedkov na jednotlivých rovinách jazykového systému
- využiť jazykové prostriedky písaných a ústnych prejavov
- rozvíjať komunikačné schopnosti a návyky, primerane reagovať v rôznych jazykových situáciách
- správne štylizovať vety či texty
- porozumieť a pochopiť text
- získať čitateľské návyky, orientovať sa na knihu, pozitívne prijímať literatúru a kultúru
- analyzovať text, syntetizovať získané poznatky
- orientovať sa v základných jazykových príručkách
- správne vyslovovať a ústne realizovať text
- cvičiť sa v pravopisnej norme
- odhaliť zmysel základných lingvistických termínov
- uplatňovať poznatky o jazykovom systéme pri tvorbe vlastných textov
- pracovať s konceptom a robiť korekciu textu
- získať orientáciu v slohových postupoch, žánroch a útvaroch jednotlivých štýlov.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa zameriame na rozvíjanie a posilnenie týchto komunikačných jazykových, poznávacích a čitateľských kompetencií:

1. Čítanie s porozumením – dôraz budeme klásť na to, aby žiak zameral svoje čítanie podľa potreby (hlasné, tiché, informatívne čítanie), pochopil obsah textu, jeho kompozíciu a gramatickú formu. Zameriame sa, aby žiak správne a plynulo prečítal text, pričom bude dodržiavať správnu výslovnosť a intonáciu, aby dokázal vyvodit' základné informácie z vecného aj umeleckého textu, dokázal odpovedať na otázky súvisiace s prečítaným textom, porozumel významu slov v týchto textoch, vedel si overiť význam slova a dokázal sa orientovať v rozličných slovníkoch, dokázal prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti, aby rozoznal a pomenoval časti kompozície textu, vedel členiť text na menšie celky.

2. Písanie – naučiť žiakov vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum, zostaviť osnovu, koncept, zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti, prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru, zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie, využívať primerané štylistické prostriedky, využívať bohatstvo lexiky národného jazyka, vedieť si v jazykových príručkách overiť vhodnosť a správnosť použitých slov, štylizovať jednoduché vety a súvetia, správne použiť interpunkčné znamienka, opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.

3. Hovorenie – viesť žiakov k tomu, aby vedeli používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku, dokázali sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť, rešpektovať jazykové pravidlá, štylizovať text, vedieť utvoriť jednoduché vety a súvetia, využívať správne gramatické tvary slov, uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu, plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu, využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.

4. Literárna zložka – naučiť žiakov recitovať spamäti prozaické a básnické diela, nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text, rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní, modulovať hlas podľa zmyslu textu, zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť, vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi, usporiadať známe javy do tried, aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou, analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej

stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela, sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi, transformovať literárny text, vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text, orientovať sa v školskej a verejnej knižnici a vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.

Obsah predmetu :

Obsah učiva v 6. ročníku členíme rovnako ako v 5. ročníku na tri zložky: gramatiku, sloh a literatúru, ktoré sú zamerané na rozvíjanie týchto jazykových komunikačných kompetencií: hovorenie, písanie a čítanie s porozumením.

Žiak po absolvovaní 6. ročníka základnej školy dokáže:

Čítanie s porozumením:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
- dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov - dokáže s navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov a s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvár zodpovedajúci téme - s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave dokáže nahlas čítať texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam - po príprave a s pomocou učiteľa dokáže správne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li v domácich a cudzích slovách a dodržiavať správnu dĺžku slabík - dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému - vyvodiť jednoduchý záver príbehu - dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich určiť v texte - dokáže vysvetliť stylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte - v prečítanom texte s pomocou učiteľa dokáže vysvetliť význam slov, ktoré pozná - dokáže identifikovať neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať	- priama reč, uvádzacia veta - statický opis - dynamický opis - charakteristika - rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba), ústne a písomne - projekt - neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová - slovník: výkladový, cudzích slov - tvorenie slov odvodzovaním: prípona, slovotvorný základ, základové slovo, odvodené slovo - tvorenie slov skladaním, zložené slová - argument, protiargument - dokazovanie, dôkaz

ich význam v jazykových slovníkoch • reprodukovat' definície daných pojmov • dokáže s pomocou učiteľa určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo • prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok • s pomocou učiteľa dokáže rozlíšiť niektoré časti vonkajšej kompozície textu • dokáže označiť v tabuľke riadok a stĺpec • určiť úvod v príbehu • po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, interpunkciu • dokáže reprodukovat' definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte • dokáže s pomocou učiteľa určiť holú a rozvitú vetu • dokáže reprodukovat' definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte	• vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie • podstatné mená: konkrétne, abstraktné • vokatív • prídavné mená: privlastňovacie, druhové • vzory: pávi, matkin, otcov • zámená: skloňovanie • slovesá: zvratné, nezvratné, plnovýznamové, neplnovýznamové • slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací • príslovky – neohybný slovný druh • druhy prísloviek: miesta, času, spôsobu, príčiny • stupňovanie prísloviek • predložky: vokalizácia • citoslovčia – neohybný slovný druh • hlavné vetné členy • podmet: vyjadrený, nevyjadrený • prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný • vetné sklady: prísudzovací, zhoda • dvojčlenná veta: úplná, neúplná
---	---

Písanie:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• dokáže si z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania • reprodukovat' definíciu daných pojmov • dokáže s navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať vhodný útvar/žáner zodpovedajúci téme • dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu • dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť	• statický opis • dynamický opis • charakteristika • rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) • vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie • projekt

text, ktorý má niektoré znaky stanoveného žánru, ale obsahuje chyby, sťažujúce jeho porozumeniu • dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduché rozprávanie • dokáže s pomocou učiteľa aplikovať niektoré znaky formálnej úpravy slohových útvarov/žánrov • dokáže s pomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre • dokáže s pomocou učiteľa doplniť do rozprávania jednoduchú charakteristiku postavy • dokáže vyhľadať a opraviť niektoré chyby vo svojom texte • dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text • dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby • dokáže reprodukovat' definície pojmov • dokáže s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte • dokáže s pomocou učiteľa tvoriť dvojčlenné holé a rozvité vety	• neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová • slovník: výkladový, cudzích slov • hlavné vetné členy • podmet: vyjadrený, nevyjadrený • prísudok: slovesný, slovesno-menný • vetné sklady: prísudzovací, zhoda • dvojčlenná veta: úplná, neúplná
--	---

Hovorenie:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj vlastný názor na určitú tému a použiť predovšetkým subjektívne argumenty • dokáže po usmernení učiteľom opraviť chybnú artikuláciu vo svojom prehovore • dokáže po upozornení učiteľom upraviť gestikuláciu a mimiku • vybrať jednu z ponúknutých komunikačných tém • dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému • vytvoriť krátky prejav na určenú tému	• neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová • slovník: výkladový, cudzích slov • gestikulácia, mimika, postoj • dialóg • argument, protiargument • dokazovanie, dôkaz

• dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov • dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety a jednoduché rozvité vety • dokáže na základe učiteľovho upozornenia opraviť konkrétnu morfológickú chybu vo svojej výpovedi	• podstatné mená: konkrétne, abstraktné • vokatív • prídavné mená: privlastňovacie, druhové • vzory: páví, matkin, otcov • zámená: skloňovanie • slovesá: zvrátne, nezvrátne, plnovýznamové, neplnovýznamové • slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací • príslovky – neohybný slovný druh • druhy prísloviek: miesta, času, spôsobu, príčiny, stupňovanie prísloviek • predložky: vokalizácia • citoslovčia – neohybný slovný druh • hlavné vetné členy • podmet: vyjadrený, nevyjadrený • prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný • vetné sklady: prísudzovací sklad, zhoda • dvojčlenná veta: úplná, neúplná
---	---

Literárna zložka:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• dokáže s pomocou učiteľa nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam • zreprodukovať definície pojmov príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota, bájka • dokáže s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych prísloví • dokáže zreprodukovať obsah anekdoty a bájky • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok • dokáže reprodukovать definície jednotlivých pojmov • dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy • dokáže s pomocou učiteľa v známom literárnom texte určiť časť vnútornej	• príslovie • porekadlo • pranostika • anekdota • bájka • báj • poviedka • balada • kompozícia literárneho diela

kompozície - zápletku • dokáže reprodukovať definície pojmov dobrodružná literatúra, umelecká literatúra • dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text • dokáže spamäti zarecitovať známu báseň • dokáže v známej básni s pomocou učiteľa určiť striedavý a združený rým • dokáže vyjadriť svoj zážitok z textu piesne	• vnútorná kompozícia literárneho diela: úvod, zápletku, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie • spôsob rozprávania, ja-rozprávania, on-rozprávania • humor • dobrodružná literatúra • populárna pieseň • verš • rým: striedavý, združený
--	---

Žiak po absolvovaní 6. ročníka základnej školy vie:

1. Gramatika – ovláda pravidlá aktívneho počúvania, rozdeľovanie slov, druhy viet podľa zámeru, melódiu viet, prestávku, silu hlasu, slovný prízvuk,

- skloňovanie podstatných mien, pozná ich delenie na vlastné/všeobecné, konkrétne/abstraktné, v mužskom rode životné/neživotné, skloňovanie prídavných mien, ich delenie na akostné, vzťahové, privlastňovacie, pozná všetky vzory prídavných mien,
- ovláda základné fakty o zámenách, vie ich vyhľadať, rozlíšiť osobné privlastňovacie zámeno od základného, pozná základné fakty o číslovkách, vie rozoznať základné a radové číslovky, ovláda predložky, snaží sa dodržiavať správne predložkové väzby, pozná pojem vokalizácia,
- časovanie sloves a slovesné kategórie, vie použiť správne tykanie a vykanie, ovláda činnostné a stavové slovesá, neurčitok, vie odlíšiť plnovýznamové sloveso od neplnovýznamového, zvrtné od nezvrtných, pozná slovesný spôsob,
- vie, ako sa zapisuje priama reč, vyhľadať príslovky v texte, pomenovať ich podľa delenia, vyhľadať citoslovčia a spojky,
- dokáže odlíšiť predponu a príponu v slove, vie ich určiť, pozná spôsoby tvorenia slov: odvodzovaním, skladaním, skracovaním,
- pozná základné fakty o hlavných vetných členoch, vie odlíšiť vyjadrený a nevyjadrený podmet, slovesný a slovesno-menný prísudok, tvoriť dvojčlenné vety, vie, čo je prisudzovací sklad.

2. Sloh – vie vypísať pohľadnicu, pozdrav s adresou, vie, čo je neverbálna komunikácia, argument a protiargument, vie pracovať so synonymickým a frazeologickým slovníkom, dokáže s pomocou učiteľa napísať statický a dynamický opis, charakteristiku, ovláda rozdiely medzi nimi,

- rozlišuje ja-rozprávania a on-rozprávania, vie, aké má časti rozprávania, napísať ho s pomocou učiteľa.

3. Literatúra – pozná a vie vysvetliť pojmy: ľudová slovesnosť, tradovanie, kolektívny výtvor, vie vysvetliť význam a rozdiel medzi príslovím, porekadlom a pranostikou, číta krátke formy ľudovej slovesnosti s porozumením,

- vie analyzovať obsah anekdoty, pozná rozdiel medzi poéziou a prózou, vie vysvetliť pojmy poézie, báseň, verš, strofa, určiť v básni verš i strofu, vysvetliť pojmy

zdrobnenina, prirovnanie, rým, vyhľadať ich v texte,

- dokáže vyvodiť definíciu pojmu refrén, rozlíšiť druhy rýmu podľa schémy: združený, striedavý, identifikovať refrén v populárnej piesni, porovnať ľudovú a populárnu pieseň,

- dokáže vysvetliť podstatu balady, reprodukovat' prečítaný text, vie vysvetliť pojem bájka, pracovať s textom podľa pokynov, vie vysvetliť pojem báj, vyhľadať v texte hlavné a vedľajšie postavy, vysvetliť pojem dialóg a monológ, vie, čo je dobrodružná literatúra, detektívka, charakterizovať hlavnú postavu detektívky – detektíva, vie vysvetliť pojem rozhlasová hra.

Diktát a previerky:

Žiaci 6. ročníka v priebehu školského roka píšú 4 kontrolné diktáty v rozsahu 61-70 plnovýznamových slov zamerané na tieto tematické oblasti: opakovanie učiva z 5. ročníka, prídavné mená, slovesá a opakovanie učiva zo 6. ročníka.

Stupnica hodnotenia kontrolného diktátu:

0 - 2 chyby = 1

3 - 5 chýb = 2

6 - 9 chýb = 3

10 – 12 chýb = 4

13 a viac = 5

Žiaci počas školského roka píšú tri previerky – vstupnú, polročnú, výstupnú. Krátke písomky píšú vyučujúci podľa zváženia po prebratí jednotlivých tematických celkov.

Stupnica hodnotenia previerok:

100 – 90 % - 1

89 – 75 % - 2

74 – 50 % - 3

49 – 30 % - 4

29 - 0 % - 5

Slohové práce na tému statický a dynamický opis píšú žiaci v 6. ročníku s pomocou učiteľa v rámci vyučovacej hodiny. Nebudú klasifikované ako školské písomné práce.

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľia budú využívať rôzne metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov.

Ide predovšetkým o syntetickú, analytickú metódu, indukciu, dedukciu, rozhovor, motivačné rozprávanie, výklad, metódu otázok a odpovedí, m. pomiešaných udalostí (uvažuj – vytvor pár, dvojicu), m. opakovania a precvičovania, vymeň si názor, reťazový dialóg, rolové čítanie, didaktické hry, hravé aktivity, prácu s knihou, dopĺňovačky, osemsmerovky, tajničky, súťaže, kvízy.

Z foriem sa zameriame na hromadné (frontálne), individuálne vyučovanie, prácu v dvojiciach, prácu v skupinách.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci vyučovania slovenského jazyka a literatúry sa využívajú aj medzipredmetové vzťahy - učivo slovenského jazyka a literatúry sa prelína s učivom z hudobnej výchovy, výtvarnej výchovy, dejepisu, občianskej výchovy, geografie a matematiky.

Prierezové témy:

Do učiva zo slovenského jazyka a literatúry sú zakomponované tieto prierezové témy: environmentálna výchova, mediálna výchova, multikultúrna výchova, estetická výchova, ochrana života a zdravia, osobnostný a sociálny rozvoj, finančná gramotnosť.

Hodnotenie predmetu:

V rámci predmetu slovenský jazyk a literatúra sú hodnotené 3 zložky - jazyková, slohová a literárna. Hodnotenie bude rešpektovať žiakove vedomosti a schopnosti, kreativitu, prácu s informáciami, samostatnosť, spoluprácu, sebahodnotenie. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania a prihliadať na individuálne osobitosti žiaka a na jeho temperament.

Predmetom klasifikácie sú výsledky, ktoré žiak dosiahol v rámci jednotlivých zložiek predmetu a ktoré sú v súlade s požiadavkami učebných osnov a vzdelávacích štandardov. Hodnotí sa schopnosť používať osvojené vedomosti, zručnosti a návyky v konkrétnych situáciách.

Klasifikuje sa obsahová kvalita a jazyková správnosť odpovede, t.j. rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť, štylistická pôsobivosť a stupeň rečovej pohotovosti, čítanie s porozumením. V písomnom (diktáty, slohová práca, vedomostné previerky) a ústnom prejave má žiak preukázať komplexnosť ovládania spisovného jazyka, mieru tvorivosti, celkovú vzdelanosť a kultúrnosť v miere vychádzajúcej z učebných osnov a vzdelávacích štandardov.

Hodnotenie a klasifikácia sa riadi Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základných škôl, ktoré schválilo Ministerstvo školstva SR s platnosťou od 1. mája 2011 pod číslom 2011-3121/12824:4-921.

Učebné zdroje:

1. Krajčovičová, J.- Kesselová, J.: Slovenský jazyk pre 6. ročník základných škôl. Bratislava: SPN - Mladé letá, 2009.
2. Krajčovičová, J.: Pomocník zo slovenského jazyka 6 (pracovný zošit pre 6. ročník ZŠ a 1. ročník GOŠ). Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2011.
3. Petriková, D.: Literárna výchova pre 6. ročník základných škôl. Prievidza: Združenie EDUCO, 2010.
4. Krajčovičová, J.: Pomocník z literatúry 6 (pracovný zošit pre 6. ročník ZŠ a 1. ročník GOŠ). Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2014.
5. Somorová, R.: Zbierka úloh zo slovenského jazyka pre 6. ročník základných škôl. Bratislava: Príroda, 2010.
6. Lampartová, T.: Diktáty a pravopisné cvičenia pre žiakov druhého stupňa základných škôl a gymnázií s osemročným štúdiom. Bratislava: Príroda, 2012.
7. Somorová, R.: Úlohy na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti žiakov 5. a 6. ročníka základných škôl a gymnázií s osemročným štúdiom. Bratislava: Príroda, 2011.

8. Somorová, R.: Sloh pre 2. stupeň základných škôl a osemročné gymnáziá. Bratislava: Príroda, 2006.
9. Faunderová, A. – Magee, W. – Warrenová, C.: Ako písať príbehy, básne, referáty, reportáže, listy, e-maily... a iné. Bratislava: Perfekt, 2010.
10. Kolektív autorov: Sloh na dlani. Bratislava: Príroda, 2003.
11. Kolektív autorov: Slovenčina na dlani. Bratislava: Príroda, 2001.
12. Smiešková, E.: Malý frazeologický slovník. Bratislava: SPN, 1988.
13. Habovštiaková, K. – Krošláková, E.: Frazeologický slovník. Človek a príroda vo frazeologii. Bratislava: Veda, 1996.
14. Pisárčiková, M. – Michalus, Š.: Malý synonymický slovník. Bratislava: SPN, 1987.
15. Šaling, I. – Ivanová-Šalingová, M. – Maníková, Z.: Slovník cudzích slov pre školu a prax. Prešov: SAMO, 1997.
16. Kolektív autorov: Pravidlá slovenského pravopisu. Bratislava: Veda, 1991.
17. Kolektív autorov: Krátky slovník slovenského jazyka. Bratislava: Veda, 2003.
18. Literatúra na CD, 6. ročník
 - doplnkové čítanie rozprávok a povestí, napr. E. Lacková: Rómske rozprávky
 - encyklopédie
 - denná tlač a časopisy
 - komiksy
 - nahrávky ľudových piesní
 - CD a DVD s textami umeleckej literatúry, dramatické žánre
 - internet

8.2 Anglický jazyk

Anglický jazyk	6. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Školský vzdelávací program	0
Spolu	3

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v 6. ročníku ZŠ 3 vyučovacie hodiny týždenne.

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra a s inými cudzími jazykmi vytvára oblasť jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup.

Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s.5) založená na schopnosti porozumieť vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Ciele predmetu:

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPU,2013)

Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup na splnenie komunikačných úloh. Žiaci sa musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Obsah predmetu :

V rámci 6.ročníka sa v anglickom jazyku rozvíjajú tie kompetencie a funkcie jazyka, ktoré sú špecifikované v časti Obsahový štandard -úroveň A2

Žiak po absolvovaní 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

ČÍTANIE S POROZUMENÍM:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• Porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť sa späť, • Porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach • Rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch, • Získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu, • Riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi	• Spojky-and,but,or(a,ale,alebo) • Frázové slovesá • Predložky pohybu(out of) under(pod),up(hore),down(dole) over(cez),into(v)

PÍSANIE:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• napísať pohľadnicu napríklad pozdrav k narodeninám • vedieť napísať adresu,, telefónne číslo, dátum, • napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch o tom, kde žijú a čo robia , v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť	•pozdravy •dátum •číslovky • sloveso- to be- byť • sloveso- to have- mať • sloveso- can -smieť, vedieť, môcť • sloveso must-musieť

HOVORENIE:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení, • porozumieť otázkam a pokynom , ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly, • používať jednoduché vety	• členy • jednoduchý prítomný čas, otázka • prítomný priebehový čas, otázka • väzba: There is, there are (Tam je, tam sú) • množné číslo • rozkazovací spôsob

Tematické okruhy:

Slovná zásoba patrí k základným prvkom tvorby zmysluplného jazykového prejavu. Slovná zásoba má istú tematickú príslušnosť, ktorá sa prirodzene vo viacerých komunikačných témach prelína, najmä pri menej špecifickej, všeobecnej lexike.

Tematické témy sú v zásade spoločné pre všetky cudzie jazyky, ktoré sa vyučujú na našich školách. Nižšia úroveň vždy tvorí základ pre navššenie lexiky na vyššej úrovni. (až po B2) Preto sa tieto tematické okruhy opakujú, pretože našim cieľom je, aby si žiaci prehlbovali svoje vedomosti- slovnú zásobu a gramatiku pomocou tematických okruhov, ktoré slúžia ako motivácia.

Rodina a spoločnosť

Osobné údaje
Rodina - vzťahy v rodine
Národnosť

Vzdelávanie a práca

Škola a jej zariadenie
Učebné predmety
Pracovné činnosti a profesie

Náš domov

Môj dom, byt
Zariadenie bytu
Domov a jeho okolie
Bývanie v meste a na dedine
Spoločnosť a životné prostredie
starostlivosť

Človek a príroda

Zvieratá a fauna
Počasie
Rastliny a flóra
Klíma
Človek a jeho životné prostredie

Ľudské telo a starostlivosť o zdravie

Hygiena a
Charakterové vlastnosti človeka
Zdravý spôsob života

Moje mesto

Moja krajina, moje mesto
Kultúrne a historické pamiatky
v mojom meste - Turistické miesta

Človek na cestách

Dopravné prostriedky
Osobná doprava
Príprava na cestu a cestovanie

Výživa a zdravie

Mäso a mäsové výrobky
Zelenina a ovocie

Kultúra a umenie

Druhy umenia
Spoločnosť – kultúra- umenie

Voľný čas a záľuby

Rozhlas, televízia a internet

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľia budú využívať rôzne metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Ide predovšetkým o syntetickú metódu, didaktické hry, hravé aktivity, prácu s obrázkami, doplňovačky, tajničky, súťaže, kvízy.

Z foriem sa zameriame na hromadné, individuálne vyučovanie a prácu v skupinách.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci vyučovania anglického jazyka sa využívajú aj medzipredmetové vzťahy - učivo anglického jazyka sa prelína s učivom z hudobnej výchovy, výtvarnej výchovy, dejepisu, geografie a matematiky.

Prierezové témy:

Do učiva anglický jazyk sú zakomponované tieto prierezové témy: environmentálna výchova, mediálna výchova, multikultúrna výchova, ochrana života a zdravia, osobnostný a sociálny rozvoj, finančná gramotnosť.

Hodnotenie predmetu:

Predmetom hodnotenia a klasifikácie v predmete anglický jazyk je cieľová komunikačná úroveň žiaka v jednotlivých ročníkoch v súlade s platnými učebnými osnovami a vzdelávacími štandardmi. Anglický jazyk v 6.ročníku klasifikujeme.

Hodnotíme žiaka a následne ho klasifikujeme komplexne, na princípe individuálneho prístupu k osobnosti a hľadáme u žiaka silné stránky, ktoré postupne rozvíjame.

Pri klasifikácii žiaka sledujeme a zisťujeme prírastok vedomostí. Klasifikáciu obohacujeme o slovné hodnotenie:

- excellent (výborný)
- very good(veľmi dobré)
- good(dobré)
- good but you could do it better(dobré, ale môže to byť lepšie).

Hodnotenia žiaka a klasifikácia v ANJ sleduje základné všeobecné, sociolingvistické a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo vyučovaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory.

Pri hodnotení v predmete sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť, štruktúra odpovede.

Hodnotenie žiaka zahŕňa nasledovné formy a metódy overovania požiadaviek na jeho vedomosti a zručnosti:

- písomné -previerka zo slovnej zásoby
- projektová práca

- písomná práca
- kontrolná písomná práca
- ústne
- rozhovor
- opis obrázka

Učebné zdroje, učebnice

- 1.Tom Hutchinson- Project1, 2
- 2.Mary Bowen, LizHocking- EnglishWorld
- 3.obrázkové slovníky
- 4.English world- Audio CD, DVD
- 5.games forchildren(hry pre deti)
- 6.dvojjazyčné slovníky
- 7.obrazový demonštračný materiál(magnetické obrázky, karty, pexesá,)

8.3 Matematika

Matematika	6. ročník
Štátny vzdelávací program	4
Školský vzdelávací program	0
Spolu	4

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v 6. ročníku ZŠ - 4 vyučovacie hodiny týždenne. Týždenná hodinová dotácia je 4 vyučovacích hodín, 132 hodín / rok.

Charakteristika predmetu:

Predmet matematika v nižšom strednom vzdelávaní je prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomostí (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Matematika na 2. stupni ZŠ sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Výučba sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

Obsah v tejto oblasti vzdelávania sa sústreďuje na dobudovanie pojmu prirodzených čísel a početových výkonov s týmito číslami a vybudovanie pojmu desatinné číslo a početové výkony s desatinnými číslami. Z geometrie sa paralelne rozvíja rovinná aj priestorová geometria, rozširujú sa žiacke vedomosti o geometrických útvaroch, žiaci sa naučia vypočítať obvod a obsah základných rovinných útvarov- štvorec, obdĺžnik, pravouhlý trojuholník, informatívne sa stretnú s pojmom ohol, veľkosť uhla, meranie veľkosti uhlov v stupňoch a oboznámia sa s jednotkami dĺžky, obsahu, oboznámia sa s pojmom kombinatorika a riešením kontextových úloh.

Ciele predmetu:

- schopnosť používať matematiku v bežnom živote,
- rozvíjať logické a kritické myslenie žiakov,
- schopnosť komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému,
- používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy),
- rozvíjať svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore,
- rozvoj algoritmickeho myslenia,
- schopnosť pracovať s návodmi a tvoriť ich,
- správne používať matematickú symboliku,

- schopnosť čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- vedieť používať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh,
- schopnosť žiaka používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií (text, tabuľky, grafy, diagramy),
- viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu,
- získať nové vedomosti špirálovite a s množstvom propedeutiky prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom.

Obsah predmetu :

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Vyučovanie sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

Obsah predmetu tvoria tematické celky:

- ☐ **Početové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť**
- ☐ **Desatinné čísla, početové výkony (operácie) s desatinnými číslami**
- ☐ **Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu**
- ☐ **Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami**
- ☐ **Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov**
- ☐ **Kombinatorika v kontextových úlohách**

Početové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť :

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• ovládať základné operácie v obore prirodzených čísel, • rozložiť zložené číslo na súčin menších čísel v obore malej a veľkej násobilky, • zistiť podľa dodaného návodu, či je dané číslo deliteľné číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100, • rozhodnúť o správnom poradí početových operácií pri riešení úloh, • vyriešiť úlohy, v ktorých sa nachádza viac operácií napr. $2 \cdot 6 + 20 : 4$ (aj na kalkulačke). • .	• objav deliteľnosti dvoma, piatimi, desiatimi a stomi • práca podľa návodu – kritériá deliteľnosti číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100 • propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami • sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh (propedeutika rovníc) • propedeutika výpočtu objemu kvádra a kocky ako súčin príslušných celočíselných rozmerov – prirodzených čísel, propedeutika

	jednotiek objemu: mm^3 , cm^3 , dm^3 , m^3
--	--

Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami :

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• prečítať a zapísať desatinné čísla a určiť rád čísllice v zápise desatinného čísla, • uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote a pracovať s nimi v uvedenom kontexte, • správne zobrazíť desatinné číslo na číselnej osi, • zistiť vzájomnú vzdialenosť desatinných čísel na číselnej osi, • porovnať, usporiadať podľa predpisu (zostupne, vzostupne) a zaokrúhliť podľa zadania desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny, ..., nahor, nadol aj aritmeticky, • sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky, • vynásobiť a vydeliť kladné desatinné čísla mocninami čísla 10 spamäti, • desatinné číslo vydeliť prirodzeným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke), • vypočítať jednoduchý aritmetický priemer desatinných čísel, • vyriešiť slovné úlohy s desatinnými číslami, • využiť vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti, • porovnať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporiadať ich podľa veľkosti vzostupne a zostupne.	• desatinné číslo, celá časť desatinného čísla, desatinná časť desatinného čísla, desatinná čiarka, desatiny, stotiny, tisíciny, ..., rád čísllice v desatinnom čísle, číselná os, vzdialenosť čísel na číselnej osi • porovnávanie, usporiadanie desatinných čísel • znaky =, >, < • zaokrúhľovanie nadol na ..., zaokrúhľovanie nahor na ..., zaokrúhľovanie na ... • aritmetický priemer • objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel, perióda, periodické čísla • sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie (propedeutika rovníc) • jednotky dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg) a ich premena v obore desatinných čísel • propedeutika zlomkov na rôznorodých kontextoch: • celok, • časť celku, • zlomok ako časť celku, • znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom) • propedeutika nepriamej úmernosti (riešenie slovných úloh)

Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu :

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• • určiť približný obsah rovinného útvaru v štvorcovej sieti, • vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika v obore desatinných čísel, • vypočítať obsah pravouhlého trojuholníka ako polovicu obsahu obdĺžnika, • premeniť základné jednotky obsahu s využívaním vlastností desatinných čísel, • zanalyzovať útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov z hľadiska možností výpočtu ich obsahu a obvodu, • vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov, • vyriešiť úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.	• • rovinné útvary, štvorec, obdĺžnik, mnohoúhelník, obsah, výmera, plocha, jednotka štvorcovej siete • jednotky obsahu, premena jednotiek obsahu: hektár, ár, kilometer štvorcový, meter štvorcový, decimeter štvorcový, centimeter štvorcový a milimeter štvorcový (ha, a, km², m², dm², cm², mm²) • slovné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika a pravouhlého trojuholníka

Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami :**Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:**

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch, • narysovať pomocou uhlomera uhol s danou veľkosťou • primerane odhadnúť veľkosť uhla, • premeniť stupne na minúty a naopak, • zostrojiť os uhla pomocou uhlomera, • porovnať uhly podľa ich veľkosti numericky, • pomenovať trojuholník podľa veľkosti jeho vnútorných uhlov • vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla trojuholníka, ak pozná veľkosť jeho dvoch vnútorných uhlov v stupňoch, • rozlíšiť vrcholové uhly a susedné uhly, • vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla k danému uhlu,	• uhol, veľkosť uhla, jednotky stupeň a minúta, uhlomer • ramená uhla, vrchol uhla • os uhla a jej vlastnosti • porovnávanie uhlov • priamy, pravý, ostrý a tupý uhol, uhol väčší ako priamy uhol • vnútorné uhly trojuholníka, objav vzťahu pre súčet vnútorných uhlov trojuholníka • pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník • vrcholový uhol, susedný uhol • sčítanie a odčítanie veľkostí uhlov

• sčítať a odčítať veľkosti uhlov ◦ (v stupňoch), • využiť vlastnosti uhlov pri riešení kontextových úloh.	
--	--

Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov :

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• • rozlíšiť základné prvky trojuholníka, • vypočítať veľkosť vonkajších uhlov trojuholníka, • vyriešiť úlohy s využitím vlastností vnútorných a vonkajších uhlov trojuholníka, • rozhodnúť o zhodnosti dvoch trojuholníkov v rovine, • zostrojiť trojuholník podľa slovného postupu konštrukcie s využitím vety sss, sus a usu, • opísať slovne postup konštrukcie trojuholníka, • narysovať pravidelný šesťuholník, • vetu o trojuholníkovej nerovnosti, • opísať slovne postup konštrukcie trojuholníka, • narysovať pravidelný šesťuholník, • vetu o trojuholníkovej nerovnosti, • na základe vety o trojuholníkovej nerovnosti rozhodnúť o možnosti zostrojenia trojuholníka z troch úsečiek, • opísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich základné vlastnosti (veľkosti strán a uhlov, súmernosť), • presne a čisto narysovať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník, • zostrojiť výšky trojuholníka • (v ostrouhlom, tupouhlom a pravouhlom) a ich priesečník.	• • trojuholník, základné prvky trojuholníka (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly) • ostrouhlý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník • náčrt, konštrukcia • zhodnosť dvoch trojuholníkov, veta sss, sus, usu • konštrukcia trojuholníka podľa vety sss, sus, usu • trojuholníková nerovnosť, $a + b > c$, $a + c > b$, $b + c > a$ • rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, ramená, základňa, hlavný vrchol rovnoramenného trojuholníka • objav základných vlastností rovnoramenného a rovnostranného trojuholníka (veľkosť strán, veľkosť uhlov); pravidelný šesťuholník • výška trojuholníka (priamka, úsečka, dĺžka úsečky), päta výšky, priesečník výšok trojuholníka

Kombinatorika v kontextových úlohách :

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu, • z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov, • pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovania, • zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy, • zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom	• usporiadanie prvkov (s opakovaním, bez opakovania) • dáta, údaje, tabuľka, diagram • kontextové úlohy s kombinatorickou motiváciou • propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov)

Metódy a formy:

Na splnenie vytýčených cieľov vyučovania matematiky je nevyhnutné používať aktivizujúce vyučovacie metódy, a to predovšetkým samostatnú prácu žiakov, prácu vo dvojiciach a skupinovú prácu. Okrem samostatnej práce zacielenej na získanie početných návykov a ďalších zručností je nevyhnutné, aby žiaci objavovali nové poznatky experimentovaním a vlastnou činnosťou.

Pre učiteľa to znamená, že individuálnym prístupom objavuje a usmerňuje rozvoj schopností jednotlivých žiakov, riadi tvorivú prácu kolektívu triedy.

Iniciatíva jednotlivých žiakov pri riešení úloh a spoluzodpovednosť za pracovné výsledky majú hlboký výchovný význam. Hodiny matematiky musia byť naplnené živým pracovným ruchom. Objaviteľský prístup pri získavaní nových poznatkov a radosť zo samostatne vyriešenej úlohy posilňujú pozitívny vzťah žiaka k predmetu. Použitie aktivizujúcich metód práce sa musí zabezpečovať využitím vhodných demonštračných pomôcok a didaktickej techniky. Ide predovšetkým o IKT pre samostatnú a skupinovú prácu.

Pri vyučovaní treba dbať na priebežné opakovanie a precvičovanie učiva, riešenie primeraných úloh so stále rastúcou náročnosťou vo vzťahu k individuálnemu rozvoju žiakov. Účinnou formou na rýchle zopakovanie a upevnenie učiva sú krátke písomné práce, ktoré sa zaraďujú spravidla na začiatok vyučovacej hodiny. Dôležitá je rýchla kontrola výsledkov práce žiakov a rozbor chýb žiakov tak, aby si každý žiak uvedomil, aké vedomosti si musí individuálne doplniť. Na túto prácu so žiakmi učiteľ využíva zbierky úloh.

Neoddeliteľnou súčasťou individuálneho prístupu vyučujúceho k žiakom je starostlivosť o zaostávajúcich žiakov. Obťažnosť matematiky pre týchto žiakov spočíva v tom, že neosvojenie jedného pojmu nedáva predpoklad na zvládnutie ďalšieho učiva. Preto je u týchto žiakov nevyhnutné individuálnou starostlivosťou doplniť osvojenie si všetkých základných pojmov a vedomostí. Na zvládnutie numerických zručností u týchto žiakov výrazne pomáhajú kalkulačky.

Medzipredmetové vzťahy:

Na hodinách matematiky budú žiaci využívať získané vedomosti a zručnosti z predmetov slovenský jazyk a literatúra, dejepis, geografia. Nadobudnuté vedomosti a zručnosti z matematiky využijú žiaci v predmetoch fyzika, chémia, geografia, informatika, dejepis.

Do učiva matematiky sú zapracované niektoré témy finančnej gramotnosti.

Prierezové témy:

Vo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sa explicitne neuplatňujú prierezové témy. Ich problematikou je možné sa zaoberať v súvislosti s kontextami riešených úloh.

Multikultúrna výchova – MuV

Historický vývoj matematiky je ukázkovým príkladom multikultúrnych postojov, ktoré sú toľko zdôrazňované v dnešnej dobe. V histórii európskej matematiky môžeme veľmi názorne vysledovať vplyvy a prínosy antickej, čínskej, indickej alebo arabskej.

Ciele:

- ☐ rozvíjať u žiakov poznanie rozličných tradičných aj nových kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu
- ☐ uvedomovať si vlastnú kultúrnu identitu a vedieť ju porovnávať so špecifikami iných kultúr
- ☐ rozvíjať žiakove interkultúrne kompetencie pre komunikáciu a spoluprácu s príslušníkmi iných kultúr

Mediálna výchova –MeV

V rámci hodín matematiky učiteľ by mal viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovali, formovať ich schopnosť primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Ciele:

- ☐ učiť žiakov, ako zmysluplne, kriticky a selektívne vnímať a využívať médiá a ich produkty
- ☐ naučiť žiakov schopnosti samostatne vyjadriť svoj názor na informácie z médií
- ☐ učiť žiakov zmysluplne, kriticky a selektívne vnímať a využívať informácie z médií o odevnom dizajne, o módných prehliadkach, o manekýnkach
- ☐ naučiť žiakov vyjadriť svoj názor na informácie z médií, nechať sa ovplyvniť módnymi výkrikmi v odievaní

Osobnostný a sociálny rozvoj – OSR

Sa dá veľmi dobre uplatniť najmä pri skupinovej práci a vypracovávaní projektov. K jeho naplňovaniu prispievajú činnosti, na ktorých základe sú utvárané a rozvíjané vybrané osobnostné rysy žiakov. Riešenie matematických úloh rozvíja napr. sústredenosť, cieľavedomosť, vytrvalosť a tvorivosť žiakov. Všeobecná znalosť klasifikovať prvky danej množiny rozvíjaná v matematike umožňuje žiakom účelne usporiadať svoje záležitosti aj v bežnom živote a predstavuje nástroj využiteľný a potrebný vo všetkých ďalších disciplínach.

Ciele:

- ☐ rozvíjať ľudský potenciál žiakov, poskytovať im základy pre plnohodnotný a zodpovedný život
- ☐ rozvíjať tvorivý prístup k vlastným činnostiam, otvorenosť k experimentovaniu
- ☐ rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, za osobný život a sebazvedľávanie
- ☐ rozvíjať u žiakov schopnosť prevziať zodpovednosť za svoje činy
- ☐ rozvíjať tým u žiakov sebadôveru, sebaúctu, dôveru k hodnotám, zodpovednosť za svoje konanie

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Zámerom prierezovej témy je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života a ostatných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov a zručností, poskytovanie pomoci druhým v prípade ohrozenia zdravia a života.

Environmentálna výchova –ENV

Na hodinách matematiky môžeme nenásilne obracať pozornosť žiakov k ich bezprostrednému životnému okoliu. Problém zachovania života na Zemi sa stáva globálnym problémom. Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu

Ciele:

- ☐ V tematickom celku desatinné čísla. Počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami pri riešení jednoduchších kontextových úloh z reálneho života na násobenie a delenie desatinného čísla číslom prirodzeným a číslom desatinným.
- ☐ V tematickom celku Obsah obdĺžnika a štvorca pri výpočtoch obvodov a obsahov obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.
- ☐ Kontextové úlohy.

Finančná gramotnosť – FG

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Je zameraná tak, aby riešila celospoločenskú osvetu vo vzťahu:

Ciele:

- ☐ viesť žiakov vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňaží ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia.
- ☐ osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne
- ☐ používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov osobných financiách
- ☐ porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.
- ☐ organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.
- ☐ identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.
- ☐ aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.
- ☐ pochopiť pojem riziko, vedieť identifikovať základné druhy rizík a vysvetliť základné metódy riadenia rizík
- ☐ V tematických celkoch Počtové výkony s desatinnými číslami, obvod a obsah štvorca a obdĺžnika a Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie pri riešení kontextových úloh, grafov a diagramov .

Hodnotenie predmetu :

Predmet Matematika bude klasifikovaný známku. Pri jeho klasifikácii budeme vychádzať z Metodického pokynu č. 22/2011 s platnosťou od 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa použijú postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia.

V prípade písomných prác, testov, didaktických testov a akýchkoľvek prác, pri ktorých je možné využiť percentuálnu stupnicu.

Hodnotenie bude na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií a na základe vzájomnej dohody učiteľov nasledovne:

100 – 90%	- výborný
89 – 80%	- chválitebný
79 – 40%	- dobrý
39 – 20%	- dostatočný
19 – 0%	- nedostatočný

Písomné práce: jedenkrát štvrtročne školská úloha, zostavená podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu.

Pri hodnotení žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami budem postupovať v zmysle odporúčaných záverov psychologického vyšetrenia.

Na zlepšenie aktivity a zvýšenie záujmu žiakov o predmet, je potrebné tiež uplatňovať slovné hodnotenie a sebahodnotenie práce žiakov.

Učebné zdroje :

Na hodinách matematiky budeme využívať okrem učebnice zbierky úloh, tabuľky pre ZŠ, didaktickú techniku, odbornú literatúru, odborné poznatky z novín, časopisov, internetu.

6. ročník

1. J. Žabka – P. Černek: Matematika pre 6. ročník ZŠ, 1.časť, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava, 2009, schválilo MŠ SR pod č. CD- 2009 – 29720/29767 – 7:911
2. J. Žabka – P. Černek: Matematika pre 6. ročník ZŠ, 2.časť, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava, 2010, schválilo MŠ SR pod č. 2010 – 893/3038 – 4:919

8.4 Informatika

Informatika	6. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v 6.ročníku ZŠ jednu vyučovaciu hodinu týždenne. Školský vzdelávací program je totožný so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu:

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami.

Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole.

Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

Ciele predmetu:

Cieľom vyučovania informatiky je sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov. Podobne ako matematika aj informatika v spojení s informačnými technológiami vytvára platformu pre všetky ďalšie predmety. V predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Výchovno-vzdelávací proces na 2. stupni základnej školy smeruje k tomu, že žiaci:

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,

- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú
- rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

Obsah predmetu:

Vzdelávací obsah informatiky v 6.ročníku je rozdelený do piatich tematických okruhov:

- 1, Reprezentácie a nástroje**
- 2, Komunikácia a spolupráca**
- 3, Algoritmické riešenie problémov**
- 4, Softvér a hardvér**
- 5, Informačná spoločnosť**

Špecifické ciele okruhov: Informatika

Reprezentácie a nástroje

- vedieť základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- vedieť vytvárať jednoduché tabuľky a grafy
- získať ďalšie zručnosti kreslenia v grafickom prostredí a spracovávaní grafických informácií
- porozumieť nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí
- pochopiť prostredníctvom didaktických hier, edukačných prostredí a encyklopédií
- využitie IKT v iných predmetoch
- dokázať pomocou IKT realizovať čiastkové úlohy a výstupy z projektového vyučovania

Komunikácia a spolupráca

- naučiť sa pracovať s elektronickou poštou,
- pochopiť spôsob a mechanizmy vyhľadávania informácií na internete,
- získať základné vedomosti o priamej komunikácii prostredníctvom IKT (rozhovory, okamžité správy),
- poznať niektoré základné postupy pri využívaní internetu v informačnej spoločnosti (cestovný poriadok, mapy, internetový obchod),
- uvedomovať bezpečnostné riziká pri práci s internetom.

Algoritmické riešenie problémov

- zoznámiť sa so špecifickými postupmi riešenia problémov prostredníctvom IKT,
- zoznámiť sa s pojmami ako algoritmus, program, programovanie,
- získať základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT,
- naučiť sa uvažovať nad rôznymi parametrami efektívnosti rôznych riešení problémov,
- naučiť sa rôzne postupy a mechanizmy pri riešení úloh z rôznych oblastí.

Softvér a hardvér

- zoznámiť sa s princípmi fungovania jednoduchého hardvéru,
- zoznámiť sa s princípmi fungovania rôznych oblastí určenia softvéru,
- zoznámiť sa s úlohami operačných systémov (napr. práca so súbormi a priečkami),
- zoznámiť sa s fungovaním lokálnej siete a internetu.

Informačná spoločnosť

- oboznámiť sa s využitím IKT v najrôznejších oblastiach znalostnej spoločnosti,
- pochopiť, že používanie IKT si vyžaduje kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám,
- viesť k zodpovednému používaniu interaktívnych médií
- rozumieť rizikám, ktoré sa tu nachádzajú

Tematický okruh: REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – práca s prezentáciami

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií • skúmať nové nástroje v konkrétnom programe ○	• Pojmy: snímka, prezentácia, pozadie, prechod medzi snímkami • Vlastnosti a vzťahy: snímky a ich poradie • vytváranie prezentácie • vloženie novej snímky • vloženie textu • vloženie obrázku • spustenie, zastavenie prezentácie

Tematický okruh: REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – práca s tabuľkami

Žiak na konci 6.ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• používať konkrétne nástroje editora na prácu s tabuľkami	• Pojmy: tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky • Vlastnosti a vzťahy: adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba veľkosť, okraje bunky • pohyb (navigácia) v tabuľke • vpisovanie údajov, ich úprava, zvýrazňovanie

Tematický okruh: REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – informácie

Žiak na konci 6.ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• kódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie • dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií • vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze (knížnica, elektronický obchod, rezervácia lístkov...) • získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. zoskenovaním, odfotením, nahrať zvuku, videa...)	Vlastnosti a vzťahy: vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk...)

Tematický okruh: REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – štruktúry

Žiak na konci 6.ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadať, a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií • organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednotlivé vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel...) • interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodiť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami	Pojmy: postupnosť v tabuľke, (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka), riadok, stĺpec, vyhľadávač • Vlastnosti a vzťahy: poradie objektov a ich pozícií v postupnosti, význam postupnosti, pozícia objektov v tabuľke, predchodca, nasledovník, sused, význam tabuľky • práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou) • práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégie, turnajov, rodokmeň) • zapisovanie a vyhľadanie v jednoduchej štruktúre • zostavovanie štruktúry

Tematický okruh: KOMUNIKÁCIA A SPOLUPRÁCA – práca s nástrojmi na komunikáciu

Žiak na konci 6.ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja • hľadať a zobraziť prijatú správu od konkrétneho odosielateľa prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja • pripojiť prílohu správy, zobraziť prijatú prílohu prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja • zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy	Pojmy: príloha, adresár • dodržiavanie netikety • preposlanie mailu • priloženie prílohy • odosielanie e-mailu viacerým adresátom naraz

Tematický okruh: ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – analýza problému

Žiak na konci 6.ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• uvažovať o obmedzeniach, ktoré súvisia s riešením úlohy • identifikovať opakujúce sa vzory • uvažovať o hraničných prípadoch na úrovni cyklov • rozhodnúť o pravdivosti, nepravdivosti tvrdenia (výroku) vybrať prvky, alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia popísať vzťahy medzi informáciami vlastnými slovami uvádzať kontra príklad, v ktorom niečo neplatí, nefunguje • uvažovať o rôznych riešeniach	Vlastnosti a vzťahy: platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne) • krokovanie sekvencie a opakovania • rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia

Tematický okruh: ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – jazyk na zápis riešenia

Žiak na konci 6.ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka	Vlastnosti a vzťahy: chybný zápis, konštrukcie jazyka ako postupnosti príkazov • zostavovanie programu na zápis algoritmov • spustenie programu

Tematický okruh: ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – pomocou cyklov

Žiak na konci 6.ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
- rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému - rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas, a po skončení cyklu - stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty - riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní - zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka - interpretovať algoritmy s cyklami	Pojmy: opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí počet opakovaní s výsledkom ☐ zostavovanie ☐ upravovanie tela cyklu ☐ nastavenie počtu opakovaní

Tematický okruh: SOFTVÉR A HARDVÉR – počítač a prídavné zariadenia

Žiak na konci 6.ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
pracovať s pamäťovými zariadeniami – prenášať, ukladať, kopírovať informácie	Vlastnosti a vzťahy: programy spracovávajúce údaje pomáhajú nám riešiť problémy (program ako nástroj na kreslenie, písanie, počítanie, evidovanie údajov, určitými typmi údajov), klávesnica, myš a obrazovka ako zariadenie na komunikáciu s počítačom, pamäťové zariadenia (CD, HD, USB kľúč) ako médiá na prenos a uchovanie informácií

Tematický okruh: SOFTVÉR A HARDVÉR – práca proti vírusom a špehovaniu

Žiak na konci 6.ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
akceptovať, že nemajú sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie	Vlastnosti a vzťahy: vírus, ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru, alebo webových stránok

Tematický okruh: INFORMAČNÁ SPOLOČNOSŤ – digitálne technológie spoločnosti

Žiak na konci 6.ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov • diskutovať o tom, ako pomáhajú učiteľovi, žiakovi	Vlastnosti a vzťahy: spoločnosť a sociálne siete, digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, navigáciu, doma, v škole, v práci rodičov, v obchode, digitálne technológie a hry, film, hudba ☐ používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie

Tematický okruh: INFORMAČNÁ SPOLOČNOSŤ – legálnosť používania softvéru

Žiak na konci 6.ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv	Vlastnosti a vzťahy: vírus, autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu, legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií (texty, hudba, obrázky, filmy...)

Metódy a formy:

Počas vyučovania dejepisu sa budú využívať rôzne metódy a formy. Ich použitie bude závisieť od témy, štruktúry, času, náročnosti, materiálno-technického zabezpečenia a fázy vyučovacej hodiny. Na vyučovacích hodinách informatiky budeme využívať tieto **vyučovacie metódy**:

Výkladovo-ilustratívna metóda (metóda osvojovania poznatkov hotovým informovaním). Učiteľ pri tejto metóde oznamuje žiakom hotovú informáciu, špeciálne vybrané poznatky, organizuje prijímanie informácie žiakmi, ukazuje vzory činností, v ktorých sa tieto poznatky aplikujú v praxi. Žiaci informáciu prijímajú, dostávajú ju do vedomia a fixujú v pamäti.

Reproduktívna metóda (metóda osvojovania skúseností zo spôsobov činnosti napodobovaním). Učiteľ pri reproduktívnej metóde organizuje systém cvičení na reprodukovanie činností, ktoré sú žiakom známe a pochopené prostredníctvom výkladovo-informatívnej metódy. Žiaci reprodukovujú uvedenú činnosť. Časté opakovanie spôsobov činností im umožňuje nielen aplikovať, ale aj prehĺbovať vedomosti, sčasti ich rozširovať, a tým súčasne zaisťovať ich trvalé osvojenie. Táto metóda sa realizuje formou systému cvičení.

Tradičné vyučovanie - je charakterizované hlavne tým, že na vyučovacích hodinách sa využíva predovšetkým **výkladovo-ilustratívna a reproduktívna metóda**. Obidve metódy zaisťujú osvojovanie hotových poznatkov a skúseností z realizácie známych spôsobov činností. Prvé dve metódy výučby zaisťujú prípravu mladej generácie pre reprodukciu, a tým aj uchovávanie nahromadenej kultúry. Nemôžu však naučiť tvorivej činnosti. To je možné len v problémovom vyučovaní.

Problémové vyučovanie - využíva predovšetkým metódy problémového výkladu, heuristickú a výskumnú. Zapájaním žiakov do procesov hľadania a nachádzania riešenia

problémov, vďaka čomu sa žiaci učia nadobúdať nové poznatky samostatne, používať už osvojené vedomosti a získavajú skúsenosti z tvorivej činnosti..

Výskumná metóda (metóda osvojovania skúseností z tvorivej činnosti samostatným riešením problému).Pre úplné osvojenie skúseností z tvorivej činnosti a súčasne aj osvojenie poznatkov a skúseností na tretej úrovni slúži výskumná metóda. Učiteľ vytyčuje problém, ale riešenie spočíva na žiakovi. Žiaci samostatne skúmajú. Výsledkom efektívnej aplikácie výskumnej metódy je samostatnosť žiakov pri skúmaní a riešení najskôr ľahších, neskôr zložitejších problémov. Pri riešení nových problémových úloh sa žiak najprv zoznamuje s myšlienkou, princípom činnosti.

Vyučovacie metódy budeme uplatňovať v týchto **formách** výučby:

a) Metodické formy výučby - sú priamym prejavom danej metódy pri osvojovaní obsahu výučby. Ide tu o metodické usporiadanie obsahu výučby do účelnej formy. Podľa vonkajších znakov spôsobov práce učiteľa a žiakov možno metodické formy rozdeliť do skupín:

- výkladové formy (rozprávanie, objasňovanie, opis)
- dialogické formy (rozhovor, diskusia)
- demonštračné formy (demonštrácia postupu činnosti - ukážky riešenia úloh,
- formy samostatnej práce žiakov (samostatné štúdium, pokus, diskusia medzi žiakmi,
- experimentálne a teoretické cvičenie, písomné a grafické práce, riešenie testu, príprava počítačovej prezentácie).

b) Sociálne formy výučby

- pri týchto formách výučby ide o usporiadanie výučby vzhľadom k jej subjektom (učiteľovi a študentom). Podľa počtu študentov aktuálne zapojených do interakcie s učiteľom a spôsobu ich práce rozlišujeme sociálne formy:

- **frontálna práca** (učiteľ pracuje súčasne s celou triedou, pôsobí na všetkých žiakov, napr. pri výklade, zadávaní úloh, hromadných previerkach),
- **individuálna práca** (učiteľ je v interakcii len s jedným žiakom, ktorý pracuje samostatne, napr. pri ústnom skúšaní, riešení príkladov, osvojovaní si určitej zručnosti),
- **skupinová práca** (učiteľ je v interakcii so skupinou, v ktorej žiaci spoločne pracujú na určitej úlohe, napr. v rámci cvičenia robia experiment, riešia zložitejšie úlohy, vypracovávajú určitý produkt materiálnej, či nemateriálnej povahy) Pri tejto sociálnej forme výučby je základnou podmienkou interakcia medzi žiakmi. Pôsobenie učiteľa sa dostáva do úzadia a má poradnú, kontrolnú a korekčnú funkciu. Skupinová práca môže byť diferencovaná a nediferencovaná. V tradičnej škole je najmenej častá skupinová práca. Pritom v nej obsiahnuté prvky spolupráce pôsobia zmierňujúco na individualistický charakter práce študentov, ktorý môže viesť k ich nadmernej súťaživosti.

Medzipredmetové vzťahy:

Na hodinách informatiky budú žiaci využívať získané vedomosti a zručnosti z predmetov slovenský jazyk a literatúra, geografia. Nadobudnuté vedomosti a zručnosti z informatiky využijú žiaci v predmetoch matematika, slovenský jazyk, výtvarná výchova, geografia, dejepis, fyzika, anglický jazyk.

Prierezové témy:

Vo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sa explicitne neuplatňujú prierezové témy. Ich problematikou je možné sa zaoberať v súvislosti s kontextami riešených úloh.

Hodnotenie predmetu:

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, či žiak vzdelávací výstup – výkonový štandard zvládol, alebo nie. Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa odporúčajú postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia:

Pri **praktických aktivitách** je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka.

Predmet Informatika bude klasifikovaný známku. Pri jeho klasifikácii budeme vychádzať z Metodického pokynu č. 22/2011 s platnosťou od 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa použijú postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia.

V prípade písomných prác, testov, didaktických testov v programe ALF a akýchkoľvek prác, pri ktorých je možné využiť percentuálnu stupnicu.

Hodnotenie bude na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií a na základe vzájomnej dohody učiteľov nasledovne:

100% - 90%	výborný
89% - 75%	chválitebný
74% - 55%	dobrý
54% - 35%	dostatočný
34% - 0%	nedostatočný

Pri hodnotení žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami budeme postupovať v zmysle odporúčaných záverov psychologického vyšetrenia.

Na zlepšenie aktivity a zvýšenie záujmu žiakov o predmet, je potrebné tiež uplatňovať slovné hodnotenie a sebahodnotenie práce žiakov.

Učebné zdroje:

E – učebnica: Informatika s Alexom pre 6.ročník ZŠ

- Blaho, Kalaš

Tvorivá informatika - Prvý zošit z programovania + CD

CD-2005-5665/8772-1:09

- Varga, Hrušecká

Tvorivá informatika - Prvý zošit s internetom

CD-2006-11016/26870-2:092

- Salanci

Tvorivá informatika - Prvý zošit o obrázkoch + CD

CD-2005-3046/28747-23:092

- Blaho, Salanci

Tvorivá informatika - Prvý zošit o práci s textom + CD

CD-2007-14051/28982-1:092

- Kalaš, Winczer

Tvorivá informatika - Informatika okolo nás

CD-2007-15414/32261-2:092

- Kalaš a kol.

Tvorivá informatika. Prvý zošit o práci s číslami + CD

- Kalaš a kol.

Tvorivá informatika. Druhý zošit s internetom

8.5 Fyzika

Fyzika	6. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje 2 hodiny týždenne na zvládnutie obsahu učiva v 6. ročníku základnej školy, ktoré sme ponechali v plnom rozsahu. Týždenná hodinová dotácia sú 2 vyučovacie hodiny, 66 hodín/rok.

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet fyzika vedie žiakov k rozvíjaniu prírodovednej gramotnosti žiaka, tak aby žiak využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania, aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje vo forme tabuliek a grafov. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické zručnosti žiakov.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

Ciele predmetu:

Na jednotlivých vyučovacích hodinách žiaci budú:

- aplikovať empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov,
- vysvetľovať vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhovať metódy overenia svojich vysvetlení s pomocou učiteľa,
- prezentovať a obhajovať svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch s pomocou učiteľa,
- komunikovať verbálnou aj písomnou formou, oboznámiť sa so symbolickou, tabelárnou a grafickou komunikáciou
- aplikovať s pomocou učiteľa pri riešení fyzikálnych úloh a problémov fyzikálne pojmy, zákony, fakty, matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov,

- rozlišovať spoľahlivé informácie od nespoľahlivých – kriticky myslieť,
- riešiť problémy, v ktorých sa spájajú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- zoznamovať z historickým vývojom poznania vo fyzike ako vede a vplyvu technického vývoja na rozvoj poznania a spoločnosti,
- posudzovať užitočnosť vedeckých poznatkov a technických vynálezov pre rozvoj spoločnosti a tiež problémy spojené s ich využitím pre človeka a životné prostredie,
- pracovať v tíme, spolupracovať a diskutovať, budú zodpovední za výsledky svojej práce a zverené pomôcky,
- získavať záujem o prírodu a svet techniky,
- nadobúdať otvorenosť k novým objavom vo fyzike a technike,
- získavať pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

Obsah predmetu :

Obsah predmetu fyzika v 6. ročníku tvoria 2 tematické celky:

1. Skúmanie vlastností kvapalín, plynov, tuhých látok a telies
2. Správanie telies v kvapalinách a plynoch

Vzdelávacia oblasť: SKÚMANIE VLASTNOSTÍ KVAPALÍN, PLYNOV, TUHÝCH LÁTOK A TELIES

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok a telies za pomoci učiteľa, • overiť jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a tuhých telies, • rozlíšiť merateľné a nemerateľné vlastnosti látok a telies, • odmerať hmotnosť, dĺžku, objem telesa vhodne vybraným meradlom, spresňovať merania opakovaním merania a vypočítavaním priemeru z nameraných hodnôt, • zaznamenať s pomocou učiteľa namerané údaje správnym zápisom, • prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi, • rozlíšiť termíny fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka,	• vlastnosti kvapalín: nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť • účinky pôsobenia vonkajšej sily na hladinu kvapaliny v uzavretej nádobe, Pascalov zákon • využitie vlastností kvapalín • meranie objemu kvapalného telesa odmerným valcom, kalibrácia • objem značka V, jednotky objemu ml, l • vlastnosti plynov: stlačiteľnosť, tekutosť, rozpínavosť, deliteľnosť • využitie vlastností plynov • tekutosť ako spoločná vlastnosť kvapalín a plynov • fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka fyzikálnej veličiny, značka jednotky • látka a teleso, vlastnosti tuhých látok

značka jednotky, • spolu s učiteľom zostrojiť graf lineárnej závislosti a zistiť hodnoty z grafu, • použiť s pomocou učiteľa postup riešenia problémov: predpoklad – experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu, • rozlíšiť termíny látka a teleso, • porovnať a určiť spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov, tuhých látok a telies, • vytvoriť s pomocou učiteľa a prezentovať projekt primeraný obsahu vyučovania.	a telies: krehkosť, tvrdosť, pružnosť, deliteľnosť • meranie hmotnosti tuhých, kvapalných a plyných telies • hmotnosť, značka m, jednotky hmotnosti g, kg, t • odhad dĺžky, meradlo, stupnica meradla (najmenší dielik, rozsah) • dĺžka, značka d, jednotky dĺžky mm, cm, dm, m, km • objem tuhých telies, jednotky objemu cm^3, dm^3, m^3 • určenie objemu pravidelných telies (kocka, kváder) výpočtom • určenie objemu nepravidelných telies pomocou odmerného valca • rozdielne a spoločné vlastnosti kvapalín, plynov a tuhých telies
--	--

Vzdelávacia oblasť: SPRÁVANIE TELIES V KVAPALINÁCH A PLYNOCH

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• riešiť problémy spolu s učiteľom postupom: formulovanie problému – vyslovenie hypotézy – realizácia pokusov a meraní – spracovanie, posúdenie a interpretovanie výsledkov pokusov a meraní, • prezentovať výsledky pozorovania a merania za pomoci učiteľa pred spolužiakmi, • s pomocou učiteľa určiť hustotu tuhých telies a kvapalín z nameraných hodnôt ich hmotnosti a objemu, • s pomocou učiteľa zostrojiť graf závislosti hmotnosti od objemu pre pevné telesá z homogénnej látky, • vyhľadať hodnoty hustoty látok v tabuľkách, • s pomocou učiteľa riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hustoty, • vysvetliť vybrané javy správania telies v kvapalinách a plynach pomocou hustoty,	• plávajúce, vznášajúce a potápajúce sa telesá vo vode, meranie ich hmotnosti a objemu • hustota, značka ρ, jednotka hustoty g/cm^3, vzťah $\rho = m/V$ • vzťah medzi objemom a hmotnosťou telies zhotovených z rovnakej látky • hustota kvapalín • vytlačený objem kvapaliny plávajúcimi telesami a potápajúcimi sa telesami • porovnanie hmotnosti telies plávajúcich v kvapaline s hmotnosťou telesami vytlačenej kvapaliny • porovnanie hmotnosti potápajúcich sa telies s hmotnosťou telesami vytlačenej kvapaliny • vplyv teploty na hustotu • správanie sa telies (bubliniek) vo vzduchu a v plyne s väčšou hustotou ako má vzduch

• s pomocou učiteľa vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky.	• hustota plynov
--	--

Metódy a formy:

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Metódy, ktoré sa blížia objaviteľskému postupu a rozvíjajú samostatnosť, aktivitu a tvorivosť žiakov, sú už od najnižších ročníkov nielen prostriedkom, ale aj obsahom vzdelávania.

Na zvládnutie predpísaného učiva, uľahčenie a zapamätanie si učiva ako aj splnenie vyučovacích cieľov učiteľa budú využívať rôzne moderné metódy a formy práce, ktoré sú nielen veku primerané, ale podporujú aj záujem, motiváciu a tvorivosť žiakov.

Najúčinnejšími metódami sú práca s knihou, obrázkami a grafmi, samostatná práca žiakov s učebnicou, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami, tvorba projektov, pokusy, pozorovanie, didaktické hry, hravé aktivity, doplnovačky, osemšmerovky, tajničky, súťaže, kvízy.

Pri realizácii uvedených metód vyučovania kladieme dôraz hlavne na:

- krátkodobé a dlhodobé pozorovanie (pri praktických aktivitách, projekte)
- praktický nácvik zručností pri praktických aktivitách a experimentoch (pokus a pozorovanie)
- predvádzanie – názorné pomôcky, modely, obrazy ...
- uprednostnenie dialogických metód (rozhovor, diskusia, beseda) pred monologickými (rozprávanie, vysvetľovanie, výklad)
- prácu s odbornou literatúrou, prácu s textom
- samostatné učenie sa prostredníctvom IKT
- použite analyticko-syntetických, indukzívno-deduktívnych a porovnávacích logických postupov pri vyučovaní
- využitie kognitívnych (hľadanie súvislostí) a zážitkových metód
- **motivačné metódy** – motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém, motivačná demonštrácia
- **expozičné metódy** – rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, demonštračná metóda, pozorovanie, manipulácia s predmetmi, inštruktáž
- **problémové metódy** – heuristická metóda, projektová metóda
- **praktické aktivity** – práca dvojíc
- **práca s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií),
- **samostatné učenie prostredníctvom IKT** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).
- **aktivizujúce metódy** (diskusia, didaktické hry)
- **práca s mapou**
- **fixačné metódy** - metódy opakovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry), precvičovania, riešenia problémov

Na hodinách fyziky budeme využívať tieto formy výučby:

a) Metodické formy výučby - sú priamym prejavom danej metódy pri osvojovaní obsahu výučby. Ide tu o metodické usporiadanie obsahu výučby do účelnej formy.

- ukážky predmetov, javov, zobrazení
- formy samostatnej práce
- písomné a grafické práce, riešenie testu.

b) Sociálne formy výučby - pri týchto formách výučby ide o usporiadanie výučby vzhľadom k jej subjektom (učiteľovi a žiakom):

- frontálna práca
- individuálna práca
- skupinová práca

c) Organizačné formy výučby:

- vyučovacia hodina (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu),
- súťaž
- terénne pozorovania - praktické aktivity, exkurzie budú volené podľa podmienok školy a regionálnych možností, pričom budeme dbať na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.

Medzipredmetové vzťahy:

Vo vyučovacom predmete fyzika žiaci si osvojujú vedomosti a zručnosti na základe komunikačných zručností získaných v slovenskom jazyku. Na hodine fyziky sa budú využívať aj poznatky, ktoré žiaci získajú z vyučovacích predmetov: matematika, informatika, dejepis, biológia, geografia, výtvarná výchova, anglický jazyk.

Prierezové témy:

Do vyučovacieho procesu pridávame aj tieto prierezové témy :

Osobnostný a sociálny rozvoj

- rozvíjať ľudský potenciál žiakov, poskytovať im základy pre plnohodnotný a zodpovedný život
- rozvíjať tvorivý prístup k vlastným činnostiam, otvorenosť k experimentovaniu
- rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, za osobný život a seba vzdelávanie
- získavanie pozitívneho postoja k sebe a druhým
- formovanie dobrých medziľudských vzťahov v triede i mimo nej
- rozvíjanie základných zručností komunikácie a vzájomnej spolupráce
- získanie základných sociálnych zručností pre riešenie rôznych situácií
- akceptácia rôznych typov ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov
- vedieť pracovať ako aktívny člen skupiny a akceptuje pravidlá skupinovej práce

Multikultúrna výchova

- uvedomovať si vlastnú kultúrnu identitu a vedieť ju porovnávať so špecifikami iných kultúr

- rozvíjať u žiakov akceptovanie kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskú realitu

Mediálna výchova

- učiť žiakov, ako zmysluplne, kriticky a selektívne vnímať a využívať médiá a ich produkty
- naučiť žiakov schopnosti samostatne vyjadriť svoj názor na informácie z médií

Environmentálna výchova

- osvojiť si základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a životné prostredie
- správať sa šetrne k prírodným zdrojom

Ochrana života a zdravia

- zámerom prierezovej témy je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života a ostatných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov a zručností,
- poskytovať pomoc druhým v prípade ohrozenia zdravia a života.

Finančná gramotnosť

- uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárne správanie sa vo svojom okolí (domácnosť, škola),
- zoradiť osobné želania a potreby podľa ich dôležitosti. stanoviť si merateľné, krátkodobé finančné ciele,
- porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí. opísať aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičiava obľúbenú osobnú vec, opísať postup ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú vec.

Hodnotenie predmetu:

Učebný predmet fyzika sa bude hodnotiť podľa platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy. Pri jeho klasifikácii budeme vychádzať z Metodického pokynu č. 22/2011 s platnosťou od 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

V priebehu školského roka vyučujúci budú hodnotiť žiakov na základe kritérií prostredníctvom verbálneho hodnotenia, sebahodnotenia a klasifikácie s prihliadnutím na individuálne osobitosti žiaka a jeho temperament.

- **verbálna forma** kontroly úrovne osvojenia poznatkov – uprednostňuje prezentovanie žiakov na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom. Zisťuje a hodnotí najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.
- **písomná forma** - kontroluje a hodnotí osvojenie základných poznatkov prostredníctvom didaktického testu na konci tematického celku alebo skupiny

podobných učebných tém. Písomné odpovede budú hodnotené podľa percentuálnej tabuľky:

100% - 90%	výborný
89% - 75%	chválitebný
74% - 55%	dobrý
54% - 35%	dostatočný
34% - 0%	nedostatočný

Učebné zdroje:

Na hodinách fyziky budeme využívať okrem učebnice, tabuľky pre ZŠ, didaktickú techniku, odbornú literatúru, odborné poznatky z novín, časopisov, internetu.

6. ročník

1. Viera Lapitková, Milada Maťašovská, Václav Koubek, Ľuba Morková : Učebnica - Fyzika pre 6. ročník základných škôl, Expol Pedagogika, s. r. o., Bratislava, 2010, schválilo MŠ SR pod č. MŠSR-2010-193/323-2:919 zo dňa 8. januára 2010

8.6 Biológia

Biológia	6. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	1
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje 1 hodinu týždenne na zvládnutie obsahu učiva v VI. ročníku základnej školy, pridali sme 1 hodinu. Týždenná hodinová dotácia sú 2 vyučovacie hodiny, 66 hodín / rok.

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet biológia vedie žiakov k chápaniu prírody ako celku. Zameraný je na poznávanie javov ako aj procesov prebiehajúcich v prírode vo vzájomných súvislostiach. V biológii sa sústreďujeme hlavne na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka.

Poznanie spomínaných javov ovplyvňujúcich život človeka je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopnosti ekologicky myslieť a konať, ako aj pre upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia.

Ciele predmetu:

Na jednotlivých vyučovacích hodinách žiaci budú:

- získať základnú predstavu o prírode,
- pochopia vzájomné pôsobenie jednotlivých zložiek ako aj výsledku,
- pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- získavajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- analyzovať, interpretovať, triediť a hodnotiť informácie o organizmoch a prírode,
- používať správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- plánovať, uskutočňovať, zaznamenávať a vyhodnocovať jednoduché biologické pozorovania a pokusy,
- diskutovať o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- aplikovať osvojené vedomosti a spôsobilosti na podporu svojho zdravia,
- chrániť prírodu a šetriť prírodné zdroje,
- plánovať a realizovať jednoduché projekty v oblasti biológie,
- naučia sa prezentovať a obhajovať výsledky svojej práce.

Obsah predmetu :

Obsah predmetu biológia v VI. ročníku tvoria 2 tematické celky:

1. Život s človekom a v ľudských sídlach

2. Živé organizmy a ich stavba

Vzdelávacia oblasť: Život s človekom a v ľudských sídlach

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
- rozlíšiť špecifiká spoločenstva vznikajúceho v ľudských sídlach a v ich okolí, - zhodnotiť vplyv človeka na prostredie organizmov, - vysvetliť, aký význam majú pre človeka mikroorganizmy, - pestované rastliny a živočíchy žijúce v ľudských sídlach a v ich okolí, - navrhnuť a realizovať projekt na poznávanie organizmov žijúcich v okolí svojho bydliska alebo školy, - prezentovať výsledky z projektu.	ľudské sídlo, zdomáčňovanie, šľachtenie, odroda, plemeno mikroorganizmy (baktérie, plesne, kvasinky) zelenina cibul'ová, hlúbová, koreňová, plodová, strukoviny rastliny hospodárske, ovocné včela, včelstvo, včelárstvo, ryby, rybárstvo, rybníkárstvo zvieratá hospodárske, domáce škodcovia, parazity vonkajšie, vnútorné, prenášače nákazy, prevencia, premnoženie hlodavcov, hmyzu dezinfekcia, dezinsekcia, deratizácia biologická ochrana, spevavce

Vzdelávacia oblasť: Živé organizmy a ich stavba

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
- rozlíšiť rastlinnú a živočíšnu bunku podľa stavby, - vymenovať základné funkcie častí bunky, - pozorovať bunky mikroskopom, - pripraviť prezentáciu o vírusových a bakteriálnych ochoreniach a ich prevencii, - zostaviť schému všeobecnej stavby a organizácie tela mnohobunkovej rastliny a živočicha, - porovnať časti tela machu a kvitnúcej rastliny na ukážke, - vysvetliť základné funkcie orgánov tela kvitnúcej rastliny, - porovnať stavbu tela húb s plodnicami a bez plodníc, - pozorovaním zistiť odlišnosti vonkajšej stavby tela jednotlivých	- bunka, bunkové organely - vírusy, baktérie - organizmus jednobunkový, mnohobunkový pletivo, tkanivo, orgán, orgánová sústava, organizmus - stavba rastlín vonkajšia, vnútorná (koreň, stonka, list, kvet, plod, semeno) - vlákno, podhubie, výtrusnica - životný cyklus parazitov - stavba tela bezstavovcov - vonkajšia, vnútorná (sústava tráviaca, obehová, dýchacia, nervová, zmysly) - rozmnožovanie a vývin bezstavovcov

skupín bezstavovcov, • kategorizovať zástupcov prhlivcov, ploskavcov, hlístovcov, mäkkýšov, obrúčkavcov a článkonožcov na ukážke, • navrhnúť a zaznamenať pozorovanie vybraného bezstavovca, • spracovať a prezentovať výsledky pozorovania rôznymi formami.	
---	--

Metódy a formy:

Na zvládnutie predpísaného učiva, uľahčenie a zapamätanie si učiva ako aj splnenie vyučovacích cieľov učiteľa budú využívať rôzne moderné metódy a formy práce, ktoré sú nie len veku primerané, ale podporujú aj záujem, motiváciu a tvorivosť žiakov. Najúčinnjšími metódami sú práca s obrázkami a grafmi, samostatná práca žiakov s učebnicou, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami, tvorba projektov, pokusy, pozorovanie, didaktické hry.

Metódy, ktoré sa blížila objaviteľskému postupu a rozvíjajú samostatnosť, aktivitu a tvorivosť žiakov, sú už od najnižších ročníkov nielen prostriedkom, ale aj obsahom vzdelávania.

Z foriem sa zameriame na diferencované a individuálne vyučovanie, prácu v skupinách.

Medzipredmetové vzťahy:

Vo vyučovacom predmete biológia žiaci si osvojujú vedomosti a zručnosti na základe komunikačných zručností získaných v slovenskom jazyku.

Zručnosti získané v matematike budú zasa využívané na triedenie a porovnávanie, pri manipulácii s rozličným materiálom.

Prierezové témy:

Počas vyučovacieho procesu budeme vsúvať aj prierezové témy v dvoch oblastiach: Environmentálna výchova a Ochrana života a zdravia.

Environmentálnou výchovou vstúpujeme vedomosti, zručnosti a schopnosti žiakom vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí a vnímať životné prostredie a jeho ohrozenie na celom svete.

Ochrana života a zdravia je zasa zameraná na zdravý spôsob života a na ochranu zdravia pre škodlivinami.

Hodnotenie predmetu:

V priebehu školského roka vyučujúci budú hodnotiť žiakov na základe kritérií prostredníctvom verbálne hodnotenie, sebahodnotenie a klasifikácie. Taktiež budú prihliadať na individuálne osobitosti žiaka a na jeho temperament.

Učebný predmet biológia bude v VI. ročníku hodnotiť podľa platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy, a to klasifikáciou. Pri jeho klasifikácii budeme vychádzať z Metodického pokynu č. 22/2011 s platnosťou od 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Učebné zdroje:

1. Učebnica biológie od PaedDr. Mária Uhereková PhD., Mgr. Ida Hantabálová, Ing. Iveta Trévaiová, Mgr. Angelika Matľáková, RNDr. Zuzana Piknová, Mgr. Andrej Sitár, RNDr. Veronika Zvončeková, ktorú schválilo MŠ SR ako učebnicu biológie pre 6. ročník ZŠ zo dňa 20.11. 2009 rozhodnutím pod číslom CD 2009-29720/43170-19:911. Druhé vydanie rok 2012.

8.7 Dejepis

Dejepis	6. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v 6. ročníku ZŠ jednu vyučovaciu hodinu týždenne. Školský vzdelávací program je totožný so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu:

Dejepis je samostatným predmetom a spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou výchovou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Spolu s nimi predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Ide predovšetkým o postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti.

Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasť rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávanía ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych a spoločentiev. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Predmet dejepisu pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ciele predmetu:

Na hodinách dejepisu žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore
- budú využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti
- naučia sa používať dejepisnú mapu
- budú vedieť rozlišovať miestny, regionálny, národný, historický priestor
- budú rozpoznávať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti
- naučia sa popisovať historické udalosti na základe určujúcich znakov
- budú vedieť posúdiť konanie ľudí počas historických udalostí a vymedzovať ich dôsledky
- dokážu porovnávať jednotlivé informácie a rozlišovať ich

Obsah predmetu:

Obsah predmetu tvoria 3 tematické celky:

1. **Obrazy pravekého sveta**
2. **Obrazy starovekého sveta**
3. **Obrazy stredovekého sveta**

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Obrazy pravekého sveta:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
- rozpoznávať rozdiely - v spôsobe obživy a života - pravekých zberačov, lovcov a roľníkov - zdôvodniť oddelenie remeselníkov od roľníkov - analyzovať pracovné nástroje pravekých ľudí - porovnať kamenné pracovné nástroje s medenými a bronzovými nástrojmi - porovnať výhody a nevýhody týchto nástrojov resp. zbraní - identifikovať nástroje a zbrane človeka medenej doby - pochopiť spôsob obživy a života ľudí v medenej dobe na základe príbehu Ötzi.	- od lovca k roľníkovi a remeselníkovi - zberač, lovec, roľník - kameň, meď, bronz, železo - lovec doby medenej

Obrazy starovekého sveta:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
odhaliť vzťah medzi prírodnými podmienkami údolí veľkých riek	- riečne civilizácie, deľba práce - mestský štát

Obrazy stredovekého sveta:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• odhaliť ciele expanzívnej politiky Justiniána, Karola Veľkého a arabských kalifov • objasniť fungovanie stredovekej spoločnosti na základe vazalských vzťahov • identifikovať spôsob života a obživy jednotlivých sociálnych vrstiev stredovekej spoločnosti • vysvetliť fungovanie stredovekého mesta • zdôvodniť význam kláštora pre hospodárstvo a kultúru	• Byzantská ríša, Franská ríša, Arabská ríša • kráľ, léno, vazal, lénny systém, šľachta, duchovenstvo, poddaní, mestské obyvateľstvo • hrad, dedina, mesto, kláštor, univerzita

Metódy a formy:

Metódy, formy a prostriedky majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Počas vyučovania dejepisu sa budú uprednostňovať také stratégie pri ktorých žiak bude aktívny a učiteľ bude motivovať. Ich použitie bude závisieť od témy, štruktúry, času, náročnosti, materiálno-technického zabezpečenia a fázy vyučovacej hodiny.

Z motivačno-stimulačných metód to bude najmä motivačný rozhovor, rozprávanie, diskusia, prečítanie úryvku, názorné pomôcky, didaktické hry a iné.

Z expozičných metód to bude vysvetľovanie, rozprávanie, rozhovor, práca s učebnicou, práca s kartografickým materiálom a grafické znázorňovanie.

Z fixačných metód sa budú používať reprodukčné, precvičovacie a upevňovacie rozhovory.

Z diagnostických metód to budú najmä kontrolné metódy (frontálne a individuálne), z klasifikačných písomné a ústne hodnotenie.

Z organizačných foriem vyučovacieho procesu bude využívaná triedno-hodinová organizácia s kombinovaným typom vyučovacej hodiny.

Medzipredmetové vzťahy:

Vo vyučovaní dejepisu sa budú využívať poznatky, ktoré žiaci získajú z vyučovacích predmetov geografia, biológia, občianska náuka, výtvarná výchova, náboženská výchova, etická výchova, matematika, slovenský jazyk a literatúra.

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, podporovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok)
- pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnú integritu
- pestovať kvalitné medziľudské vzťahy
- rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu

Prierezová téma bude v T.C. Obrazy pravekej spoločnosti, Obrazy starovekej spoločnosti a Obrazy stredovekej spoločnosti.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

- viesť žiakov k priateľstvu, kultivovanému dospievaniu a zodpovednému prístupu k sexualite

Prierezová téma bude v T.C. Obrazy pravekej spoločnosti.

Environmentálna výchova

- uvedomiť si podmienky života a možnosti ich ohrozovania
- hodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií týkajúcich sa ekologických problémov
- prispievať k vnímaniu života ako najvyššej hodnoty
- angažovať sa v riešení problémov spojených s ochranou životného prostredia
- prispievať k utváraniu zdravého životného štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia

Prierezová téma bude v T.C. Obrazy stredovekej spoločnosti.

Mediálna výchova

- argumentovať vlastný názor a postoj k médiám
- naučiť žiaka kriticky pristupovať k jednotlivým produktom mediálneho trhu
- rozvíjať schopnosť analyzovať ponuky správ a posúdiť ich vierohodnosť a vyhodnotiť ich komunikačný zámer

Prierezová téma bude v T.C. Obrazy pravekej spoločnosti, Obrazy starovekej spoločnosti.

Multikultúrna výchova

- podporovať prosociálne správanie a konanie vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti.
 - spoznávať svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov,
 - podporovať rešpekt k iným kultúram,
- Prierezová téma bude v T.C. Obrazy stredovekej spoločnosti.

Ochrana života a zdravia

- viesť žiakov k zdravému spôsobu života
 - poukázať na škodlivosť drog, fajčenia a alkoholizmu
- Prierezová téma bude v T.C. Obrazy pravekej spoločnosti.

Finančná gramotnosť

- naučiť žiakov správne sa orientovať vo svete práce a peňazí

Prierezová téma bude v T.C. Obrazy pravekej spoločnosti, Obrazy starovekej spoločnosti a Obrazy stredovekej spoločnosti.

Hodnotenie predmetu:

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov je poskytnúť žiakovi, učiteľovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce a návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Hodnotiť sa bude verbálnou a písomnou formou, pričom sa bude riadiť metodickými pokynmi Ministerstva školstva Slovenskej republiky. Písomné odpovede budú hodnotené podľa percentuálnej tabuľky:

100% - 90%	výborný
89% - 75%	chválitebný
74% - 55%	dobrý
54% - 35%	dostatočný
34% - 0%	nedostatočný

Učebné zdroje:

Základným učebným zdrojom je vo vyučovaní dejepisu učebnica. KRASNOVSKÝ, B.MIHÁLIKOVÁ, M. – TONKOVÁ, M.: Dejepis pre 6. ročník základnej školy a 1 ročník gymnázia s osemročným štúdiom. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá, 2011. 95 s. ISBN 978-80-10-01872-7

Doplňkovým zdrojom sú dejepisné čítanky, noviny, mapy, atlasy a časopisy (Historická revue), encyklopédie, dobová tlač, videofilmy, internet a pod.

8.8 Geografia

Geografia	6. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	1
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v 6. ročníku ZŠ 1 vyučovaciu hodinu týždenne, my sme pridali ešte jednu vyučovaciu hodinu týždenne, nakoľko predmet je pre žiakov zaujímavý a naučí ich orientovať sa v aktuálnom svete.

Charakteristika predmetu:

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti planéty Zem. Od toho sa odvíja obsah predmetu. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám.

Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

Ciele predmetu:

Geografia rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Považuje sa za ne súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré vie žiak správne kombinovať, a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny.

Žiaci:

- vyhľadávajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov
- prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (tabuľky, schémy, fotografie, filmy a pod.)
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka

- zaujmú postoj k najväznejším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia, pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek

Základné otázky geografie sú:

- kde je to?
- čím je to zaujímavé?
- ako to vzniklo?
- ako to vyzerá?
- akí ľudia tam žijú?

Obsah predmetu:

Obsah predmetu geografia v 6. ročníku je postavený na spoznávaní okolitého sveta, svetadielov a kontinentov. V 6 ročníku obsah predmetu tvorí:

- **Austrália a Oceánia**
- **Amerika – Nový svet**

AUSTRÁLIA A OCÉANIA:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• opísať polohu a pobrežie Austrálie a Oceánie z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány), • vysvetliť nedostatok vlhky a pitnej vody na území svetadielu, • zdôvodniť jedinečnosť rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v Austrálii, • uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v Austrálii, • porovnať životné podmienky obyvateľov Austrálie, Nového Zélandu a Oceánie, • opísať nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Austrálie • zostaviť tabuľku 5 najväčších miest Austrálie podľa tematickej mapy („čítanie“ mapy), • rozlíšiť základné odvetvie hospodárstva Austrálie a Oceánie • zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Austrálie do Zoznamu	• Austrália • Oceánia • Tasmánia • obratník Kozorožca • Veľké predelové vrchy, plošiny, nížiny, púšte, Uluru, Eyrovo jazero, Murray, Darling, podzemná voda, • rastlinné pásma, živočíchy, • Austrálsky zväz • rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, prisťahovalectvo, pôvodní obyvatelia Austrálie (aborigénci), • Sydney, Melbourne, Perth, Canberra • hospodárstvo, sídla, • pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO

kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.	
---	--

AMERIKA – NOVÝ SVET:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
- vymedziť polohu Ameriky (čítanie mapy), - opísať z mapy pobrežie Ameriky (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány). („čítanie“ mapy), - vysvetliť vznik najdlhšieho pohoria na svete na západe Ameriky, - opísať vznik a zdôvodniť veľký počet sopiek a vulkanických oblastí v Amerike, - popísať vznik tornád a hurikánov - opísať vodstvo Ameriky - vysvetliť rozdiely v podnebí v rôznych oblastiach Ameriky, - porovnať typy krajín v Amerike a Austrálii, - uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov v Amerike, - zdôvodniť jedinečnosť a unikátnosť Amazonského dažďového pralesa a vyjadriť svoj názor k vyrubovaniu lesa - zaradiť dve pamiatky Ameriky do Zoznamu prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, - opísať priebeh objavovania a osídľovania Ameriky, - opísať rozmiestnenie obyvateľstva vzhľadom ku prírodným podmienkam v Amerike, - vytvoriť zoznam piatich najväčších miest Ameriky („čítanie“ mapy), - určiť základné odvetia hospodárstva štátov Severnej a Južnej Ameriky	- Amerika - Rovník, obratníky - Severná Amerika, Stredná Amerika, Južná Amerika - Tichý oceán, Atlantický oceán, Severný ľadový oceán - Kordillery, Andy, Apalačské vrchy, Brazílska vysočina - Mississippská nížina, Atlantická nížina, Laplatská nížina - Sopky, zemetrasenia - Tornáda, hurikány, - Mississippi, Missouri, Amazonka, Orinoco, Veľké kanadské jazerá, Titicaca - Typy krajín - Amazonský dažďový prales - Prírodné pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO - Obyvateľstvo Ameriky, pôvodní obyvatelia, prisťahovalectvo, miešanci, kresťanstvo - New York, Mexiko, Los Angeles, Buenos Aires, Ottawa - Hospodárstvo Ameriky - USA - Kanada - Mexiko a štáty Strednej Ameriky

• uviesť najvýznamnejšiu poľnohospodársku plodinu, ktorá sa pestuje v rôznych regiónoch Ameriky, • zdôvodniť výnimočnosť postavenia USA v Amerike aj vo svete, • porovnať hospodársku vyspelosť štátov Ameriky	• Južná Amerika • Latinská Amerika • Brazília • Argentína
--	--

Metódy a formy:

Vo vyučovacom procese na hodinách geografie budeme využívať nasledujúce metódy:

- **motivačné metódy** – motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia
- **expozičné metódy** – rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, demonštračná metóda
- **problémové metódy** – heuristická metóda, projektová metóda
- **praktické aktivity** – práca dvojíc
- **práca s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií),
- **samostatné učenie prostredníctvom IKT** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).
- **aktivizujúce metódy** (diskusia, didaktické hry)
- **práca s mapou**
- **fixačné metódy** (metódy opakovania, precvičovania, riešenia problémov)

Na vyučovacích hodinách geografie využijeme tieto formy výučby:

- **Metodické formy výučby** - sú priamym prejavom danej metódy pri osvojovaní obsahu výučby. Ide tu o metodické usporiadanie obsahu výučby do účelnej formy.
- ukážky predmetov, javov, zobrazení
- formy samostatnej práce
- písomné a grafické práce, riešenie testu.

b) Sociálne formy výučby

- pri týchto formách výučby ide o usporiadanie výučby vzhľadom k jej subjektom (učiteľovi a žiakom):

- frontálna práca
- individuálna práca
- skupinová práca

c) Organizačné formy výučby:

- vyučovacia hodina
- súťaž

Medzipredmetové vzťahy:

Na hodine geografie sa budú využívať aj poznatky, ktoré žiaci získajú z vyučovacích predmetov: dejepis, matematika, informatika, náboženská výchova, biológia, výtvarná výchova.

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

- získavanie pozitívneho postoja k sebe a druhým
 - formovanie dobrých medziľudských vzťahov v triede i mimo nej
 - rozvíjanie základných zručností komunikácie a vzájomnej spolupráce
 - získanie základných sociálnych zručností pre riešenie rôznych situácií
 - akceptácia rôznych typov ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov
 - vedieť pracovať ako aktívny člen skupiny a akceptuje pravidlá skupinovej práce
- Prierezová téma sa bude uplatňovať v tematickom celku: **Austrália a Oceánia a Amerika – Nový Svet.**

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

- význam harmonickej a zdravej rodiny pre optimálny telesný a duševný vývin dieťaťa, zásady rodinnej výchovy
 - naučiť žiakov potrebným sociálnym zručnostiam, asertívnemu správaniu a empatie.
- Prierezová téma sa bude uplatňovať v tematickom celku: **Austrália a Oceánia a Amerika – Nový Svet.**

Environmentálna výchova

- význam ovzdušia pre život na Zemi, klimatické zmeny
 - význam vody, kolobeh vody, ochrana jej čistoty, ohrozovanie vôd, pitná voda u nás a vo svete,
 - význam pôdy pre život na Zemi, ochrana pôdy
 - vedieť význam lesa a poznať negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie
 - vedieť opísať zmeny krajiny vplyvom činnosti človeka
 - vplyv sopečnej činnosti a zemetrasenia na život ľudí
 - poznať dôsledky rozširovania púští
 - posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu
 - poznať význam druhej rozmanitosti v tropickom dažďovom pralesi
 - vedieť vysvetliť následky na ekologickú rovnováhu v dôsledku miznutia tropických dažďových pralesov
 - vedieť aplikovať na miestne podmienky funkciu umelého ekosystému – ľudské sídlo (mesto, dedina) a jeho vzťah k okoliu
 - poznať príčiny a dôsledky globálnych ekologických problémov u nás a vo svete
- Prierezová téma sa bude uplatňovať v tematickom celku: **Austrália a Oceánia a Amerika – Nový Svet.**

Mediálna výchova

- rozvoj schopnosti vyslovovať vlastné hodnotenia na základe dostupných informácií, ktoré žiaci denne získavajú z médií
- podnecovať žiakov k väčšiemu zamýšľaniu sa nad tým, čo vidia, čo počujú, čo čítajú
- rozvoj schopností obhajovať vlastné názory a kritické premýšľanie
- vedieť filtrovať a selektovať pozitívne informácie z médií

Prierezová téma sa bude uplatňovať v tematickom celku: **Austrália a Oceánia a Amerika – Nový Svet.**

Multikultúrna výchova

- aktívne počúvať a rešpektovať názory iných
- uvedomovať si a vyjadrovať svoju kultúrnu identitu
- rešpektovať identitu druhých ľudí
- vážiť si a nepoškodzovať kultúrne dedičstvo iných kultúr
- vedieť prejavovať snahu o toleranciu a empatiu voči iným kultúram
- vedieť vysvetliť pojem kultúrna rozmanitosť
- schopnosť reflektovať stereotypy a predsudky v uvažovaní o vlastnej kultúre a o kultúrach iných ľudí

Prierezová téma sa bude uplatňovať v tematickom celku: **Austrália a Oceánia a Amerika – Nový Svet.**

Ochrana života a zdravia

- pestovať u žiakov pocit vzájomnej pomoci pri prírodných katastrofách
- pochopiť význam medzinárodnej humanitárnej pomoci
- rozvíjať vzťah k prírode, jej ochrane, k zdraviu a všetkým živým organizmom
- viesť žiakov k spoluzodpovednosti za stav životného prostredia

Prierezová téma sa bude uplatňovať v tematickom celku: **Austrália a Oceánia a Amerika – Nový Svet.**

Finančná gramotnosť

- osvojiť si základné etické súvislosti problematiky chudoby a bohatstva
- pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce

Prierezová téma sa bude uplatňovať v tematickom celku: **Austrália a Oceánia a Amerika – Nový Svet.**

Hodnotenie predmetu:

V procese hodnotenia budeme uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi a humánný prístup. Zohľadníme aj usilovnosť a individuálne osobitosti žiaka. Pri klasifikácii budeme vychádzať z Metodického pokynu č. 22/2011-R z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Využijeme aj slovné hodnotenie (klady a nedostatky práce žiaka) a motivačné hodnotenie. U žiakov budeme rozvíjať správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom. Písomné odpovede budú hodnotené podľa percentuálnej tabuľky:

100% - 90%	výborný
89% - 75%	chválitebný
74% - 55%	dobrý
54% - 35%	dostatočný
34% - 0%	nedostatočný

Učebné zdroje:

RUŽEK, I. a kol.: *Učebnica zemepisu pre 6. ročník základných škôl*. Harmanec. VKÚ, 2009.
TOLMÁČI, L. a kol.: *Geografia 6. Príroda Zeme. Učebnica pre 6. ročník ZŠ 1. časť*. Bratislava. Litera, 1995.
VARLEYOVÁ, C.- MILESOVÁ, L.: *Zemepisná encyklopédia*. Bratislava. Mladé letá, 1996.
DOHERTY, G.: *Geografia pre všetkých*. Bratislava. Matys, 2005.
KOLEKTÍV: *Školský atlas sveta*. Harmanec. VKÚ, 2003.
Nástenné mapy: Svet, Amerika, Austrália a Oceánia
Edukačný softvér: Google Earth, Editor máp 2
Digitálna knižnica: <http://geografiapreziakov.webnode.sk>, <http://www.lepsiageografia.sk>,
<http://www.zborovna.sk>
odborné časopisy: National geographic, GEO, Ľudia a Zem

8.9 Občianska náuka

Občianska náuka	6. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v 6. ročníku ZŠ jednu vyučovaciu hodinu týždenne. Školský vzdelávací program je totožný so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika učebného predmetu :

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

Ciele učebného predmetu:

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií tým, že vedie žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebapoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaní si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- vytváraní pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznávaní stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- získaní základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti,
- uplatňovaní vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváraní schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaní mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratí zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

Témy, tematické celky:

Predmet veku primerane oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti sociológie, psychológie, politológie, práva a ekonómie, ktoré ich vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnoprávnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcom a spoločnosťou. Podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov.

VZDELÁVACÍ BLOK – tematické celok:

Moja obec, región, vlasť, Európska únia

Moja škola

Vonkajší a vnútorný svet jednotlivca

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Moja obec, región, vlasť, Európska únia	História a súčasnosť mojej obce	Žiak pozná históriu a súčasnosť obce, v ktorej žije.
	Kronika a erb mojej obce	Vie vysvetliť význam symbolov obce (erb, vlajka), ak ich obec má. Vie posúdiť význam obecnej kroniky pre poznanie minulosti obce a pre jej prepojenie so súčasnosťou.
	Významné osobnosti našej obce.	Pozná osobnosti obce v minulosti a dnes. Uvedomuje si význam pozitívnych vzorov z minulosti a súčasnosti pre svoj život.
	Na čo som hrdá/hrdý v mojej obci a jej okolí (pamiatky, príroda)	Buďuje si pocit hrdosti na svoju obec poznaním jej prírody a pamiatok.
	Verejný, kultúrny a spoločenský život v našej obci	Zaujíma sa o spôsob volieb poslancov do obecného zastupiteľstva. Zúčastní sa (s rodičmi alebo učiteľmi) na zasadnutí obecného zastupiteľstva. Aktívne sa s členmi svojej rodiny zapája do organizovania akcií v obci a zúčastňuje sa ich.
	Môj región	Žiak pozná históriu a súčasnosť regiónu, v ktorom žije.
	Moja vlasť – Slovenská republika Štátne symboly	Vytvára si hrdosť na svoju vlasť poznaním jej minulosti, prítomnosti, pamiatok a prírody.

		Pozná štátne symboly a vie, ako im vzdať úctu.
	Európska únia	Uvedomuje si význam európskej integrácie pre život občanov SR. Vie si vyhľadať a v praktickom živote používať základné informácie o EÚ.
	Prepojenie národnej identity s európskou identitou	Uvedomuje si nutnosť zachovania slovenskej národnej identity s prepojením na európsku identitu. Podporuje šírenie znášanlivosti a tolerance medzi národmi EÚ.
Vnútorň a vonkajší život jednotlivca		
Vnútorň život jednotlivca	Ľudská psychika	Uvedomuje si spätosť ľudskej psychiky s biologickými faktormi (nervovou sústavou). Uvedomuje si, že jeho psychika je vo vývine. Pozná základné prvky psychiky – pocit, vnem, predstava. Vie ich rozlíšiť.
	Osobnosť	Uvedomuje si neopakovateľnosť charakteristických znakov osobnosti. Pozná základné typy osobnosti podľa temperamentu a vie zaradiť seba samého.
	Proces učenia sa	Vie rozlíšiť dva druhy pamäte (krátkodobú, dlhodobú) a chápe ich význam pre svoje vzdelávanie. Uvedomuje si súvislosť medzi pamäťou a myslením v procese učenia sa. Posudzuje základné metódy učenia sa a hľadá si najvhodnejšie pre svoju osobnosť. Vie na jednoduchom príklade odvodiť z dvoch súdov záver usudzovania.
	Psychológia	Vie rozlišovať medzi

	v každodennom živote	základnými emóciami a chápe dôležitosť primeraného prežívania emócií. Vie posúdiť svoje schopnosti pre niektorý typ činnosti. Vie využívať osvojené vedomosti zo psychológie vo svojom každodennom živote.
Vonkajší život jednotlivca	Vytváranie sociálnych vzťahov jednotlivca v širšom prostredí	Uvedomuje si vytváranie sociálnych vzťahov vo všetkých skupinách, ktorých je členom.
	Sociálne skupiny	Uplatňuje poznatky o socializácii pri svojom včleňovaní sa do sociálnych skupín. Pozná pozície a roly jednotlivcov v spoločenských skupinách.
	Sociometria skupiny Sociálne vzťahy v triede	Pozná základné metódy merania sociálnych vzťahov v skupine. Rešpektuje každého člena skupiny bez ohľadu na jeho pozíciu v skupine. Vie odolávať tlaku niektorých členov skupiny. Podporuje včleňovanie sa jednotlivcov do sociálnej skupiny. Uvedomuje si súvislosť medzi vzťahmi v skupine a konaním členom sociálnej skupiny, ako aj skupiny ako celku.
	Sociálne zručnosti	Ovláda a v každodennom živote používa základné komunikačné zručnosti – komunikuje, spolupracuje a rieši konflikty.

Metódy a formy:

Metódy, formy a prostriedky majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Počas vyučovania dejepisu sa budú uprednostňovať také stratégie pri ktorých žiak bude aktívny a učiteľ bude motivovať. Ich použitie bude závisieť od témy, štruktúry, času, náročnosti, materiálno-technického zabezpečenia a fázy vyučovacej hodiny.

Z motivačno-stimulačných metód to bude najmä motivačný rozhovor, rozprávanie, diskusia, prečítanie úryvku, názorné pomôcky, didaktické hry a iné.

Z expozičných metód to bude vysvetľovanie, rozprávanie, rozhovor, práca s učebnicou, práca s kartografickým materiálom a grafické znázorňovanie.

Z fixačných metód sa budú používať reprodukčné, precvičovacie a upevňovacie rozhovory.

Z diagnostických metód to budú najmä kontrolné metódy (frontálne a individuálne), z klasifikačných písomné a ústne hodnotenie.

Z organizačných foriem vyučovacieho procesu bude využívaná triedno-hodinová organizácia s kombinovaným typom vyučovacej hodiny.

Kognitívne metódy výučby sú systémom uvedomelých a cieľavedomých pôsobení učiteľa, ktorými riadi poznávaciu a praktickú činnosť študentov zameranú na dosiahnutie cieľov výučby.

Výkladovo - ilustratívna metóda - metóda osvojovania poznatkov hotovým informovaním.

Reproduktívna metóda (metóda osvojovania skúseností zo spôsobov činnosti napodobovaním).

Tradičné vyučovanie - je charakterizované hlavne tým, že na vyučovacích hodinách sa využíva predovšetkým **výkladovo-ilustratívna a reproduktívna metóda**.

Problémové vyučovanie - využíva predovšetkým metódy problémového výkladu, heuristickú a výskumnú.

Metóda problémového výkladu (metóda osvojovania poznatkov zdôvodňovaným informovaním).

Heuristická metóda (metóda osvojovania skúseností z tvorivej činnosti etapovitým riešením problému

Výskumná metóda (metóda osvojovania skúseností z tvorivej činnosti samostatným riešením problému).

Dialóg a diskusia prebiehajú vo väčšej alebo menšej skupine. Učiteľ sa tejto aktivity môže zúčastňovať ako diskutujúci alebo facilitátor.

Inscenačné metódy (metódy hrania rol) - spočívajú v simulácií stanovených situácií, keď sa riešenie realizuje prostredníctvom hrania rol.

Brainstorming (burza dobrých nápadov) - kladie dôraz na čo najrýchlejšie zhromaždenie a zapísanie nápadov, námetov, informácií. Cieľom je vyprodukovať čo najviac myšlienok v minimálnom čase.

Zážitkové metódy – vytváranie zážitku, emocionálne prežívanie skutočnej situácie na vlastnej koži. Takýto spôsob učenia vedie často k silným zážitkom a spontánnemu učeniu sa.

Formy:

Frontálna práca (učiteľ pracuje súčasne s celou triedou, pôsobí na všetkých žiakov, napr. pri výklade, zadávaní úloh, hromadných previerkach).

Individuálna práca (učiteľ je v interakcii len s jedným študentom, ktorý pracuje samostatne, napr. pri ústnom skúšaní, riešení príkladov, osvojovaní si určitej zručnosti),

Skupinová práca (učiteľ je v interakcii so skupinou, v ktorej študenti spoločne pracujú na určitej úlohe, napr. v rámci cvičenia robia experiment, riešia zložitejšie úlohy, vypracovávajú určitý produkt materiálnej či nemateriálnej povahy) Pri tejto sociálnej forme výučby je základnou podmienkou interakcia medzi študentmi. Pôsobenie učiteľa sa dostáva do úzadia a má poradnú, kontrolnú a korekčnú funkciu. Skupinová práca môže byť diferencovaná a nediferencovaná. V tradičnej škole je najmenej častá skupinová práca. Pritom v nej obsiahnuté prvky spolupráce pôsobia zmierňujúco na individualistický charakter práce študentov, ktorý môže viesť k ich nadmernej súťaživosti.

Projektové vyučovanie - realizácia projektovej formy vyučovania na hodinách nie je pevne stanovená, a preto ani neobmedzuje učiteľa v jeho tvorivosti a spôsoboch realizácie

vyučovacej hodiny, využíva medzipredmetové vzťahy, stiera hranice medzi jednotlivými predmetmi. Primárnym cieľom projektového vyučovania je aktívne zapojiť žiakov do poznávacieho procesu.

Integrované tematické vyučovanie (ITV) - predstavuje komplexný program, ktorý v sebe integruje všetky princípy efektívneho učenia.

Párové vyučovanie – výučba v dvojiciach, úlohy sa zadávajú dvojici, páru žiakov. Informačný okruh sa rozširuje o väzbu žiak – žiak a posilňujú sa prvky spolupráce.

Tímové vyučovanie – zabezpečuje tím učiteľov s vnútornou deľbou práce a špecializáciou, žiaci sú zoskupovaní do niekoľkých rôzne veľkých skupín, učebná činnosť žiakov i vyučovacia činnosť učiteľa je prispôbená špecializácii učiteľa a veľkosti skupiny, podľa týchto požiadaviek prebieha výučba v rôzne veľkých učebniach, tomu sa prispôsobuje čas a rozvrh vyučovania.

Programované vyučovanie – žiak svoju činnosť riadi sám pomocou naprogramovaného učiva, odlišné je usporiadanie učebnej látky, žiak má individuálne tempo výučby.

Individuálne vyučovanie - je považované za najstaršiu organizačnú formu vyučovania, riadiaci systém predstavuje jeden učiteľ, ktorý vyučuje, respektíve riadi činnosť vždy iba jednotlivých žiakov. Žiaci sa zhromažďujú spravidla v jednej miestnosti, pričom každý žiak pracuje individuálne, vzájomne nespolupracujú. Sú rôzneho veku, na rôznej vedomostnej úrovni a rôzny je aj ich počet. Učivo je stanovené pre každého žiaka zvlášť, žiadne spoločné učebnice, ani úlohy, či zadania. Čas vyučovania je časovo neobmedzený. Nie je presne určený v časových jednotkách v priebehu dňa ani roka. Rozmiestnenie žiakov a vecných prostriedkov je voľné a nie je presne určené.

Vyučovacia hodina – riadiaci systém predstavuje jeden učiteľ, ktorý vyučuje – riadi učebnú činnosť celej skupiny žiakov naraz, vyučuje “hromadne”. Učiteľ má vedúcu úlohu, ktorá sa neskôr presúva čiastočne na žiaka.

Exkurzie - rozumieme nimi dočasné prenesenie vyučovacieho procesu z prostredia triedy do reálneho prostredia.

Besedy a organizované rozhovory - sú organizačné jednotky, ktoré sa realizujú priamym rozhovorom pedagóga so žiakmi alebo formou besedy o aktuálnych problémoch. Besedu a organizovaný rozhovor treba primerane vopred pripraviť.

Sútáže a kvízy - prispievajú k uspokojeniu základnej potreby človeka, akou je potreba uplatniť sa. Väčšinou sa jedná o jednorazové akcie, ale môžu byť i dlhodobé.

Medzipredmetové vzťahy:

Vo vyučovaní občianskej náuky sa budú využívať poznatky, ktoré žiaci získajú z vyučovacích predmetov geografia, biológia, dejepis, výtvarná výchova, náboženská výchova, etická výchova, matematika, slovenský jazyk a literatúra.

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, podporovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok)
- pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnú integritu
- pestovať kvalitné medziľudské vzťahy

- rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu
- Vzťahy v rodine a fungovanie rodiny
- Naša rodina
- Školská samospráva
- Obec , v ktorej žijem
- Človek ako bytosť
- Štruktúra osobnosti
- Utváranie osobnosti
- Typológia osobnosti
- Proces učenia
- Rodina ako primárna sociálna skupina
- Vzájomné vzťahy v skupine
- Sociálne zručnosti

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

- viesť žiakov k priateľstvu, kultivovanému dospievaniu a zodpovednému prístupu k sexualite

Prierezová téma bude v T.C. : Pravidlá v rodine

Environmentálna výchova

- uvedomiť si podmienky života a možnosti ich ohrozovania
- hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií týkajúcich sa ekologických problémov
- prispievať k vnímaniu života ako najvyššej hodnoty
- angažovať sa v riešení problémov spojených s ochranou životného prostredia
- prispievať k utváraniu zdravého životného štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia

Prierezová téma bude v T.C. :

- Práva a povinnosti členov rodiny
- Naši príbuzní, priatelia
- Školská samospráva
- Región, v ktorom žijem
- Významné osobnosti našej obce

Mediálna výchova

- argumentovať vlastný názor a postoj k médiám
- naučiť žiaka kriticky pristupovať k jednotlivým produktom mediálneho trhu
- rozvíjať schopnosť analyzovať ponuky správ a posúdiť ich vierohodnosť a vyhodnotiť ich komunikačný zámer

Prierezová téma bude v T.C. :

- Moja škola
- Triedna samospráva
- Región, v ktorom žijem
- Významné osobnosti našej obce

- Štátne symboly ,štátne sviatky a pamätné dni

Multikultúrna výchova

- podporovať prosociálne správanie a konanie vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti.
- spoznávať svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov,
- podporovať rešpekt k iným kultúram,

Prierezová téma bude v T.C. :

- Moja rodina
- Život vo viacgeneračných rodinách
- Pravidlá správania v rodine
- História našej obce
- Ochrana života a zdravia

Ochrana života a zdravia

- viesť žiakov k zdravému spôsobu života
- poukázať na škodlivosť drog, fajčenia a alkoholizmu

Prierezová téma bude v T.C.: Naša rodina

Finančná gramotnosť

- naučiť žiakov správne sa orientovať vo svete práce a peňazí

Prierezová téma bude v T.C. :

- Naša rodina
- Pravidlá v rodine
- Práva a povinnosti členov rodiny
- Poslanie a funkcia rodiny
- Život vo viacgeneračných rodinách
- Pravidlá správania
- Región, v ktorom žijem

Učebné zdroje:

Zdrojom informácií pre žiakov je učebnica občianskej náuky pre 6. ročník, pracovné listy pre žiakov, internet, denná tlač.

Hodnotenie predmetu :

Predmet občianska náuka je klasifikovaný na vysvedčení známkami.

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov je poskytnúť žiakovi, učiteľovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde

má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce a návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Hodnotiť sa bude verbálnou a písomnou formou, pričom sa bude riadiť metodickými pokynmi Ministerstva školstva Slovenskej republiky. Písomné odpovede budú hodnotené podľa percentuálnej tabuľky:

100% - 90%	- výborný
89% - 75%	- chválitebný
74% - 55%	- dobrý
54% - 35%	- dostatočný
34% - 0%	- nedostatočný

8.10 Etická výchova

Etická výchova	6. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v 6. ročníku ZŠ jednu vyučovaciu hodinu týždenne. Školský vzdelávací program je totožný so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu:

Hlavnou funkciou povinne voliteľného predmetu etická výchova v nižšom strednom vzdelávaní je osobnostný a sociálny rozvoj žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tohto cieľa sa primárne využíva zážitkové učenie, riadený rozhovor, diskusia, simulačné hry, ktoré popri informáciách účinne rozvíjajú mravný úsudok, rozlišovanie dobra od zla, orientáciu v etických dilemách dnešnej spoločnosti. Jej súčasťou je rozvoj sociálnych spôsobilostí ako napr. otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod. Podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Žiaci sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách. V nižšom strednom vzdelávaní vedíme žiakov k reflexii a prehodnocovaniu svojho správania i správania iných, vzhľadom na cieľovú rovinu etickej výchovy, ktorou je sociálne rozvinutý človek a spolupracujúce spoločenstvo.

Preto sa etická výchova javí ako predmet, ktorý pripravuje pôdu pre ostatné výchovy, ktoré súvisia s uplatnením sa nielen v konkrétnych osobných vzťahoch žiaka, ale aj v jeho pripravenosti žiť pre spoločné dobro s inými ľuďmi a pre iných.

Ciele predmetu:

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medzilľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je
 - život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému
 - životu iných,
- naučia sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- zdôvodnia dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií,
- naučia sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných,
- ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných
 - sociálnych skupinách,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky,
 - manželstva a rodiny,
- osvoja si pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,

- zdôvodnia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávanie spoločensky uznávaných noriem.

Obsah predmetu:

Obsah predmetu tvoria tematické celky:

- **Identifikácia a vyjadrovanie citov**
- **Kognitívna a emocionálna empatia**
- **Asertívne správanie**
- **Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre**
- **Pozitívne vzory v každodennom živote**
- **Prosociálne správanie**

IDENTIFIKÁCIA A VYJADROVANIE CITOV:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• pomenovať city zodpovedajúce prežívaniu pohody, • uviesť príklady vplyvu citov na zdravie človeka, • zahrať scénu s vyjadrením rôznych emocionálnych stavov, • rozlíšiť kultivovanosť a nekultivovanosť vo vyjadrovaní citov, • zahrať formou scény spôsob vyjadrenia citov spojených s nepohodou,	• city • základné delenie citov • city a zdravie • city a výkonnosť • kultivované vyjadrovanie citov

KOGNITÍVNA A EMOCIONÁLNA EMPATIA:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• vysvetliť pojem empatia a jej dôležitosť v medziludských vzťahoch, • vysvetliť, čo ovplyvňuje empatiu, • používať prvky aktívneho počúvania v komunikácii, • diskutovať o dôvodoch empatie pri riešení problémov,	• empatia • faktory ovplyvňujúce empatiu • empatia v modelových situáciách • počúvanie a empatia

ASERTÍVNE SPRÁVANIE:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
- rozlíšiť pasívne, agresívne a asertívne správanie, - predviesť v scénkach ukážky jednotlivých druhov správania, - použiť asertívne techniky v modelových situáciách, - vysvetliť podstatu asertívnych práv, - použiť v bežnej komunikácii prvky asertívneho správania	- asertivita - typy správania: pasívne, agresívne a asertívne a ich výhody a nevýhody - asertívne techniky a ich použitie - asertívne práva a ich použitie

POZITÍVNE VZORY SPRÁVANIA V HISTÓRII A V LITERATÚRE:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
- vysvetliť pojmy – vzor, model, ideál, - rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory historických postáv, - analyzovať vlastnosti zobrazených vzorov, - posúdiť, ktoré vlastnosti vzoru je vhodné si osvojiť, - diskutovať o morálnych dilemách,	- vzor, model, idol, ideál - vzory správania v histórii - literárne vzory, filmoví hrdinovia - dobro a zlo

POZITÍVNE VZORY V KAŽDODENNOM ŽIVOTE:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
- uviesť rozdiel medzi reálnymi a zobrazenými vzormi, - vysvetliť dôležitosť prosociálnych vzorov, - identifikovať pozitívne vzory vo svojom okolí, - zhodnotiť dôležitosť prítomnosti vzorov vo svojom živote, - posúdiť dôsledok vlastného správania pre iných, najmä mladších,	- reálne vzory správania - verejné vzory správania - anonymné prosociálne vzory

PROSOCIÁLNE SPRÁVANIE:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
- vysvetliť prosociálne správanie a jeho druhy, - uviesť príklady prosociálnych ľudí vo svojom okolí, - vysvetliť vzťah empatie a prosociálneho správania, - prejaviť konkrétnu pomoc spolužiakom, - zhodnotiť v akých sociálnych projektoch by mohol participovať.	- prosociálne správanie a jeho druhy (pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca) - fyzická a psychická pomoc - empatia v prosociálnom správaní - spolupráca na sociálnych projektoch

Metódy a formy:

Na dosiahnutie cieľov, zvládnutie učiva, uľahčenie a zapamätanie si učiva učitelia budú využívať metódy a formy, ktoré podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Na vyučovacích hodinách budeme využívať zážitkové učenie, riadený rozhovor, diskusiu, simulačné hry, hranie rolí, hranie scénok, čítanie príbehov, anketové metódy, problémové vyučovanie a pod.)

Učitelia využijú aj techniky, ktoré napomáhajú tomu, aby žiaci osvojené zručnosti a skúsenosti prenášali do každodenného života (napr. záznamy pozorovaní, vedenie denníka, zbieranie článkov, interview s rodičmi alebo inými osobami...). Tejto časti hovoríme v etickej výchove transfer. Vhodné obrázky, audio i videonahrávky poslúžia ako motivačný materiál.

Kognitívne metódy výučby sú systémom uvedomelých a cieľavedomých pôsobení učiteľa, ktorými riadi poznávaciu a praktickú činnosť študentov zameranú na dosiahnutie cieľov výučby. Navzájom sa odlišujú charakterom poznávacej činnosti, ktorú vykonávajú študenti v priebehu osvojovania obsahu výučby a charakterom činnosti učiteľa, ktorý túto rôznorodú činnosť organizuje a riadi. Tento systém didaktických metód výučby zaisťuje osvojovanie prvých troch prvkov obsahu výučby (poznatkov o vonkajšom svete, skúsenosti z realizácie spôsobov činností a skúsenosti z tvorivej činnosti).

Reproduktívna metóda (metóda osvojovania skúseností zo spôsobov činnosti napodobovaním). Učiteľ pri reproduktívnej metóde organizuje systém cvičení na reprodukovanie činností, ktoré sú žiakom známe a pochopené prostredníctvom výkladovo-informatívnej metódy. Žiaci reprodukujú uvedenú činnosť. Časté opakovanie spôsobov činností in umožňuje nielen aplikovať, ale aj prehĺbovať vedomosti, sčasti ich rozširovať, a tým súčasne zaisťovať ich trvalé osvojenie. Táto metóda sa realizuje formou systému cvičení. Prejavuje sa ústnou reprodukciou poznatkov, opakovacím rozhovorom, čítaním, písaním, riešením typových (matematických, fyzikálnych, historických) úloh, napodobovaním jazykových modelov, čítaním máp, rysovaním schém).

Reproduktívna metóda je vyjadrená aj formou laboratórnych pokusov prostredníctvom určitej inštrukcie. Pri všetkej dôležitosti reprodukcie má nadmerný počet jednotvárných cvičení za následok potlačovanie záujmu študentov. Omnoho efektívnejšie sú cvičenia s meniacimi sa podmienkami realizácie osvojovaného spôsobu činnosti.

Reproduktívna metóda zvyšuje osvojovanie poznatkov na druhú úroveň ich osvojenia – na úroveň aplikácie osvojených poznatkov podľa vzoru.

Tradičné vyučovanie - je charakterizované hlavne tým, že na vyučovacích hodinách sa využíva predovšetkým **výkladovo-ilustratívna a neproduktívna metóda**. Obidve metódy zaisťujú osvojovanie hotových poznatkov a skúseností z realizácie známych spôsobov činností. Prvé dve metódy výučby zaisťujú prípravu mladej generácie pre reprodukciu, a tým aj uchovávanie nahromadenej kultúry. Nemôžu však naučiť tvorivej činnosti. To je možné len v problémovom vyučovaní.

Problémové vyučovanie - využíva predovšetkým metódy problémového výkladu, heuristickú a výskumnú. Učiteľ systematicky zapája študentov do procesov hľadania a nachádzania riešenia problémov, vďaka čomu sa študenti učia nadobúdať nové poznatky samostatne, používať už osvojené vedomosti a získavajú skúsenosti z tvorivej činnosti. Systém výučby s uzavretým cyklom v koncepcii tvorivo-humanistickej výchovy, má charakter problémového vyučovania. Problémové vyučovanie spočíva v tom, že v procese riešenia špeciálne vypracovaného systému problémov a problémových úloh študenti získavajú skúsenosti z tvorivej činnosti, prebieha tvorivé osvojovanie poznatkov a spôsobov činnosti.

Brainstorming (burza dobrých nápadov) - kladie dôraz na čo najrýchlejšie zhromaždenie a zapísanie nápadov, námetov, informácií. Cieľom je vyprodukovať čo najviac myšlienok v minimálnom čase. Brainstorming je prínosný v začiatkových fázach preberania jednotlivých tém, keď učiteľ potrebuje v krátkom čase zistiť, aké poznatky žiaci o daných skutočnostiach majú, prípadne aké informácie im chýbajú. Získané informácie môžu byť východiskom pre ďalšiu prácu učiteľa.

Skúsenostné metódy – spájanie emocionálnej investície a vedomé kognitívne spracovávanie diania. Tieto metódy sa veľmi približujú realite – zámerné učenie sa.

Medzipredmetové vzťahy:

Etická výchova má styčné body s niektorými predmetmi, napr. so slovenským jazykom. Na základe komunikačných zručností získaných v tomto predmete si žiaci osvojujú vedomosti a zručnosti v etickej výchove. Výchovu žiaka ovplyvňujú aj ďalšie predmety napr. hodiny výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy, biológie, geografie a telesnej výchovy.

Prierezové témy:

Najväčší priestor v predmete etická výchova má prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj, kde pribudla aj časť výchova k manželstvu a rodičovstvu. Neoddeliteľnou súčasťou predmetu sú aj témy environmentálna výchova, multikultúrna výchova, mediálna výchova, ochrana života a zdravia. Do učiva etickej výchovy sú zapracované niektoré témy finančnej gramotnosti.

Osobnostný a sociálny rozvoj

- rozvíjať ľudský potenciál žiakov, poskytovať im základy pre plnohodnotný a zodpovedný život
- rozvíjať tvorivý prístup k vlastným činnostiam, otvorenosť k experimentovaniu
- rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, za osobný život a sebaupravovanie

- rozvíjať tým u žiakov sebadôveru, sebaúctu, dôveru k hodnotám, zodpovednosť za svoje konanie

Multikultúrna výchova

- rozvíjať u žiakov poznanie rozličných tradičných aj nových kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu
- uvedomovať si vlastnú kultúrnu identitu a vedieť ju porovnávať so špecifikami iných kultúr
- rozvíjať žiakove interkultúrne kompetencie pre komunikáciu a spoluprácu s príslušníkmi iných kultúr
- rozvíjať u žiakov poznanie odevnej kultúry rozličných kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu

Mediálna výchova

- učiť žiakov, ako zmysluplne, kriticky a selektívne vnímať a využívať médiá a ich produkty
- naučiť žiakov schopnosti samostatne vyjadriť svoj názor na informácie z médií

Environmentálna výchova

- osvojiť si základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a životné prostredie
- správať sa šetrne k prírodným zdrojom

Ochrana života a zdravia

-Zámerom prierezovej témy je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života a ostatných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov a zručností, poskytovanie pomoci druhým v prípade ohrozenia zdravia a života.

Finančná gramotnosť

- uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárne správanie sa vo svojom okolí (domácnosť, škola),
- zoradiť osobné želania a potreby podľa ich dôležitosti. stanoviť si merateľné, krátkodobé finančné ciele,
- porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí. opísať aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičiava obľúbenú osobnú vec, opísať postup ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú vec.

Hodnotenie predmetu:

Žiakov budeme hodnotiť slovne počas hodiny, priebežne i na konci vyučovacej hodiny. Žiakom necháme priestor na sebahodnotenie a hodnotenie spolužiakov. Učebný

predmet budeme hodnotiť podľa platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ZŠ, a to slovné - „absolvoval/la, neabsolvoval/a“.

Žiaci budú hodnotení podľa platného pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ s účinnosťou od 1. mája 2011.

Učebné zdroje:

1.Literatúra:

Alexová S. – Vopel K. W. : Nechaj ma, chcem sa učiť sám/1 – 4/ ,Bratislava: SPN 1992

Prokešová V. : Všetky deti sú dobré , Bratislava: Columbus 1992

Kašparová Z. a kol. : Ako poznám sám seba / doplnkový učeb.text/ , Bratislava: Poľana 1998

Senková E. : Nenič svoje múdre telo /pracovný zošit/, Banská Bystrica: Sonus 2002

Amnesty International: Deťom o všeobec. deklarácii ľudských práv. Bratislava : Archa, 1992

Lencz, L.: Pedagogika etickej výchovy. Výchova k prosociálnosti. Bratislava : Metodické centrum v Bratislave, 1998.

Lencz, L.: Metódy etickej výchovy. Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1993.

Lencz, L. – Križová, O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova, Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1997.

Páleník, L.: Prosociálne správanie. In: Vybrané kapitoly zo psychológie. Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1995.

Roche Olivar, R.: Etická výchova. Bratislava : Orbis Pictus, 1992.

2. Audio i videonahrávky

3. Internet

8.11 Náboženská výchova

Náboženská výchova	6. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v 6. ročníku ZŠ jednu vyučovaciu hodinu týždenne. Školský vzdelávací program je totožný so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu:

Predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu Cirkvi a k jej tradícii, otvára pre neho možnosť života s Cirkvou.

Špirálové usporiadanie učiva umožňuje postupné prehĺbovanie učiva v nasledujúcich ročníkoch na náročnejšej úrovni.

Učebný predmet náboženská výchova sa vyučuje ako povinný predmet 1 hodinu týždenne bez rozšírenia obsahu.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom náboženskej výchovy je spoznávať Božiu pravdu, oceniť hodnotu pravdy, orientovať svoj život podľa pravdy a praktizovať život v pravde podľa hlasu svedomia.

Žiak sa v 6. ročníku stretávajú so symbolom kameň, s ktorým postupne pracuje v štyroch rovinách: vecnej, subjektívnej, objektívnej a náboženskej. Kameň je symbolom tvrdosti, pevnosti a nezničiteľnosti. Je symbolom nadľudskej sily a moci. Človek, ktorý je pevným kameňom, má pevný charakter, zásady, vyznáva hodnoty nemennej – trvácnej pravdy.

Úlohou náboženskej výchovy je, aby (sa/si) žiaci:

- zoznámili s biblickým príbehom o Jakubovi, ktorý postavil Bohu kamenný oltár, o Ezechieli, ktorý dostáva prísľub: Odstránim z ich tela srdce kamenné a dám im srdce z mäsa, pomenovaním Ježiša ako – uholný kameň, Petra – skaly Cirkvi,
- na biblických príkladoch vypestovali zmysel pre pravdu v živote človeka i v medziľudských vzťahoch,
- formovali návyk kritického prístupu k informáciám.

Obsah predmetu :

Pravda ako hodnota:

- potreba pravdy, Jakub a Ezau, pravda v etike, médiá (zachovávanie tajomstva), 8. Božie prikázanie

Hľadanie pravdy o svete:

- cesty hľadania pravdy v dávnej minulosti, mýtický obraz sveta, evolučná teória, biblický obraz stvorenia sveta (ENV)

Hľadanie pravdy o sebe:

- pôvod človeka, biblický obraz stvorenia človeka, pád človeka, hranice človeka (svedomie)

Ohlasovatelia pravdy:

- prorok Ezechiel (Ez 3, 1-3), Ježiš – učiteľ pravdy (Mt 5, 37), apoštoli – hlásatelia pravdy (sv. Peter, sv. Štefan), modelové ilustrácie konceptov a princípov pravdy

Konať v pravde:

- zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky (Zlaté pravidlo), židovský zákon Zedaka, islamský Zakat, Ježišov príkaz lásky, skutky lásky (skutky milosrdenstva), sociálny hriech, riešenie problémovej úlohy – príbeh s mravnou dilemou

PRAVDA AKO HODNOTA

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
na konkrétnej modelovej situácii rozlíšiť medzi pravdou a klamstvom, interpretovať cez biblický príbeh o Jakubovi a Ezauovi dopad klamstva na vzťah súrodencov, pomenovať zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov, uviesť príklad manipulácie slovom a riziká manipulácie, na základe novinových článkov posúdiť hodnotu etiky pravdy v masmédiách, v dvojici vytvoriť fiktívny list redaktorovi (novín, TV..) a posúdiť hodnovernosť daného masmédiá	potreba pravdy, Jakub a Ezau, pravda v etike, médiá (zachovávanie tajomstva), 8. Božie prikázanie

HĽADANIE PRAVDY O SVETE

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
písať pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení sveta, porovnať predstavenú časovú udalosť stvorenia sveta na „lište“ času a vo Svätom písme, pomenovať biblický príbeh	cesty hľadania pravdy v dávnej minulosti, mýtický obraz sveta, evolučná teória, biblický obraz stvorenia sveta (ENV)

o stvorení sveta ako model stvorenia, nie historickú udalosť, porovnať biblický príbeh o stvorení s vedeckým pohľadom, porovnať staroveké mýty o vzniku sveta s posolstvom biblického textu, jednoducho vytvoriť symbolický obraz stvorenia sveta, zostaviť vlastný žalm na oslavu stvorenia rečou dnešného človeka, vytvoriť jednoduchý projekt pre pomoc znečistenej prírode (globálne problémy)	
--	--

HĽADANIE PRAVDY O SEBE

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
pomenovať symbolickosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení človeka a porovnať s vedeckým pohľadom, navonok prejavíť úctu k človeku, porovnať biblický príbeh o páde človeka s mýtickým a poukázať na rozmer kresťanskej nádeje (vyznanie a odpustenie viny), zdôvodniť existenciu zákona vo svedomí, určiť osobné prekážky pri hľadaní pravdy, na modelových situáciách rozlíšiť medzi pocitom viny a vedomím viny	pôvod človeka, biblický obraz stvorenia človeka, pád človeka, hranice človeka (svedomie)

OHLASOVATELIA PRAVDY

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
-vysvetliť význam ohlasovania pravdy, vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše 'áno' nech je 'áno' a vaše 'nie' nech je 'nie'. (Mt 5, 37), vymenovať aspoň dvoch ohlasovateľov pravdy, jednoducho opísať život sv. Petra a sv. Štefana, porovnať svoj život s predloženými vzormi –	prorok Ezechiel (Ez 3, 1-3), Ježiš – učiteľ pravdy (Mt 5, 37), apoštoli – hlásatelia pravdy (sv. Peter, sv. Štefan), modelové ilustrácie konceptov a princípov pravdy

ohlasovateľmi pravdy	
----------------------	--

KONAŤ V PRAVDE

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• porovnať židovský zákon Zedaka, islamský Zakat a Ježišov príkaz lásky, prispievať k diskusii v pracovnej skupine a v triede o význame „Zlatého pravidla“, na modelovej situácii demonštrovať skutky lásky, rozlíšiť medzi väčším a menším zlom, medzi väčším a menším dobrom, definovať sociálny hriech, vymenovať 3 skutky, ktorými koná podľa pravdy, na príkladoch svätých, významných osobností a konkrétnych životných udalostiach vysvetliť spravodlivé (pravdivé) konanie	○ zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky (Zlaté pravidlo), židovský zákon Zedaka, islamský Zakat, Ježišov príkaz lásky, skutky lásky (skutky milosrdenstva), sociálny hriech, riešenie problémovej úlohy – príbeh s mravnou dilemou

Metódy a formy:

- motivačný rozhovor
- motivačné rozprávanie, využitie regionálnych dejín
- metóda názornosti
- vysvetľovanie učiva
- metóda upevňovania
- metóda opakovania a precvičovania
- problémová metóda
- samostatné riešenie úloh, práca v dvojiciach, práca v skupinách
- domáce úlohy
- hry, dramatická
- využitie multimediálneho CD, DVD a videoprojekcie
- exkurzia

Medzipredmetové vzťahy:

Náboženská výchova má styčné body s niektorými predmetmi, napr. so slovenským jazykom. Na základe komunikačných zručností získaných v tomto predmete si žiaci osvojujú vedomosti a zručnosti v náboženskej výchove. Výchovu žiaka ovplyvňujú aj ďalšie predmety napr. hodiny výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy, geografie a dejepisu.

Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Prospech klasifikujeme slovne.

Hodnotíme:

- aktivitu, snahu a záujem o prácu na hodinách
- aktivitu jednotlivcov, v skupine
- schopnosť vedieť vyjadriť svoj názor a prezentovať samého seba
- domáca príprava žiakov
- samostatná práca na vyučovacej hodine

Učebné zdroje

L. Dobrenková - Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre prvý ročník základných škôl „Poznávanie pravdy“, Katolícke pedagogické a katechetické centrum, n.o., 2008

Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy

Možnosť využitia pracovného zošita pre šiesty ročník ZŠ vydaného Diecéznym katechetickým úradom Nitrianskej diecézy

Odborná literatúra: Ilustrovaná Biblia, Detská ilustrovaná encyklopédia – Ako k nám prišla Biblia, populárnovedecká literatúra, historická literatúra, beletria – legendy

Materiálne učebné prostriedky: biblické atlasy, biblické mapy

Ďalšie zdroje: internet, výukové CD Biblia, videoprojekcie, DVD, odborné časopisy

8.12 Pracovné vyučovanie

Pracovné vyučovanie	6. ročník
Štátny vzdelávací program	0
Školský vzdelávací program	1
Spolu	1

Štátny vzdelávací program nepredpisuje predmet pracovné vyučovanie v 6. ročníku ZŠ. V našom školskom vzdelávacom programe sme tento predmet pridali v rozsahu 1 vyučovacej hodiny. Žiaci sa na vyučovacom predmete delia na skupiny – dievčatá a chlapcov.

Skupina dievčatá:

Charakteristika predmetu :

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. K určeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy. Je to kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých učebných celkov. Učitelia majú možnosť tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard vytvára možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré súvisia s pojmami, akými sú objavovanie, pátranie, hľadanie, experimentovanie, manipulovanie s predmetmi, lebo v nich spočíva základný predpoklad rozvíjania ich praktických zručností.

V predmete sú zahrnuté základné teoretické a praktické poznatky o pôde a poľnohospodárskych plodinách, menej známych druhoch zeleniny, alternatívnom poľnohospodárstve, zariadení a vybavení kuchyne, bezpečnosti pri práci v kuchyni, o separácii odpadu, o zdravej výžive, význame vody pre zdravie človeka, nákupe a skladovaní potravín, opravách a údržbe odevov, ručnom a strojovom šití, vyšívaní, o kultúre odievania, zásadách osobnej hygieny, partnerských vzťahoch, antikoncepcii, tehotenstve, pôrode, starostlivosti o dieťa, manželstve, rodičovstve.

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných zručností a vedomostí v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov.

Oblasť človek a svet práce zahŕňa široké spektrum pracovných činností a postupov, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti. Predmet sa zameriava na teoretické poznatky a praktické pracovné návyky, poznávanie a osvojovanie pracovných činností.

Domov a práca sa zameriava na praktické pracovné návyky i teoretické poznatky o rodičovstve a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a spoločnosti. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov.

Žiaci a učia pracovať s rôznymi pomôckami, náradím a zariadením. Osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú poznatky o ochrane a tvorbe životného prostredia, bezpečnej práci v kuchyni, práci so šijacím strojom a krajčírskymi pomôckami.

Učia sa plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci.

Praktické činnosti sú primerané veku žiaka. Žiaci sú vedení ku kladnému vzťahu k práci a ochrane toho čo vytvorili, k rozvoju morálnych a vôľových vlastností a k estetickému vnímaniu svojho okolia a seba, k rozšíreniu poznatkov potrebných pre budúcnosť.

Ciele predmetu :

Základným cieľom vyučovacieho predmetu je získanie teoretických a praktických poznatkov o menej známych druhoch zeleniny, poľných plodinách, alternatívnom poľnohospodárstve, o pôde a poľnohospodárskych plodinách, zariadení a vybavení kuchyne, bezpečnosti pri práci v kuchyni, o zdravej výžive a životnom štýle, o význame vody pre zdravie človeka, o nákupe a skladovaní potravín, o separácii odpadu, opravách a údržbe odevov, ručnom a strojovom šití, vyšívaní, o kultúre odievania, zásadách osobnej hygieny, partnerských vzťahoch, antikoncepcii, tehotenstve, pôrode, starostlivosti o dieťa, o rodine, manželstve, zodpovednosti, tolerancii, rodičovstve, zdravom životnom štýle, význame starostlivosti o zdravie, sebarozvoji.

Žiaci:

- bezpečne použijú prírodné materiály ,nástroje a náradie
- vytvoria si vhodné pracovné návyky pri pestovaní rastlín
- vedia navrhnúť a vytvoriť jednoduché dekoratívne predmety z prírodných materiálov
- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie
- vytvoria si nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci a životnému prostrediu
- rozvíjajú morálne a vôľové vlastnosti /systematickosť, práce k dosiahnutiu cieľa, vytrvalosť, samostatnosť/
- vnímajú estetiku svojho okolia
- poznajú druhy pôd
- poznajú poľné plodiny, koreninové rastliny
- poznajú význam menej známych druhov zeleniny
- poznajú alternatívne poľnohospodárstvo
- vedia zručnosti využiť v budúcom zamestnaní
- poznajú zdravý životný štýl
- Poznajú zariadenie a vybavenie kuchyne
- Ovládajú bezpečnosť pri práci v kuchyni
- Vedia nakúpiť a skladovať potraviny, separovať odpad
- Vedia ručne šiť a vyšívať
- Ovládajú základy strojového šitia
- Poznajú kultúru odievania
- Ovládajú zásady osobnej hygieny
- Poznajú zásady sexuálnej výchovy, antikoncepciu
- Ovládajú základy tehotenstva, pôrodu, starostlivosti o dieťa
- Vedia posúdiť predpoklady pre založenie rodiny
- O komunikácii medzi členmi rodiny
- Význam rodinného zázemia
- Čo je šikanovanie a domáce násilie

V tomto predmete sa majú žiaci naučiť základom pracovných zručností, kreativite a kladnému vzťahu k prírode a životnému prostrediu, práci a k spoločnosti.

V rovine hodnôt a postojov predmet smeruje k:

- rozvoju kladného vzťahu k práci a ochrane toho, čo vytvorili
- uvedomeniu si významu tvorby a ochrany životného prostredia
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností (systematickosť práce k dosiahnutiu cieľa, vytrvalosť, samostatnosť)
- estetickému vnímaniu bezprostredného okolia žiaka
- uvedomovania si rizík dospievania, predčasného a nechráneného sexu
- uvedomeniu si zodpovednosti za svoje konanie

V rovine vedomostí predmet smeruje k:

- poznaniu druhov pôd a menej známych druhov zeleniny
- poznaniu poľných plodín a koreninových rastlín
- poznaniu alternatívneho poľnohospodárstva
- poznaniu základného vybavenia kuchyne
- poznaniu bezpečnosti pri práci v kuchyni
- zdravému životnému štýlu
- poznaniu správneho nakupovania a skladovania potravín
- k správnej separácii odpadu
- k správnej ovládaniu šijacieho stroja
- vkusnému obliekaniu
- dodržiavaniu osobnej hygieny
- uvedomeniu zodpovednosti za svoje konanie
- poznaniu práv dieťaťa

V rovine pracovných činností a zručností predmet smeruje k:

- získavaní pracovných zručností a skúseností v oblasti tvorby životného prostredia, bezpečnej práce v kuchyni, pri práci so šijacím strojom, ručnom šití, vyšívání, osobnej hygieny
- získavanie pracovných zručností a návykov používaním správneho náradia pri starostlivosti o rastliny
- výrobe jednoduchých dekoratívnych predmetov z prírodných materiálov
- získavanie pracovných zručností a návykov používaním správneho postupu pri ručnom a strojovom šití, vyšívání
- získavanie pracovných zručností a návykov používaním správneho postupu pri práci v kuchyni, triedení odpadu, výberu, nakupovaní a skladovaní potravín
- vkusnému obliekaniu
- dodržiavaniu osobnej hygieny

Obsah predmetu :

Obsah predmetu tvoria tematické celky :

1. Poľnohospodárske plodiny
2. Kuchyňa
3. Ručné práce
4. Rodinná príprava

POLNOHOSPODÁRSKE PLODINY :

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže :

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• Poznať druhy pôd	• Delenie pôdy

• Vymenovať poľné plodiny • Vymenovať menej známe druhy zeleniny • Vymenovať koreninové rastliny • Vymenovať smery alternatívneho poľnohospodárstva • Navrhnuť a vytvoriť dekoratívny predmet z prírodných materiálov	• Rozdeliť poľné plodiny podľa využitia • Niektoré nakresliť • Vysvetliť na čo sa pestujú • Vysvetliť rozdiel medzi makrobiotickou a vegetariánskou stravou • Prezentovať výrobok
---	---

KUCHYŇA :

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže :

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• Zapnúť jednoduché elektrické spotrebiče • Bezpečne pracovať v kuchyni • Zamedziť možnosti poranenia pri práci so šijacím strojom a kuchynskými spotrebičmi • Dodržiavať hygienu v kuchyni • Upraviť stôl na stolovanie • Pripraviť zeleninu na konzumáciu • Uvariť čaj • Nakúpiť potraviny • Správne uskladniť potraviny • Pripraviť jednoduché jedlá • Separovať odpad	• Vymenovať sortiment elektrických spotrebičov • Pripraviť jednoduchý pokrm • Samostatne bezpečne sa pohybovať v kuchyni • Skupinovo pracovať • Kultúrne stolovať • Vysvetliť význam zeleniny pre zdravie človeka • Vysvetliť význam vody pre človeka • Správať sa ekonomicky • Rozoznať potraviny po záruke • Bezpečne pracovať v kuchyni • Vysvetliť význam separovania

RUČNÉ PRÁCE :

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže :

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• Oboznámiť sa s pomôckami a nástrojmi pre ručné práce • Oboznámiť sa so šijacím strojom • Prišit' gombík • Vyšívať rovný a krížikový steh • Rozlíšiť rôzne druhy látok • Strojovo ušiť vrecúško na prezúvky • Rozlíšiť vkusné a nevkusné obliekanie	• Rozlíšiť ihlu na šitie a vyšívanie • Bezpečne pracovať s ihlou • Vyšiť iniciály • Bezpečne obsluhovať šijací stroj • Vystrihnúť látku na vrecúško • Módne kombinovať oblečenie

RODINNÁ PRÍPRAVA :

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže :

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• Identifikovať predpoklady pre založenie rodiny • Analyzovať a diskutovať o faktoroch ohrozujúcich rodinu • Diskutovať o roliach v rodine • Oboznámiť sa so zásadami osobnej hygieny • Demonštrovať starostlivosť o dieťa • Odmerať telesnú teplotu • Oboznámiť sa so starostlivosťou o chorých ľudí • Zásady bezpečného sexu • Čo je tehotenstvo • Ako prebieha pôrod • Čo zahŕňa starostlivosť o dieťa	• Posúdiť predpoklady pre založenie rodiny- fyzická, duševná, a spoločenská zrelosť človeka • Posúdiť význam vzťahov, hodnotovú orientáciu, zodpovednosť, toleranciu, význam rodinného zázemia, • Rozlíšiť úplnú a neúplnú rodinu • Rozprávať o úlohe manželstva, role matky, otca, svadbe, tradíciách, zvykoch • Komunikácia medzi členmi rodiny, rodičia a deti, spolužitie viacerých generácií • Rozlíšiť riziká chorôb z nedodržania hygieny • Nebezpečné zlozvyky a ich následky ,fajčenie, šikanovanie, domáce násilie • Posúdiť význam antikoncepcie • Povedať o príprave na materstvo • Odmerať telesnú teplotu, prikladať obklady, podávať lieky • Vymenovať základnú detskú výbavičku • Diskutovať o tehotenstve • Rozprávať o pôrode • Povedať o dennom režime dieťaťa

Metódy a formy :

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov učiteľ podporuje motiváciu, záujem.

Samostatná práca žiakov s učebnicou. Vyhľadávanie informácií na internete. Z foriem sa zameriame na diferencované a individuálne vyučovanie, prácu v skupinách a praktické vyučovanie na školskom pozemku.

Metódy a formy práce, ktoré budú motivovať a usmerňovať žiakov na vyučovaní a učení.

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Formy práce

V organizovaní vyučovacieho predmetu budeme využívať tímovú prácu. Žiaci sa budú učiť vzájomne komunikovať v tíme, spoločne pracovať, vedieť uplatňovať svoj názor pri riešení problému a praktickej činnosti, učiť sa od ostatných, nieť zodpovednosť za prácu.

Vyučovacie metódy:

- názorného ukážky fyzickej práce
- motivačné rozprávanie, rozhovor
- motivačná demonštrácia
- rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor
- beseda, diskusia
- pokus a pozorovanie
- manipulácia s prírodninami a pracovnými nástrojmi
- didaktická hra
- inštruktáž
- praktické aktivity
- práca s knihou a textom
- využívanie IKT
- opakovania a precvičovania
- praktické aktivity

Medzipredmetové vzťahy :

Učivo pracovného vyučovania sa prelína s učivom matematiky pri meraní telesnej teploty, pri nakupovaní potravín, využívame matematické úkony sčítania a odčítania. Pri práci na školskom pozemku a relaxácii sú to prvky telesnej výchovy. Piesne naučené na hudobnej výchove sa využívajú na motiváciu a oddýchnutie, pri starostlivosti o dieťa. Pri práci s učebnicou využívame čítanie s porozumením, pri čítaní receptu na prípravu jedál, pri čítaní návodu na použitie kuchynských spotrebičov. Pri kreslení sa pracuje farbičkami, fixkami, nožnicami ako na výtvarnej výchove.

Prierezové témy:

Prierezové témy sú prostriedkom na spájanie aktuálnych problémov súčasnosti a edukácie. Prepájajú a dopĺňajú vzdelávací obsah jednotlivých predmetov s aktuálnymi potrebami, s dianím v spoločnosti a s každodennými skúsenosťami žiakov.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma rozvíja ľudský potenciál žiakov, rozvíja ich študijné, osobnostné a sociálne spôsobilosti, ich sebareflexiu, sebaúctu, sebadôveru a seba vzdelávanie, spoznávanie seba samého, svoje dobré, ale slabé stránky.

Cieľom je:

- rozvíjať osobnosť žiakov, predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva,
- rešpektovať názory, potreby a práva ostatných,

- rozvíjať dobré medziľudské vzťahy, uprednostňovať priateľské vzťahy v triede,
- uplatňovať prevenciu sociálno – patologických javov (šikanovanie, agresivita),
- porozumieť sebe samým,
- uprednostňovať základné princípy zdravého životného štýlu.
- sebarozvoj

Environmentálna výchova

Prierezová téma umožní žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vede žiakov k pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležitou súčasťou environmentálnej výchovy je, aby žiaci získali nielen vedomosti, ale a aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ako napr. chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim i voľne žijúcim zvieratám, triediť komunálny odpad, a pod.

Cieľom je:

- osvojiť si základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a životné prostredie,
- pozorovať prírodu a zmeny v prírode,
- podieľať sa aktívne na zveľadovaní životného prostredia školy a jej okolia,
- správať sa šetrne k prírodným zdrojom,
- uskromniť sa v spotrebe, ktorá zaťažuje prírodné prostredie,
- aktívne sa podieľať na ochrane životného prostredia.

Mediálna výchova

Prierezová téma dáva príležitosť žiakom orientovať sa v mediálnom svete, osvojiť si zručnosť zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich bezpečného využívania.

Cieľom je:

- uvedomiť si význam a vplyv médií vo svojom živote a spoločnosti,
- pochopiť a rozlíšiť pozitíva a negatíva využívania a vplyvu médií a ich produktov,
- osvojiť si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu.

Multikultúrna výchova

Prostredníctvom prierezovej témy žiaci spoznávajú svoju kultúru, históriu, zvyky a tradície a kultúru iných národov a národností, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi komunikovať a spolupracovať.

Cieľom je:

- spoznávať históriu, zvyky, tradície a kultúru svojho národa,
- rešpektovať prirodzenú rozmanitosť spoločnosti,
- akceptovať kultúrnu rozmanitosť,

- uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných ľudí.

Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života a ostatných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov a zručností, poskytovanie pomoci druhým v prípade ohrozenia zdravia a života.

Finančná gramotnosť

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Ciele finančnej gramotnosti:

- pomenovať základné ľudské potreby a základné ľudské hodnoty a opísať postavenie členov rodiny pri zabezpečovaní životných potrieb,
- uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárne správanie sa vo svojom okolí (domácnosť, obchod, škola),
- zoradiť osobné želania a potreby podľa ich dôležitosti. stanoviť si merateľné, krátkodobé finančné ciele,
- uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch,
- jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov,
- pomenovať osobné a rodinné potreby,
- opísať svoju predstavu, čo sú osobné príjmy človeka,

Hodnotenie predmetu :

V priebehu školského roka budeme hodnotiť žiakov na základe kritérií prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka a to formou verbálne hodnotenie, sebahodnotenie, praktická činnosť, písomné práce, ústne odpovede, klasifikácia známku.

Žiaci budú hodnotení podľa platného pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ s účinnosťou od 1. mája 2011.

Učebné zdroje :

Učebnica Pestovateľské práce, živé prírodniny, zdroje IKT, materiály vydávané mimovládnyimi ekologickými organizáciami, atlasy, encyklopédie a odborné publikácie Metódy a formy práce, ktoré budú motivovať a usmerňovať žiakov na vyučovaní.

A .Milec a kol: Pestovateľské práce pre 5. ročník základnej školy , SPN Bratislava 2007

- internet
- obrazový materiál
- odborné časopisy
- odborná literatúra

– Skupina chlapci: :

Štátny vzdelávací program nepredpisuje predmet pracovné vyučovanie v 6. ročníku ZŠ. V školskom vzdelávacom programe sme pridali predmet pracovné vyučovanie v rozsahu 1 vyučovacej hodiny pre chlapcov.

Charakteristika predmetu:

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie. Predmet je založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky, ktoré žiaci môžu využiť v ďalšom živote. Je založený na tvorivosti a určený chlapcom 6. ročníka. V spolupráci s ostatnými predmetmi pôsobí na harmonický rozvoj žiakov.

Počas vyučovacích hodín sa žiaci učia pracovať s rôznym náradím, materiálom a pomôckami. Pri navrhovaní výrobkov a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Učia sa plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa tak postupne buduje systém, ktorý poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha tak každému jedincovi zodpovedne sa rozhodnúť pri výbere svojho budúceho povolania.

Ciele predmetu:

Hlavným cieľom je vychovávať žiakov k úcte a vzťahu k práci ako k významnej hodnote ľudského snaženia.

Žiaci :

- upevňujú si zručnosti získané v nižších ročníkoch
- osvojujú si základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a pracovných postupoch
- vytvárajú si manuálne zručnosti pri práci s drevom, kovom a plastmi
- robia základné, opravárske a údržbárske činnosti na bicykli
- osvojujú si názvoslovie pracovných nástrojov a postupov
- učia sa orientovať v sortimente elektrických spotrebičov používaných v domácnosti
- spoznávajú princípy domovej elektrickej inštalácie

V rovine hodnôt a postojov predmet smeruje k:

- rozvíjaniu osobnostných (charakterových) vlastností
- uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov
- zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností (vytrvalosť, dôslednosť, sústavnosť a usilovnosť)

V rovine vedomostí predmet smeruje k:

- správne mu používaniu pracovných nástrojov
- uvedomeniu zodpovednosti za svoje konanie
- poznaniu elektrických spotrebičov a princípov domovej elektrickej inštalácie

V rovine pracovných zručností a činností predmet smeruje k:

- získaniu pracovných zručností pri opracovaní materiálu
- spôsobilosti v oblasti plánovania výroby a prezentácie produktu
- osvojeniu si bezpečného využívania elektrických spotrebičov

Obsah predmetu:

Obsah predmetu tvoria tematické celky:

- 1. Princípy zobrazovania**
- 2. Základné operácie a nástroje na spracovanie technických materiálov**
- 3. Elektrické obvody a elektrické spotrebiče v domácnosti**
- 4. Jednoduché stroje. Konštrukcia bicykla, základné opravárske a údržbárske činnosti**

PRINCÍPY ZOBRAZOVANIA

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• Jednoduché technické výkresy • Jednoduchý technický náčrt, predstava	• Osvojiť si pojem kóta a kótovacia čiara • Urobiť jednoduchý technický náčrt, zobraziť vnímaný predmet

ZÁKLADNÉ OPERÁCIE A NÁSTROJE NA SPRACOVANIE TECHNICKÝCH MATERIÁLOV

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• Technické materiály, ich rozdelenie, vlastnosti a použitie	• Poznať a rozlíšiť základné druhy materiálov • Vysvetliť pojmy: surovina, materiál, polovýrobok, výrobok

Základné pracovné zručnosti • dreva, kovu a plastov na zhotovenie výrobku • Konštrukcia jednoduchých výrobkov z dreva, kovu a plastov • Práca s posuvným meradlom • Druhy kovových polotovarov a ich vlastnosti (tyče rúrky, profily) • Lepenie kovov • Použitie drôtu a plechu	Príprava • Poznať základné náradie na ručné opracovanie dreva, kovu a plastov • Rezať drevo, kov a plast ručnou pílkou a urobiť základnú povrchovú úpravu brúsením • Spájať drevo, kov a plast čapovaním, lepením, skrutkami a klincami • Používať posuvné meradlo • Rezať, lepiť a vŕtať železné materiály • Poznať názvy profilov • Ohýbať, strihať, nitovať a sekať plech • Strihať a ohýbať drôt • Zhotoviť jednoduché výrobky (háčiky na vešanie, sťahovacie pásy, vykrajovačky na cesto, drevené kladivo)
---	--

ELEKTRICKÉ OBVODY A ELEKTRICKÉ SPOTREBIČE V DOMÁCNOSTI

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• Orientácia v sortimente elektrických spotrebičov • Elektrická inštalácia v dome • Bezpečnostné zásady a elektrické spotrebiče • Elektromontážne práce (inštalácia zásuviek, spínačov, žiaroviek a poistiek) • Výpočet spotreby elektrickej energie – elektrometer • Moderné elektrospotrebiče, ich obsluha a poruchy	• Osvojiť si pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi v domácnosti • Poskytnúť prvú pomoc pri úraze elektrickým prúdom • Poznať základný elektroinštalačný materiál (spínače, zásuvky, žiarovky, krabice, poistky, elektrické drôty, svorkovnice) • Vedieť použiť batériové zdroje elektrickej energie

JEDNODUCHÉ STROJE. KONŠTRUKCIA BICYKLA, ZÁKLADNÉ OPRAVÁRSKE, ÚDRŽBARSKÉ ČINNOSTÍ

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže

Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
• Bicykel ako dopravný prostriedok • Pravidlá bezpečnosti a bicykel • Konštrukcia bicykla a jeho hlavné časti • Údržba bicykla (nastavenie bŕzd, napínanie reťaze, nastavenie meniča prevodov, nastavenie sedadla) • Demontáž a montáž kolies • Výmena pedálov • Výmena ložísk • Oprava svetiel	• Pravidlá cestnej premávky a bezpečnosti vzťahujúce sa na jazdu na bicykli • Vymenovať hlavné časti bicykla • Osvojiť si základné praktické zručnosti pri údržbe bicykla

Metódy a formy:

Metódy, formy a prostriedky majú stimulovať rozvoj praktických zručností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Počas pracovného vyučovania sa

budú uprednostňovať také stratégie, pri ktorých bude žiak čo najviac aktívny. Použitie metód bude závisieť od témy, času, náročnosti, materiálno-technického zabezpečenia a fázy hodiny. Z organizačných foriem vyučovacieho procesu bude využívaná tímová práca, práca vo dvojiciach a individuálna práca.

Vyučovacie metódy:

- názorné ukážky fyzickej práce
- motivačné rozprávanie, rozhovor
- motivačná demonštrácia
- opis, vysvetľovanie, rozhovor, inštrukťaz
- práca s textom
- samostatná práca s pracovným materiálom
- opakovanie a precvičovanie
- pochvala, povzbudenie, kritika

Medzipredmetové vzťahy:

V pracovnom vyučovaní sa budú využívať poznatky, ktoré žiaci získajú z vyučovacích predmetov matematika, slovenský jazyk, výtvarná výchova, etická výchova a informatika.

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

- rozvíjať osobnosť žiakov, hlavne v oblasti postojov a hodnôt
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať práva iných
- pestovať kvalitné medziľudské vzťahy
- uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita)
- rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu

Environmentálna výchova

- osvojiť si základné ekologické pravidlá pre správanie sa v prírode
- vnímať život ako najvyššiu hodnotu
- aktívne sa podieľať na ochrane životného prostredia
- správať sa šetrne k prírodným zdrojom
- podieľať sa aktívne na zvelaďovaní prostredia školy

Mediálna výchova

- naučiť žiakov kriticky pristupovať k jednotlivým produktom mediálneho trhu
- argumentovať vlastný názor a postoj k médiám
- rozvíjať schopnosť analyzovať ponuky správ a posúdiť ich vierohodnosť

Multikultúrna výchova

- spoznávať svoju a inú kultúru, históriu, zvyky a tradície
- podporovať prosociálne správanie a konanie vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti
- akceptovať kultúrnu rozmanitosť

Ochrana života a zdravia

- viesť žiakov k zdravému spôsobu života
- poukázať na škodlivosť drog, fajčenia a alkoholizmu

Finančná gramotnosť

- naučiť žiakov správne sa orientovať vo svete práce a peňazí
- viesť žiakov k hospodárnemu správaniu sa s vecami

Hodnotenie predmetu:

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov je poskytnúť žiakovi, učiteľovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce a návod ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Hodnotiť sa bude verbálnou formou, pričom sa bude riadiť metodickými pokynmi Ministerstva školstva Slovenskej republiky.

Učebné zdroje:

Medzi učebné zdroje pracovného vyučovania – chlapcov patrí:

- Krušpán, I. a kol.: Technická výchova pre 5. – 9. ročník ZŠ, EXPOL Bratislava 1999
- internet
- odborné časopisy
- obrazový materiál
- odborná literatúra

8.13 Technika

Technika	6. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v 6. ročníku ZŠ jednu vyučovaciu hodinu týždenne. Školský vzdelávací program je totožný so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu:

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Koncepcia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky. Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovej spoluúčasti a spolupráci žiakov.

Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci.

V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

Ciele predmetu:

Žiaci

- rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- si osvoja dodržiavanie stanovených pravidiel a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;

- si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;
- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;
- si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;
- chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na seberealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

Kompetencie žiaka:

Všeobecné (univerzálne) kompetencie:

1. schopnosť riešiť problém, schopnosť uplatňovať tvorivé nápady vo svojej práci,
2. schopnosť preberať zodpovednosť, schopnosť byť samostatným, schopnosť hodnotiť a vyjadrovať vlastný názor,
3. schopnosť sebapoznania a seba hodnotenia v smere vlastnej profesijnej orientácie,
4. schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť,

Pracovné kompetencie žiaka:

1. používa bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavenie, dodržiava stanovené pravidlá, plní povinnosti a záväzky, adaptuje sa na zmenené alebo nové pracovné podmienky,
2. pristupuje k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale i z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých, ochrany životného prostredia i ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt,
3. využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastného rozvoja i svojej prípravy na budúcnosť, robí podložené rozhodnutia o ďalšom svojom vzdelávaní a profesionálnom raste,
4. orientuje sa v základných aktivitách ktoré bude potrebovať k uskutočneniu podnikateľského zámeru a k jeho realizácii, chápe podstatu, cieľ a riziko podnikania, rozvíja svoje podnikateľské myslenie,

Obsah predmetu:

Vzdelávací štandard učebného predmetu technika sa člení na dva tematické okruhy technika a ekonomika domácnosti, pričom každý z nich sa ďalej člení na jednotlivé tematické celky. Dôraz sa kladie na tematický okruh technika. Z tematického okruhu technika je povinných najmenej dve tretiny z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v každom školskom roku a najviac jedna tretina z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v školskom roku sa venuje tematickému okruhu ekonomika domácnosti (podľa materiálo-technických a personálnych podmienok).

Obsah predmetu tvoria tematické celky :

- **Technika:** Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania
Elektrická energia, elektrické obvody
Grafická komunikácia v technike
Človek a technika
Jednoduché stroje a mechanizmy
- **Ekonomika domácnosti:** Plánovanie a vedenie domácnosti

Technika

Človek a technika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: • vysvetliť vlastnými slovami rozdiely medzi vynálezom, patentom a objavom • opísať proces vzniku výrobku	• školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni • významné etapy v dejinách vývoja techniky v Európe a vo svete • vynález, patent, objav a ich spoločenský význam • proces vzniku výrobku: myšlienka – konštruovanie - výroba – použitie výrobkov – likvidácia a recyklácia

Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: • porovnať vlastnosti rôznych drevín • zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania dreva podľa technického výkresu • rozlíšiť základné druhy kovov • porovnať vlastnosti kovov • vysvetliť princíp spracovania kovov na polotovary	drevo – stavba, štruktúra, rozdelenie, vlastnosti, drevo – ťažba, surovina, spracovanie, druhy reziva, polotovary, použitie, pracovné postupy: meranie a orýsovanie, rezanie, rašpľovanie, pilovanie, brúsenie, vŕtanie, lepenie, spájanie klincami a skrutkami, povrchová úprava, výrobok z dreva výrobky: krmidlo pre vtáčikov (do kletky; do exteriéru); stojan na varešky; počítadlo; rámik na obraz;

• uviesť príklady využitia kovov v praxi v závislosti od ich vlastností • zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plechu a drôtu podľa technického výkresu • rozlíšiť základné druhy plastov • uviesť príklady použitia plastov v praxi • zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plastov podľa technického výkresu	krabíčka na šperky; výroba železa a ocele, surovina, kovy – rozdelenie, vlastnosti, polotovary, použitie, úprava, samostatná práca, výrobok z kovu, výrobky: ozdobná brošňa alebo retiazka; kvet; košík, plasty – rozdelenie, vlastnosti, druhy, výroba plastov, surovina, použitie, likvidácia a recyklácia
---	---

Elektrická energia, elektrické obvody

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: • vysvetliť rozdiely medzi batériou, monočlánkom a akumulátorom • znázorniť prvky jednoduchých elektrických obvodov • zapojiť jednoduchý elektrický obvod na stavebnici • zdôvodniť zber nebezpečného odpadu • opísať hlavné zásady postupu poskytnutia prvej pomoci pri úraze elektrickým prúdom • zapojiť samostatne ďalšie elektrické obvody na stavebnici podľa schémy	elektrická energia, výroba- premena energií, zdroje, využitie, prvky a schématické značky, schémy elektrických obvodov, nebezpečný odpad- jeho zber a separovanie, účinky elektrického prúdu, prvá pomoc pri úraze elektrickým prúdom

Grafická komunikácia a technika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: • poukázať na základné rozdiely medzi technickým zobrazovaním a kresbou • uviesť príklady uplatnenia piktogramov • určiť z technického výkresu rozmery zobrazeného telesa • priradiť kóty k zobrazenému jednoduchému telesu	zobrazenie v technike, návrh, náčrt, technický náčrt, piktogram, technický výkres, kóta, kótovanie, druhy čiar, mierka, zobrazovanie telies na jednu priemetňu- nárysňu, čítanie jednoduchého technického výkresu, vlastný jednoduchý výrobok,

Jednoduché stroje a mechanizmy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: • uviesť príklady využitia jednoduchých strojov, mechanizmov a prevodov v praxi • porovnať niektoré druhy prevodov v mechanických hračkách.	jednoduché stroje a mechanizmy prevody, druhy a princípy, využitie (mechanické hračky, mechanické prístroje a zariadenia v domácnosti a v praxi)

Ekonomika domácnosti

Plánovanie a vedenie domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: • vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb, • uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec), • zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti, • vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny, • prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností, • zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia, • stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele zoradené podľa priority a kroky na ich dosiahnutie, • vysvetliť dôležitosť komunikácie o finančne významných záležitostiach s finančnou inštitúciou (predchádzanie konfliktom, krízové situácie), • vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu, • vysvetliť kedy sporiť a kedy si	súlud osobných želaní s potrebami človeka vzťah ľudská práca – peniaze finančné informácie, finančné inštitúcie (bankové a nebankové subjekty, dcérske spoločnosti a pobočky zahraničných bánk) hotovostný a bezhotovostný platobný styk príjmy a výdavky, rozpočet domácnosti, ekonomika domácnosti, archivácia dôležitých dokumentov (záručné listy, úhrady platieb, a pod.) úspory, sporenie, možnosti sporenia, úvery, kreditná karta, úverová história a jej význam spôsoby ako znížiť riziko v domácnosti (požiar, krádež a pod.), poistenie poistenie motorových vozidiel (PZP) – porovnanie ponúk poistenie stavby a domácnosti sporiteľská gramotnosť (kritický spotrebiteľ)

požičiavať,(rozdiel medzi úsporami a pôžičkou), • viesť domáce účtovníctvo	
---	--

Zo vzdelávacieho štandardu predmetu Technika z dôvodu limitovania vzájomného pomeru časových dotácií oboch tematických okruhov, pri 33 hodinách ročne budeme vyučovať **23 hodín v rámci okruhu Technika** a **10 hodín v rámci okruhu Ekonomika domácnosti**. Vyučovací proces sa bude rozvíjať na základe obsahu stanovenom učebnými osnovami tak, aby sa dosiahli ciele uvedené na začiatku, ale aj konkretizované pri každom tematickom celku. Najdôležitejším snažením bude ústup od reprodukčných činností, viac sa budeme zameriavať na rozvoj tvorivosti žiakov.

V organizovaní vyučovacieho procesu sa bude viac využívať tímová práca pred frontálnou prácou žiakov. Práve tímová práca sa využíva pri riešení rôznych problémov v bežnom živote. Žiaci sa majú naučiť vzájomne komunikovať v tíme, spoločne pracovať, vedieť uplatniť svoj názor pri riešení problému, učiť sa od ostatných, nieť zodpovednosť za prácu celého tímu.

Metódy a formy :

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacích hodín, vekových a osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Metódy práce:

- motivačné(motivačné rozprávanie, rozhovor, problém, demonštrácia); expozičné (rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, demonštračná metóda, pozorovanie, manipulácia s predmetmi
- problémové metódy (projektová); praktické aktivity , práca s knihou a textom; samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky; fixačné (metódy opakovania a precvičovania).

Formy práce:

- frontálna výučba, individuálna práca žiakov, skupinová práca žiakov, práca vo dvojiciach, demonštrácia a pozorovanie, problémové vyučovanie, praktické práce.

Medzipredmetové vzťahy :

Sú nevyhnutnou súčasťou vzdelávania. Zabezpečujú komplexnosť vzdelávania, využívanie aplikačných súvislostí a riešenia problémov, situácií a javov v logickom celku. Dôsledné poznanie štruktúry učiva je jedným z prvých krokov, ktoré vedú k ich uplatňovaniu.

Na hodinách techniky budú žiaci využívať vedomosti a zručnosti nadobudnuté z iných vyučovacích predmetov (výtvarná výchova, fyzika,) a prakticky ich uplatňovať pri praktických činnostiach.

Prierezové témy:

Pri vyučovaní sa budú prelínať ako integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu v predmete technika tieto prierezové tematiky:

Multikultúrna výchova:

- rozvíjať u žiakov poznanie rozličných tradičných aj nových kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu
- uvedomovať si vlastnú kultúrnu identitu a vedieť ju porovnávať so špecifikami iných kultúr
- rozvíjať u žiakov poznanie odevnej kultúry rozličných kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu
- tolerovať a chápať rýchly vývoj techniky
- vnímať vlastné tradície a porovnávať ich s inými krajinami
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne pred spolužiakmi

Mediálna výchova:

- učiť žiakov, ako zmysluplne, kriticky a selektívne vnímať a využívať médiá a ich produkty
- naučiť žiakov schopnosti samostatne vyjadriť svoj názor na informácie z médií
- učiť žiakov zmysluplne, kriticky a selektívne vnímať a využívať informácie z médií
- naučiť žiakov vyjadriť svoj názor na informácie z médií, nechať sa ovplyvniť
- uvedomovať si negatívne vplyvy techniky na osobnosť
- selektovať vhodné informácie a spracovať ich
- vedieť selektovať získané informácie a zhodnotiť ich dôveryhodnosť

Osobnostný a sociálny rozvoj:

- rozvíjať ľudský potenciál žiakov, poskytovať im základy pre plnohodnotný a zodpovedný život
- rozvíjať tvorivý prístup k vlastným činnostiam, otvorenosť k experimentovaniu
- rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, za osobný život a sebazvedľávanie
- rozvíjať tým u žiakov sebadôveru, sebaúctu, dôveru k hodnotám, zodpovednosť za svoje konanie
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne pred spolužiakmi
- uvedomovať si svoje silné a slabé stránky
- uvedomiť si svoje vlastné sily a nepreceňovať sa

Environmentálna výchova:

- osvojiť si základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a životné prostredie
- pozorovať prírodu a zmeny v prírode
- podieľať sa aktívne na zveľadovaní životného prostredia školy a jej okolia
- správať sa šetrne k prírodným zdrojom
- uskromniť sa v spotrebe, ktorá zaťažuje prírodné prostredie
- aktívne sa podieľať na ochrane životného prostredia
- vnímať vzťah medzi človekom a životným prostredím
- budovať pozitívny vzťah k práci
- správne racionálne chápať techniku vo vzťahu príroda - spoločnosť – technika

Ochrana života a zdravia:

Zámerom prierezovej témy je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života a ostatných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov a zručností, poskytovanie pomoci druhým v prípade ohrozenia zdravia a života.

- dodržiavať zásady bezpečnosti pri práci s rôznym materiálom
- dodržiavať zásady bezpečnosti pri práci s rôznym materiálom a chrániť svoje zdravie a zdravie spolužiakov

Finančná gramotnosť:

Je to schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Niektoré jej prvky sa uplatnia v témach z ekonomiky v domácnosti. pomenovať základné ľudské potreby a základné ľudské hodnoty a opísať postavenie členov rodiny pri zabezpečovaní životných potrieb,

- uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárne správanie sa vo svojom okolí (domácnosť, škola),
- zoradiť osobné želania a potreby podľa ich dôležitosti. stanoviť si merateľné, krátkodobé finančné ciele,
- uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch,
- jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov,
- pomenovať osobné a rodinné potreby,
- opísať svoju predstavu, čo sú osobné príjmy človeka,
- opísať, za čo všetko rodičia v domácnosti platia, vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí),
- porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí. opísať aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičiava obľúbenú osobnú vec, opísať postup ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú vec.

Hodnotenie predmetu:

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, či žiak vzdelávací výstup – výkonový štandard zvládol, alebo nie. Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa použijú postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia.

Pri praktických aktivitách budeme využívať slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh, aktivitu žiakov.

Žiaci 6. ročníka sa hodnotia slovné a klasifikujú v predmete technika podľa metodického pokynu č. 22/2011 s platnosťou od 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Prospech žiaka v danom predmete bude klasifikovaný stupňami:

- 1 – výborný
- 2 – chválitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatočný
- 5 – nedostatočný

Proces hodnotenia v rámci vyučovacieho procesu v predmete technika sa zameria na nasledovné oblasti:

- **Zapamätanie si poznatkov** – žiaci dokážu poznatky: reprodukovať, vymenovať, definovať, nakresliť.
- **Porozumenie poznatkov** – žiaci dokážu poznatky: vysvetliť, zadefinovať, opísať, vyjadriť vlastnými slovami.
- **Použitie poznatkov** (špecifický transfer) – žiaci dokážu poznatky: aplikovať, demonštrovať, vyskúšať, vyriešiť.

Odporúčané formy hodnotenia pre predmet technika sú nasledovné:

- Písomná (grafická) forma hodnotenia – odporúča sa pre tematický celok Človek a výroba v praxi, Úžitkové a darčkové predmety – kreslenie náčrtkov, grafický záznam navrhnutého projektu. Dopĺňanie, prípadne oprava (vyhľadávanie chýb) v spôsoboch zobrazovania.
- Praktická forma hodnotenia pre tematické celky, kde má žiak zvládnuť pracovné operácie, prípadne pracovné postupy hlavne v tematických celkoch: Človek a technika, Človek a výroba v praxi, Úžitkové a darčkové predmety. Rovnako je vhodná na overenie základných zručností pre vytvorenie návrhu pomocou počítača.
- Ústna forma hodnotenia vhodná pre všetky tematické celky hlavne ak žiak prakticky demonštruje, definuje jav, obhajuje spôsob riešenia problému, prezentuje vlastný projekt (Príklady projektov: Slovenský vynálezca, Technika a spoločnosť, Technika a životné prostredie, a pod.).

Učebné zdroje :

Učebnými zdrojmi pri výučbe predmetu Technika sú:

- učebnica: I., Krušpán a kol., Technická výchova pre 5. až 9. ročník

- odborné časopisy, encyklopédie a odborná literatúra, manuály.
- prínosom pri vyučovaní je používanie internetu a prezentácii na IKT.
- názorných učebných prostriedkov (modely, obrazy, fotografie,)
- Technický portál: <http://etp.pf.ukf.sk/>

8.14 Hudobná výchova

Hudobná výchova	6. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Učebné osnovy sú totožné sú vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet v šiestom ročníku.

Charakteristika predmetu :

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri odovzdaní a sprostredkovaní hudby novým generáciám, pričom zohráva dôležitú úlohu aj ako jedna z foriem realizácie tvorivosti každého človeka.

Dôraz sa kladie na výchovu hudbou s rešpektovaním výchovy k hudbe. Hudobné prejavy a počúvanie hodnotnej hudby znamená nenahraditeľný prostriedok formovania osobnosti najmä vo sfére jej emocionalizácie. Hudobná výchova umožňuje žiakovi tvorivo si osvojovať hudbu a spoznávať hudobné umenie v kontexte s inými druhmi umenia. Základnými prostriedkami sú rozmanité hudobné činnosti, ktoré podporujú celkovú hudobnosť žiakov, ich záujem o hudbu, rozvíjanie ich individuálnych schopností, emocionálnej inteligencie, tvorivého myslenia s využitím špecifik národnej, regionálnej a svetovej hudobnej kultúry.

Formuje estetický, citový a morálny základ osobnosti žiakov s dôrazom na sebauvedomovanie, sebauvedomovanie a sebareflexiu, porozumenie a solidaritu pre ochranu prírody, kultúrnych hodnôt Slovenska a vlastného regiónu, toleranciu k iným kultúram a národom.

Utvára a rozvíja hudobno-estetické schopnosti, zručnosti, vedomosti, návyky, skúsenosti, názory a vlastné postoje žiakov pri prehľbovaní hudobného zážitku aj na uvedomené vnímanie a na aktívny hudobný prejav. Hudobná výchova posilňuje hodnotovú a vkusovú orientáciu žiakov, rozvíja schopnosť vytvárať a obhajovať svoje hodnoty, no súčasne rešpektovať aj hodnoty iných.

Ciele predmetu :

- Rozvíjať chuť učiť sa
- Rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať
- Uplatňovať svoje vedomosti pri vnímaní umeleckých diel
- Získať schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje

- Uvedomiť si svoju národnú identitu na základe hudobných diel v kontexte s európskou hudobnou kultúrou
- Vážiť si hudobné diela a hudobné prejavy vlastného národa i iných národov
- Analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z iných predmetov (dejepis, etika, výtvarná a literárna výchova, geografia, cudzí jazyk)
- Schopnosť žiaka spolupracovať
- Dokázať správne realizovať hudobné prejavy a integrovať ich pri realizácii hudobno-dramatických činností
- Dokázať prekonať svoj egocentrizmus prostredníctvom precítenia a pochopenia hudobného diela
- Spoznať najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov jednotlivých štýlových období a ich vybrané diela
- Slovné, výtvarné a pohybové vyjadriť svoje estetické zážitky na základe vnímania a prežívania hudobných skladieb

Vzdelávací štandard:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
• hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym speváckym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra, • tvorivo pracovať s hlasom – textom, rečou, zvukmi, • hlasom realizovať rytmické a melodické modely, • spievať piesne spamäti, ale i s podpornými pamäťovými prostriedkami (gestá tzv. „ukazovačky, obrázky, grafická notácia, klasická notácia), • právne používať elementárne	HLASOVÉ ČINNOSTI ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulčné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom metódy na rozvoj sluchovo-intonačných schopností, obrázky, grafický i notový záznam piesne, INŠTRUMENTÁLNE ČINNOSTI elementárne hudobné nástroje, hra na jednom klasickom hudobnom nástroji /zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.) – začiatočnícka úroveň, jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne, jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov amirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových

hudobné nástroje so správnym použitím hracieho aparátu s dôrazom na kvalitu tónu, • hrať na klasickom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji, • na nástroji zahrať tóny podľa notového zápisu, • vlastnoručne zhotoviť elementárny nástroj a hrať na ňom, • aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby, • pri počúvaní hudby spoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby, • podľa počutia skladby slovne vyjadriť odlišnosti dvoch štýlových období dejín hudby, • verbalizovať atmosféru hudby, • hudbu vyjadriť pohybom, • identifikovať, pomenovať a charakterizovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky a základné formotvorné prvky podľa počutia, • rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v tzv. klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v tzv.	skupinách, AKTÍVNE POČÚVANIE HUDBY skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov, skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti), skladby aspoň z dvoch rozličných štýlových období dejín hudby, tempo, dynamika, kantiléna, harmónia, kontrast, opakovanie dielov formy, napr. sláčikové kvarteto, dychové kvintet, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe, vybrané skladby významných skladateľov s ukážkami hudobných štýlov v ich typickej podobe, integrácia s literatúrou, výtvarnou výchovou, dejepisom, zoznam vypočutých skladieb v triede napr. na nástenke, HUDOBNO-POHYBOVÉ ČINNOSTI kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby, zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku, pohybová spontánnosť, uvoľnenosť, HUDOBNO-DRAMATICKÉ ČINNOSTI Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika,
--	---

populárnej hudbe, • oznať niektoré významové diela alebo úryvky z nich, ich názvy, mená autorov v kontexte iných druhov umenia a všeobecných dejín, • ohybom reagovať na počutú hudbu, • apamätať si jednoduché choreografie, • ohybovo improvizovať, • realizovať hudobno-dramatické činnosti, • realizovať hudobno-dramatický projekt podľa princípov tvorivej dramatiky s vkladom vlastnej tvorivosti, fantázie, imaginácie, improvizácie v skupinovej spolupráci.	
---	--

Medzipredmetové vzťahy :

Sú nevyhnutnou súčasťou vzdelávania. Zabezpečujú komplexnosť vzdelávania, využívanie aplikačných súvislostí a riešenia problémov, situácií a javov v logickom celku. Dôsledné poznanie štruktúry učiva je jedným z prvých krokov, ktoré vedú k ich uplatňovaniu.

Na hodinách hudobnej výchovy budú žiaci využívať vedomosti a zručnosti nadobudnuté z iných vyučovacích predmetov (SJL, TEV, MAT, OBV) a včleňovať ich do praktických hudobných činností.

Prierezové témy:

Obsahový a výkonový štandard je obohatený o tieto **prierezové témy**:

Osobnostný a sociálny rozvoj

- vedieť prezentovať svoj vlastný názor
- zodpovednosť za vlastné konanie
- rešpektovanie názoru iného človeka
- poznanie svojich silných a slabých stránok

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

- práca v tíme, vedieť prezentovať svoju prácu

Ochrana života a zdravia

- ochrana a upevňovanie zdravia

Environmentálna výchova

- ochrana životného prostredia, chápanie vzťahu človeka a prírody

Mediálna výchova

- schopnosť pracovať s médiami
- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie z rôznych zdrojov

Multikultúrna výchova

- rozvíjať u žiakov poznanie rozličných tradičných aj nových kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu
- uvedomovať si vlastnú kultúrnu identitu a vedieť ju porovnávať so špecifikami iných kultúr
- rozvíjať žiakove interkultúrne kompetencie pre komunikáciu a spoluprácu s príslušníkmi iných kultúr
- rozvíjať u žiakov poznanie odevnej kultúry rozličných kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu

Finančná gramotnosť

- vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote,

Hodnotenie predmetu:

Zásady hodnotenia:

- pozitívny vzťah k hudbe
- celková kultúra hudobného prejavu
- aktivita na hodinách
- zručnosť v používaní Orffových hudobných nástrojov
- tvorba rytmických a inštrumentálnych sprievodov
- ochota zapájať sa do hudobno-pohybových činností

Kritéria hodnotenia

- uprednostňovať osobný, diferencovaný prístup,
- hodnotiť žiaka primerane veku a životnej situácii.

Prospech žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný
- 2 – chváľitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatočný
- 5 – nedostatočný

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č.22/2011R na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.:2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1. 5. 2011. V predmete Hudobná výchova sa hodnotenie vykonáva klasifikáciou.

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

Učebné zdroje :

Pre vyučovanie hudobnej výchovy budú používané učebnice a učebné pomôcky schválené a odporúčané MŠ SR, prezentované a odporúčané v pedagogicko – organizačných pokynoch MŠ SR na príslušný školský rok. Demonštračné pomôcky a IKT budú využívané podľa možností školy.

Učebné zdroje predstavujú informácie pre žiakov, ich motivácie, získavanie, upevňovanie vedomostí, zručností a postojov. Môžu nimi byť rôzne spevníky, notový materiál, učebnice, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno – technické a didaktické prostriedky, internet, nahrávky hudobných diel...

8.15 Výtvarná výchova

Výtvarná výchova	6. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	1
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v 6. ročníku ZŠ 1 vyučovaciu hodinu týždenne, v školskom vzdelávacom programe sme pridali z disponibilných hodín ešte jednu vyučovaciu hodinu týždenne

Charakteristika predmetu:

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií).

Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky).

Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“.

Ciele predmetu:

Hlavný cieľ predmetu:

Žiaci sú prostredníctvom aktívnych činností uvádzaní do vizuálnej kultúry a komunikácie – na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

Ciele predmetu:

Žiaci

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,

- spoznajú a slovne pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie.

Obsah predmetu:

Obsah predmetu tvoria tematické okruhy:

- **Výtvarné vyjadrovacie prostriedky**
- **Možnosti zobrazovania videného sveta**
- **Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia**
- **Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia**
- **Škola v galérii**
- **Podnety architektúry**
- **Podnety fotografie**
- **Podnety videa a filmu**
- **Elektronické médiá**
- **Podnety dizajnu**
- **Tradície a podnety remesiel**
- **Synestetické podnety**
- **Podnety poznávania sveta**

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• kresbou vyjadriť základné vzťahy v priestore, • vyjadriť vzťahy farieb v priestore pri zobrazovaní interiéru, (krajiny).	• mierka a proporčné vzťahy • operácie s mierkou zobrazovania: zmenšovanie - zväčšovanie, vzdďľovanie - približovanie • pozorovanie vzťahov podľa skutočnosti • operácie s proporciami: približný pomer časti videnej a kreslenej predlohy • farebné budovanie priestoru v obraze: blízkosť a vzdialenosť

Možnosti zobrazovania videného sveta:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• vyjadriť približné proporcie pri kreslení postavy, • vyjadriť približné proporcie pri modelovaní postavy.	• proporcie postavy (človek, zviera) • analytické pozorovanie postavy • kreslenie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, pohybu) • modelovanie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, častí vo vzťahu k celku, pohybu)

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• • rozpoznať princípy op-artu a kinetického umenia, • nachádzať súvislosti a rozdiely medzi rôznymi umeleckými štýlmi.	• op-art: inšpirácia vybraným princípom op-artovej tvorby (mihotavý efekt, ilúzia priestorovosti, svetelný a farebný kontrast, séria, mriežka...) • kinetické umenie: jednoduchý kinetický objekt • optické klamy, ilúzie a dvojznačné zobrazenia

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• rozpoznať typické znaky gotického umenia a architektúry, • tvorivo použiť a (transformovať) historický motív.	• gotické umenie a architektúra (katedrála, hrad, odev) • uvedenie do dobovej situácie – hra na umelca gotiky • výtvarná interpretácia dobovej výtvarnej formy (napr. vitráž z papiera alebo rôznych materiálov – vlastný motív žiaka, alebo knižná iluminácia, návrh gotického rytierskeho brnenia, odevu a pod.)

Škola v galérii:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
- slovne interpretovať subjektívny - dojem zo zmyslového (synestetického) vnímania umeleckého diela.	- vnímanie výtvarného diela (v galérii alebo podľa reprodukcie) – reakcie rôznych zmyslových modalít, obraz pre pamäť zmyslov (vcítanie sa do diela na základe jeho pozorovania, priradovanie chuti, vône, zvuku a hmatového pocitu – farbe, tvaru, povrchu, svetlosti, motívu) - interpretácia vybraného výtvarného diela na základe synestetického vnímania (napr. čo zobrazuje abstraktné umenie?)

Podnety architektúry:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
- rozlíšiť prvky a funkcie časti zástavby mesta alebo dediny - vytvoriť jednoduchý plán usporiadania urbánneho celku (mesto, dedina, osada, časť) podľa svojej predstavy.	- urbanizmus: nadhľad, pôdorys, plán - plán mesta (dediny), štruktúra zón, doprava, uzly, vzájomné vzťahy, vzťah ku krajine - porovnanie: mesto a dedina - fantastické priestory, fantastické funkcie, utópia

Podnety fotografie:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
- nafotografovať inscenovanú situáciu, - využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní.	- inscenovaná fotografia - práca s materiálmi – príprava inscenovaného prostredia (inštalácie), fotogenického terénu (napr. z papiera, plastelíny, rôznych priehľadných a polopriehľadných materiálov), využitie povrchov (textúr), - umiestnenie predmetu v inscenácii

	fotografovanie z rôznych uhlov pohľadu – celok, detail
--	--

Podnety videa a filmu:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Vzdelávací štandard:	Výkonový štandard:
pomenovať vzťah obrazu a zvuku vo videu alebo vo filme z hľadiska výrazu.	- vzťah obrazu a zvuku vo videu a filme - sledovanie nemého filmu a opis deja na sérii záberov, porovnanie s ozvučeným filmom - hudba, hlas a ruchy

Elektronické médiá:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Vzdelávací štandard:	Výkonový štandard:
- vytvoriť koláže z vlastných digitálnych kresieb, fotografií, malieb alebo písma, - vytvoriť varianty digitálneho obrazu pomocou operácií v počítačovom programe.	- digitálna úprava farieb obrazu - digitálna úprava svetlosti, sýtosti, kontrastu farieb, rozostrenie, zaostrenie, voľná transformácia - digitálne filtre, farebné filtre, krivky farieb - digitálna obrazová koláž/ koláž z obrazu a písma

Podnety dizajnu:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Výkonový štandard:
navrhnuť odevy alebo doplnky podľa svojich predstáv.	- odevný dizajn - odev, časť odevu, doplnok - história odievania - odevný dizajn

Tradície a podnety remesiel:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• tvorivo variovať tradičnú techniku.	• podnety košíkárstva • pletenie objektu z prútov (napr. papier, kartón, bužírka, drôt, drevo...) • výtvarné reakcie na tradičné formy (architektúry, odevov, jedál, zvykov...)

Synestetické podnety:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• použiť zvukové vlastnosti materiálov a objektov.	• Objekt vydávajúcí zvuk – hudobno – vizuálny nástroj, ozvučené povrchy (textúry: napr. vrúbkovaný papier, plech...) • zvuková performancia s vlastnými zvukovými objektmi (nástrojmi vydávajúcimi zvuky, ruchy, šumy) • zvukové objekty, autorské a zvukové nástroje

Podnety poznávania sveta:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• výtvarne reagovať na témy biológie.	• podnety biológie: • výtvarné interpretácie prírodných štruktúr (napr. makrosnímky rastlinných a živočíšnych tkanív, minerálov, pozorovanie mikroskopom, röntgenové snímky, snímky geologických vrstiev, kryštálov, tepelné snímky povrchu Zeme, kozmické snímky, pozorovaná štruktúra listov...)

Na hodinách výtvarnej výchovy budeme realizovať aj výtvarné súťaže, ktoré sú pre našich žiakov výbornou motiváciou.

Metódy a formy:

Voľba metód bude vychádzať z charakteru výtvarných činností (aktivít), v závislosti od námetov, vybranej techniky, materiálu a osobnosti žiakov. Dôležité je zvoliť si metódu, ktorá u žiaka podporí záujem a motiváciu k výtvarnej činnosti: samostatná práca, vysvetľovanie, rozhovor, demonštrácia, výtvarný experiment, výtvarné hry, cvičenia, práca s učebnicou, práca s pracovným listom a pod. Výtvarnú výchovu budeme realizovať aj formou exkurzií, vychádzok – kreslenie v prírode, kreslenie na PC a pod.

Medzipredmetové vzťahy:

Výtvarná výchova v nižšom strednom vzdelávaní podporuje medzipredmetový prístup, má možnosť prepojenia na iné umelecké výchovy (hudobnú, literárnu, pohybovú). Cez možnosti vizualizácie má možnosť integrovať poznávanie v oblasti prírodovedných predmetov (biológia, geografia), humanitných predmetov (dejepis, svet práce, náboženská výchova), jazykov (slovenský jazyk, literatúra) i matematiky.

Prierezové témy:

Pri vyučovaní sa budú prelínať ako integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu v predmete výtvarná výchova tieto prierezové tematiky:

Multikultúrna výchova

- rozvíjať u žiakov poznanie rozličných tradičných aj nových kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu
- uvedomovať si vlastnú kultúrnu identitu a vedieť ju porovnávať so špecifikami iných kultúr
- rozvíjať žiakove interkultúrne kompetencie pre komunikáciu a spoluprácu s príslušníkmi iných kultúr
- rozvíjať u žiakov poznanie odevnej kultúry rozličných kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu

Mediálna výchova

- učiť žiakov, ako zmysluplne, kriticky a selektívne vnímať a využívať médiá a ich produkty
- naučiť žiakov schopnosti samostatne vyjadriť svoj názor na informácie z médií
- učiť žiakov zmysluplne, kriticky a selektívne vnímať a využívať informácie z médií o odevnom dizajne, o módnych prehliadkach, o manekýnkach
- naučiť žiakov vyjadriť svoj názor na informácie z médií, nedať sa ovplyvniť módnymi výkrikmi v odievaní

Osobnostný a sociálny rozvoj

- rozvíjať ľudský potenciál žiakov, poskytovať im základy pre plnohodnotný a zodpovedný život
- rozvíjať tvorivý prístup k vlastným činnostiam, otvorenosť k experimentovaniu
- rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, za osobný život a sebvzdelávanie
- rozvíjať u žiakov schopnosť prevziať zodpovednosť za svoj prístup k obliekaniu, k doplnkom, nesnažiť sa obliekať len podľa toho, čo „letí“, ale vytvoriť si vlastný štýl obliekania
- rozvíjať tým u žiakov sebadôveru, sebaúctu, dôveru k hodnotám, zodpovednosť za svoje konanie

Environmentálna výchova

- osvojiť si základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a životné prostredie
- pozorovať prírodu a zmeny v prírode
- podieľať sa aktívne na zveľaďovaní životného prostredia školy a jej okolia
- správať sa šetrne k prírodným zdrojom
- uskromniť sa v spotrebe, ktorá zaťažuje prírodné prostredie
- aktívne sa podieľať na ochrane životného prostredia

Ochrana života a zdravia

- zámerom prierezovej témy je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života a ostatných ľudí
- prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov a zručností, poskytovanie pomoci druhým v prípade ohrozenia zdravia a života.

Finančná gramotnosť

- Je to schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Ciele finančnej gramotnosti:
- uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárne správanie sa vo svojom okolí (domácnosť, škola), peňaží. opísať aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičiava obľúbenú osobnú vec, opísať postup ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú vec.

Hodnotenie predmetu:

Učebný predmet je klasifikovaný. **Žiaci budú hodnotení podľa platného pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ s účinnosťou od 1.mája 2011.**

Počas priebehu vyučovacej hodiny budeme uplatňovať aj slovné priebežné hodnotenia, pochvaly a kritiky, vyjadrenia k práci žiaka, sebahodnotenie žiakov, skupinové hodnotenie práce, ústne povzbudenie k tvorivosti a pozitívnemu prístupu. Pri hodnotení pristupujeme k žiakom diferencovane podľa aktivity, schopnosti vyjadriť samostatný názor, tvorivosti a originality myslenia a výtvarného vyjadrovania sa. Nehodnotíme len výsledok činnosti (vytvorený artefakt), ale celý proces a prístup žiaka v rámci tohto procesu. Je potrebné, aby sme primerane hodnotili výtvarné prejavy detí zo sociálne zaostaleho prostredia.

Žiaci budú v každom polroku hodnotení aspoň tromi známkami.

Stupeň hodnotenia:

Výborný

- Žiak spĺňa kritériá na vynikajúcej úrovni:
- žiak je iniciatívny a tvorivý vo výtvarnom vyjadrovaní, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom a experimentovaniu,
- žiak dokáže vyjadriť veku primerané postoje (vkus, názor, spolupráca, individualita) v oblasti vizuálnej kultúry,
- žiak ovláda zručnosti (technické, nástrojové, materiálové) podľa požiadaviek ročníkových kompetencií na vynikajúcej úrovni,
- žiak preukazuje vedomosti z oblasti vizuálnej kultúry primerané edukačným úlohám
- žiak dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a vkusu iných,
- žiak zrealizoval artefakt primerane svojmu veku a schopnostiam.

Chváľitebný

- ☐ žiak v podstate spĺňa kritériá 1.stupňa hodnotenia ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý

Dobry

- ☐ Žiak realizuje edukačné úlohy priemerne chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť, tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitu, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom

Dostatočný

- ☐ Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti a poznatky v nových oblastiach.

Nedostatočný

- ☐ Žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o výtvarné aktivity, neguje vyučovací proces.

Učebné zdroje:

1.**Edukačné DVD** (obrazový materiál k jednotlivým tematickým celkom) - L. Čarný a kol.

2. Literatúra:

Výtvarná výchova pre 6. ročník ZŠ – L. Čarný a kol.: Expol pedagogika,s.r.o. 2009

Dejiny umenia – J. Pijoan, Bratislava:Tatran, 1991

Tvorivosť, tvar, farba – M.C.Prette, A. Capaldo, Mladé letá 1979

Výtvarná príprava - O. Bartko a kol.,Bratislava : SPN,1988

Čo je farba –A. Démuth, Bratislava: Iris,2005

Sedemdesiat veľkých vynálezov starovekého sveta – CH. Fagan, Bratislava: Slovart

Design pro 21. století – CH. Fiell, P. Fiell, Kolín: Taschen ,2004

Slovník svet. a slov. výt. umenia 2. pol. 20.stor.- J.Geržová a kol.,Bratislava: Profil ,1988
Techniky maľby – L. Losos, Bratislava: Pallas, 1992
Jak číst film. Svět filmu, médií a multimédií – J. Monaco, Praha: Albatros 2004
Techniky ve výtvarné výchově – V. Roeselová, Praha: Sarah, 1996
Řády a projekty ve výtvarné výchově - V. Roeselová, Praha: Sarah, 1997
Proudy ve výtvarné výchově - V. Roeselová, Praha: Sarah, 1999
Metodika k novej koncepcii výtvarnej výchovy – M. Štofko, Bratislava 2005

3. Reprodukcie, tabule historických slohov

4. Ukážky žiackych prác, vlastnoručne vyrobené pomôcky

5. Pracovné listy

6. Internet

8.16 Telesná a športová výchova

Telesná a športová výchova	6. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v 6. ročníku ZŠ 2 vyučovacie hodiny týždenne. Školský vzdelávací program koreluje so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu:

Zameranie telesnej výchovy vo vzdelávaní je dominantne zamerané na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti žiakov. Telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie na škole. Dôraz sa kladie na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite, vyzdvihnutie osobitostí žiakov a ich individuálnych predpokladov pre vykonávanie daných činností.

Vzdelávací štandard má 4 základné moduly:

- 1. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť.**
- 2. Zdravie a jeho poruchy.**
- 3. Zdravý životný štýl.**
- 4. Športové činnosti pohybového režimu.**

Tie zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy.

Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia atletika (15 %), základy gymnastických športov (15 %), športové hry (25 %), sezónne pohybové činnosti (15 %) a povinne voliteľný tematický celok (30 %). Učiteľ môže zaradiť do plánu iba tie športové činnosti, ktoré boli súčasťou jeho pregraduálnej prípravy na vysokej škole, alebo na ktoré získal trénerské alebo cvičiteľské vzdelanie, alebo certifikát v niektorej forme ďalšieho vzdelávania učiteľov a trénerov.

Ako povinne voliteľný tematický celok je možné zaradiť menej známe športové hry ako softbal, ringo, lakros, bedminton, florbal, a iné športy, a pohybové aktivity ako korčuľovanie, ale i tanec a iné pohybové aktivity.

Učivo je zaradené do výučby z dôvodu zdravého vývinu žiakov.

Ciele predmetu:

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

Špecifickými cieľmi vyučovania telesnej a športovej výchovy je:

- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, k športu,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- podporovať procesy sebapoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti,
- vysvetliť účinok pohybovej aktivity na zdravie s jej aplikáciou v dennom režime,
- utvárať elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach, podporovať vytváranie optimálneho rozvoja zdravotne orientovanej zdatnosti,
- získavať poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímať pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti,
- získavať vedomosti o potrebe pohybu ako prevencie pred civilizačnými ochoreniami,
- získavať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a poskytovať prvú pomoc na veku primeranej úrovni,
- nadobúdať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám a športu,
- osvojovať si zásady správnej výživy,
- osvojovať si základné vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu, techniku a pravidlá rôznych športov a športových disciplín,
- vysvetliť význam aktívneho odpočinku na odstránenie únavy,
- motivovať k vykonávaniu pohybovej aktivity a získajú príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti a zo športu.
- osvojovať si kultivovaný pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- chápať význam diagnostiky v telesnej výchove ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti,
- rozvíjať pohybové schopnosti a diagnostikujú úroveň pohybovej výkonnosti, prostredníctvom vhodných telesných cvičení rozvíjať pohybové schopnosti pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti,
- vysvetliť význam využívania telovýchovných a športových činností vo svojom voľnom čase.

Doplňovým cieľom telesnej výchovy v edukácii je pozitívna stimulácia vývinu kultúrnej gramotnej osobnosti prostredníctvom pohybu s akcentom na zdravotne orientovanú zdatnosť a radostné prežívanie pohybovej činnosti.

Obsah predmetu:

Obsah predmetu telesná výchova tvoria 4 základné časti:

1. Zdravý životný štýl

2. Zdravie a jeho poruchy
3. Športové činnosti pohybového režimu
4. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

Časová dotácia športových činností pohybového režimu:

Tematický celok (TC)	6. ročník
Povinne voliteľný tematický celok	30%
Športové hry	25%
Základy gymnastických športov	15%
Atletika	15%
Sezónne pohybové činnosti	15%

1. Zdravý životný štýl:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
- vysvetliť základy racionálnej výživy, - charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl, - charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykových látkach s negatívnym dopadom na zdravie človeka, - uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa	- zásady racionálnej výživy - pohybový režim, aktívny odpočinok - negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí - základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)

2. Zdravie a jeho poruchy:

3.

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
- vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, - zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok, - dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti, - aplikovať zásady bezpečnosti,	- úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením - cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti pre potreby každého tematického celku

dopomoci a záchrany pri cvičení, • poskytnúť prvú pomoc, • ohodnotiť správne držanie tela, • vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém ○	• hygiena úborov • pomoc a záchrana pri cvičení • prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrenie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín) • zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, • tonizačný program na správne držanie tela • základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinkom pohybovej aktivity na vlastný organizmus, redukcia nadhmotnosti, obezity
---	--

4. Športové činnosti pohybového režimu:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností, • charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov, • prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností, • aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností, • uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci, • uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov, ○ popísať význam základných olympijských myšlienok	• odborná terminológia telovýchovných a športových činností • systematika športov a športových disciplín každého tematického celku, názvoslovie telesných cvičení • technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov • pravidlá osvojovaných športových disciplín a športov • dodržiavanie fair-play, organizácia súťaží • úspechy slovenských a zahraničných športovcov na ME, MS, OH • OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair-play

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Športové hry:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• pomenovať a popísať funkcie hráčov	• funkcie hráčov v jednotlivých

v obrane i v útoku, • vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča i družstva, • ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, • využiť herné kombinácie a systémy v hre	športových hrách, systematika herných činností, herné kombinácie a herné systémy • hodnotenie herného výkonu hráča i družstva v danej športovej hre • basketbal • prihrávka, dribling, strel'ba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel, • futbal • prihrávka, tlmenie lopty, strel'ba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel • hádzaná • prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, strel'ba zhora z miesta, skokom do bránkoviška, obsadzovanie hráča bez lopty s loptou, hrať na dve bránky podľa pravidiel • volejbal • odbitie horné na mieste, po pohybe, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka, hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3)
---	--

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Základy gymnastických športov:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• popísať štruktúru gymnastických športov, • športová gymnastika	• rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika, gymteamy) • akrobacia • ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách – kotúľ vpred, podpor stojmo

	prehnute vzad • skoky a obraty • znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom • hrazda po ramená – zostava minimálne 4 cvičebné tvary: výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok • preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň na dĺžku CH: skrčka, roznožka, odbočka • kruhy CH – kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise • ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách – kotúľ vpred, podpor stojmo prehnute vzad • skoky a obraty • znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom • preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň na dĺžku CH: skrčka, roznožka, odbočka • kruhy CH – kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav • moderná gymnastika D • švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo, striedavonožne; krúženie – kruhy, osmičky; kmihanie; hádzanie a chytanie •
--	---

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Sezónne pohybové činnosti:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• demonštrovať základné plavecké zručnosti,	• plávanie • základné plavecké zručnosti

• preplávať technicky správne s príslušným štartovým skokom a obrátkou 50 m (vybraný plavecký spôsob), • vysvetliť spôsoby dopomoci a záchrany topiaceho, • prispôbiť si výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností, • orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov, • absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok v dĺžke 4 – 8 km, • v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia, • zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov, • dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov	(dýchanie, vznášanie, splývanie, skok do vody, ponáranie) • plavecké obrátky, plavecké spôsoby kraul, znak, prsia • dopomoc unavenému plavcovi, • základy záchrany topiaceho • cvičenia v prírode • orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia ohniska • presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok • základné pravidlá ochrany životného prostredia, • cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.), pohybové hry v prírode • jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti jazdy, otáčanie, predchádzanie a jazda zručnosti
---	--

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Atletika

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín	• technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností • atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, štafetový beh • skok do diaľky, skok do výšky, hod loptičkou a granátom

5. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť:

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:

Výkonový štandard:	Obsahový štandard:
• posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti, • posúdiť a diagnostikovať úroveň telesného rozvoja podľa daných noriem, • aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností, • každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností	• poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, diagnostika VMV, normy VMV, zdravotne orientovaná zdatnosť • poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostike • kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností, telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii • kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, plyometrický program, základná gymnastika • rebriny, lavičky, nízka kladinka, švihadlo, tyč, plná lopta, poradové cvičenia • skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh

Metódy a formy:

V jednotlivých tematických celkoch je poskytnutý dostatočný priestor na tvorivú aplikáciu obsahu učiva učiteľom vzhľadom k možnostiam školy i konkrétnych žiakov. Pri výbere cvičení a hier bude každý učiteľ pristupovať citlivo tak, aby bolo možné u každého žiaka dosiahnuť postupný rozvoj kompetencií. Pre splnenie všetkých cieľov telesnej výchovy budeme realizovať tieto organizačné formy:

- vyučovacia hodina telesnej výchovy (hlavná organizačná forma),
- záujmové krúžky na škole s pohybovým zameraním (výberová forma aktivít),
- školské športové súťaže – pravidelné i jednorazové,
- cvičenia v prírode (2 x ročne v rozsahu 5 hodín).

Metódy a formy vyučovania, ktoré zefektívnia vyučovanie telesnej výchovy:

- ☐ motivačné metódy: motivačný rozhovor, motivačný výklad, motivačné rozprávanie, besedy, motivačné demonštrácie
- ☐ expozičné metódy: výklad, vysvetľovanie, opis, demonštrácia, metóda ukážky, metóda pozorovania, napodobňovania, metóda hry, metódy s heuristickou funkciou, samostatná práca žiakov
- ☐ fixačné metódy: napodobňovanie, opakovanie, metódy pasívneho pohybu a pohybové kontrastu, tiež herné a súťaživé metódy

- diagnostické metódy: metódy pozorovania, testy, metódy rozhovoru

Medzipredmetové vzťahy:

Telesnú výchovu ovplyvňujú aj ďalšie predmety:

Prírodovedné predmety – prírodopis

Výchovné predmety – etická výchova, pracovná výchova

Humanitné predmety – slovenský jazyk a literatúra, dejepis, geografia

Prierezové témy:

Pri vyučovaní sa budú prelínať ako integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu v predmete telesná a športová výchova tieto prierezové tematiky:

V telesnej a športovej výchove sa významne uplatňujú viaceré prierezové témy. Najvýraznejšie zastúpenie má ochrana života a zdravia, ale integrované sú i ďalšie z nižšie uvedených prierezových tém:

- dopravná výchova
- výchova k bezpečnosti v cestnej premávke,
- environmentálna výchova,
- osobnostný a sociálny rozvoj,
- ochrana života a zdravia,
- regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra,
- výchova k manželstvu a rodičovstvu,
- mediálna výchova
- rozvoj komunikačných zručností
- multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova

- rozvíjať u žiakov poznanie rozličných tradičných aj nových kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu
- uvedomovať si vlastnú kultúrnu identitu a vedieť ju porovnávať so špecifikami iných kultúr
- rozvíjať žiakove interkultúrne kompetencie pre komunikáciu a spoluprácu s príslušníkmi iných kultúr
- rozvíjať u žiakov poznanie odevnej kultúry rozličných kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu
- tolerovať a chápať rýchly vývoj techniky
- vnímať vlastné tradície a porovnávať ich s inými krajinami
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne pred spolužiakmi

Mediálna výchova

- učiť žiakov, ako zmysluplne, kriticky a selektívne vnímať a využívať médiá a ich produkty
- naučiť žiakov schopnosti samostatne vyjadriť svoj názor na informácie z médií
- učiť žiakov zmysluplne, kriticky a selektívne vnímať a využívať informácie z médií
- naučiť žiakov vyjadriť svoj názor na informácie z médií, nechať sa ovplyvniť
- uvedomovať si negatívne vplyvy techniky na osobnosť

- selektovať vhodné informácie a spracovať ich
- vedieť selektovať získané informácie a zhodnotiť ich dôveryhodnosť

Osobnostný a sociálny rozvoj

- rozvíjať ľudský potenciál žiakov, poskytovať im základy pre plnohodnotný a zodpovedný život
- rozvíjať tvorivý prístup k vlastným činnostiam, otvorenosť k experimentovaniu
- rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, za osobný život a seba vzdelávanie
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne pred spolužiakmi
- uvedomovať si svoje silné a slabé stránky
- uvedomiť si svoje vlastné sily a nepreceňovať sa

Environmentálna výchova

- osvojiť si základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a životné prostredie
- pozorovať prírodu a zmeny v prírode
- podieľať sa aktívne na zveličovaní životného prostredia školy a jej okolia
- správať sa šetrne k prírodným zdrojom
- uskromniť sa v spotrebe, ktorá zaťažuje prírodné prostredie
- aktívne sa podieľať na ochrane životného prostredia
- vnímať vzťah medzi človekom a životným prostredím
- budovať pozitívny vzťah k práci, peniazom
- správne racionálne chápať techniku vo vzťahu príroda - spoločnosť – technika

Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života a ostatných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov a zručností, poskytovanie pomoci druhým v prípade ohrozenia zdravia a života.

- dodržiavať zásady bezpečnosti pri práci s rôznym materiálom
- dodržiavať zásady bezpečnosti pri práci s rôznym materiálom a chrániť svoje zdravie a zdravie spolužiakov

Hodnotenie predmetu:

Okrem oficiálnych spôsobov hodnotenia je zameranosť na formatívne hodnotenie žiakov. Hlavným kritériom hodnotenia je individuálne zlepšenie v pohybových zručnostiach, vedomostiach, psychomotorických schopnostiach, v snahe o lepšie výkony, ale i angažovanosť v telesnej výchove. Učiteľom sa vyzdvihujú pokroky žiakov a dáva sa im spätná väzba, na ktorých oblastiach je potrebné ešte popracovať. Učebný predmet sa bude hodnotiť

podľa platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ZŠ, a to klasifikáciou.

Hodnotenie predmetu Telesná a športová výchova bude písomne a to známkami:

- výborný
- chválitebný
- dobrý
- dostatočný
- nedostatočný

Priebežné hodnotenie – Každú hodinu, týždeň.

Celkové hodnotenie – raz za ½ rok.

Učebné zdroje:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: odborné publikácie k daným témam, webové stránky s témou telesnej výchovy, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má učiteľ k dispozícii.

1. Učebné osnovy štátneho vzdelávacieho programu z telesnej výchovy.
2. Štátny vzdelávací program pre II. stupeň ZŠ v SR
3. Metodiky a pravidlá jednotlivých športov – vydavateľstvá športovej literatúry.
4. Patricie Koubská: Cvičíme pro radost. Praha : Portál, 2007.
5. Kolektív autorov: Športy. Bratislava : Fortuna Print, 2006.
6. Jaroslav Křištofič: Pohybová příprava dětí. Praha : Grada, 2006.
7. Hanne Viehoffová - Eva Reuysová: Jak s dětmi trávit volný čas. Praha : Portál, 2000.
8. Jim Stoppani: Velká kniha posilování. Praha : Grada, 2007.
9. Kolektív : Didaktika školskej telesnej výchovy, vydalo FTVŠ UK, 2001.
10. Václava Kunová: Zdravá výživa. Praha : Grada, 2004.
11. Kolektív autorov: Didaktika školskej telesnej výchovy. Bratislava : FTVŠ UK, 2001.
12. Jana Hájková a kol.: Aerobik – soutěžní formy. Praha : Grada, 2006.
13. Prešov : Manacon, obchod, služby, poradenstvo, 2001.
14. Rudolf Horváth: Telesný vývin a pohybová výkonnosť rómskych detí mladšieho školského veku.
15. Sivák, J. a kol.: Metodická príručka - Telesná výchova pre prvý stupeň ZŠ. Bratislava : SPN, 1998.
16. Kolektív autorov: Posilování od A do Z. Praha : Computer Press, 2008.
17. Jaromír Votík: Fotbalová cvičení a hry. Praha : Grada, 2005.
18. Metodiky a pravidlá jednotlivých športov – vydavateľstvo športovej literatúry, FTVŠ UK, vysokoškolské študijné texty.